Domen Vivod

PREPREČEVANJE HULIGANSTVA NA STADIONIH

CIP - Katuložni zapis o publikaciji

Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

Elektronska in tiskana verzija

VIVOD, Domen

Huliganstvo na stadionih / Domen Vivod – Ljubljana 2023,

samozaložba, 2 izdaja

Domen VIVOD

PREPREČEVANJE HULIGANSTVA NA STADIONIH

Ljubljana, 2023

Naslov: PREPREČEVANJE HULIGANSTVA NA STADIONIH

Avtor: Domen Vivod

Lektor: Ratimir Alojz Majcen

Oblikovanje: Domen Vivod

Prva izdaja, 2017

Druga izdaja, 2023

Kazalo

UVOD

Reševanje problematike huliganstva na stadionih je zelo zahteven projekt.

S to knjigo je na voljo enostaven recept.

Red je premosorazmeren z občutkom zaželenosti - gostoljubja.

Vsako odstopanje od reda je podlaga za huliganstvo.

Neredi na stadionih so ponekod tradicija. Zakoreninjenost teh običajev, začinja tudi draž avanturističnih doživetij. V prenekaterih sredinah klubi prizadevno navijanje žal enačijo z neredi. Tako tam, tudi navijačem izgredi izpolnjujejo celostna pričakovanja.

Huliganstvo predstavlja velik in realen varnostni problem, pogosto do te mere, da ga ni moč regulirati. Nešportno navijanje, sploh pa miselnost, ki enači nerede z dobrim navijanjem, ustvarja in podpira nasilne skupine, ki na stadionih, kot tudi izven, ustrahujejo varnostne sile, strokovno osebje, igralce in predstavnike klubov in masovno uničujejo premoženje.

Marsikje so uspeli huliganstvo do neke mere zatreti, vendar je nad njim potrebno skrbno bdeti. Zavedati se je treba, da veliko potencialno nevarnost predstavlja že sama narava nogometnega dogodka.

Učinkovito zatiranje huliganstva je možno samo tako, da odpravljamo okoliščine, ki nemirno naravo nogometnega dogodka povezuje s potencialnim nemirom v posamezniku.

V občutljivih družbenih razmerah lahko nogometni izgred predstavlja tudi povod v širše družbene nemire.

Tudi, če se filozofija in dinamika različnih projektov v naravi razlikujejo, so sheme prikazane v tej knjigi koristno in učinkovito gradivo za odpravo nemirov na stadionih. Po eni strani gre poudariti, da čudežne formule ni, po drugi strani pa, da se rešitve za učinkovito odpravo huliganstva na stadionih nahajajo v celostnem pristopu z zelo širokim razponom.



Vir: https://www.facebook.com/Original.Ultra.Style/photos/a.

Nogomet in klubi imajo v lokalnih skupnostih pomembno vlogo, ki jim omogoča in od njih zahteva, da upoštevajo širše družbeno stanje, spodbujajo športni duh, oblikujejo podmladek in v ospredje postavljajo ljudi, ki se dokazujejo s športnimi ravnanji.

Nogomet je tudi sestavni del širše skupnosti, ob športnem poslanstvu mora izpolnjevati tudi družbeno vlogo. Nogometni stadion z gojenjem vzajemnih interesov in paleto možnosti zbližuje klube z okoljem.

Lokalne oblasti najt tako stadionu nudijo servis, podpirajo preventivne projekte za razvoj športnega duha in spodbujajo socialno kohezijo, predvsem v okviru šolskih in obšolskih dejavnostih. Takšne dejavnosti so lahko zelo učinkovite pri spodbujanju strpnosti in spoštovanja drugih običajev, kot tudi razvoju športnega vedenja in v boju proti rasizmu in drugim oblikam diskriminacije.



Vir: https://www.facebook.com/Original.Ultra.Style/photos

Avtroji Marsh, P, Fox, K, Carnibela,G,MCVann,J, in Marsh J (1996) v Nogometno nasilje v Evropi, pišejo: »Huliganstvo je progresiven pojav, najprej je usmerjeno na sodnike, nato v konfrontacije z nasprotnimi navijači, seli pa se tudi iz stadionov v mesta.«

V sedemdesetih so tudi v Angliji najglasnejši navijači nerede zagovarjali kot "nedolžno zabavo" ali kot »ventil za sproščanje napetosti." Danes ko so miselnost spremenili imajo več kot 30 milijonov gledalcev letno.

Zgodovina

Zabeležke o nogometnem nasilju segajo v Anglijo, v 14. stoletje. Leta 1314 je Edward II prepovedal nogomet. V tistem času je nogomet, kot posledico vaškega rivalstva pri brcanju svinjskega mehurja, ustvarjal nasilno, nebrzdano dogajanje. Prepoved je nastala, ker bi neredi, ki so se pojavljali na tekmah, lahko vodili do socialnih nemirov ali celo ekstremnih dejanj zoper suverenost vladavine.

Znanstveni članek Univerze v Liverpoolu o konfliktu na derbiju leta 1846 v Angliji govori o "dejanjih nemirov", težavah dveh skupin in neurejeni množici. Isti dokument je opredelil tudi nagnjenost k vdorom na igrišče zaradi proslavljanja ali protestiranja, kar je bil tudi sicer splošen pojav v angleškem nogometu.

Prvi beleženi primeri huliganstva na nogometnih tekmah v osemdesetih so začeli nastajati po dogodkih leta 1880 v Angliji. To je bilo obdobje, ko so tolpe navijačev ustrahovale širšo okolico, napadale sodnike, nasprotne navijače in igralce. Leta 1885, ko je Preston North End premagal Aston Villa 5-0 je, v tej sicer prijateljski tekmi, prišlo do nemirov, v katerih sta se nasprotni ekipi obmetavali s kamenjem, napadali s palicami, udarci, brcami.

Nasilje in druga odklonska ravnanja množic na stadionih in izven so bila značilen spremljevalec nogometa še naprej v vsej svoji zgodovini. Ta pojav je začel pridobivati dodatno pozornost medijev v poznih 1950 zaradi ponovnega pojava nasilja v Latinski Ameriki.

V angleški nogometni sezoni 1955-56 so privrženci Liverpoola in Evertona uprizorili številne incidente. V 60-ih letih je bilo vsako leto v Angliji zabeleženih 25 huliganskih incidentov.

Poimenovanje "huliganstvo na nogometnih tekmah" se je začelo pojavljati v angleških medijih sredi 1960 z namenom dviga publicitete samih dogodkov. Dokazano je bilo, da je ta preobrat ustvaril "moralno paniko", ki ni bila v sorazmerju z obsegom dejanskega problema. Vir: https://en.wikipedia.org/wiki/Football_hooliganism

V Angliji je bilo nogometno huliganstvo spremljano od leta 1970. Leta 1980 je problematika dosegla nov višek, odprla se je razprava o personalizaciji. Ken Bates je pozival celo k električnim ograjam za živino. Nesreča na stadionu Heysel leta 1985 je odprla nekaj resnih vprašanj. Angleški klubi so bili izločeni iz evropskih tekmovanj za obdobje petih let, v katerem bi naj odpravili nogometno huliganstvo. Vendar so se težave še nadaljevale. Malo so se stvari umirile po uspehu Anglije na svetovnem prvenstvu v Italiji leta 1990 in Evropskem prvenstvu leta 1996.



Vir: https://www.pinterest.com/pin/344947652683947175/

Če je bil leta 1960 začetek nogometnega huliganstva in je bila 1970 adolescenca, je prišlo v 1980 nedvomno do izbruha nogometnega nasilja. Najbolj izstopajoče je bilo leto 1985. Marca tega leta so lahko gledalci BBC spremljali nasilje med prenosom četrtfinalne tekme FA Cup med Luton Town in Millwall na Kenilworth Roadu. Navijači so se znesli nad plastičnim stoli in jih uporabili za orožje in kasneje tudi za ščite pri spopadu s policijo. Po zaključnem pisku je prišlo do krvavih spopadov, ki so se preko televizije neposredno prenašali v svet. Po tem, za javnost najbolj odmevnem dogodku, ki je pričal o nevarnosti huliganstva, je britanska vlada, ki jo je vodila premierka Margaret Thatcher sprejela odločne ukrepe v boju priti nasilju na nogometnih tekmah. Thatcherjeva je zahtevala stroge zaporne kazni za povzročitelje nasilja na stadionih in uvedla elemente širše personalizacije. Vendar je bilo potrebno na rezultate počakati. Kajti, samo mesec dni kasneje, na tekmi med Birmingham in Leeds v St. Andrews, so ob steno stisnili 14-letnega fanta tako močno, da je umrl, izbruhnilo je zažiganje in ekstremno nasilje. Še slabše se je zgodilo le mesec dni kasneje na finalu Evropskega pokala med moštvoma Liverpool in Juventus na razpadajočem atletskem stadionu Heysel v Bruslju- brez osebja, usposobljenega za ravnanje z deviantno množico. Navijači Liverpoola so napadli navijače Juventusa. Zaradi pritiska so popustile konstrukcija in ograje… tako da je prišlo do številnih smrtnih žrtev.

Tragedija 15. aprila 1989 na Hillsborough, je bila mejnik, da so policija in varnostne službe uvedle novo strategijo delovanja, kar je imelo za posledico tudi zmanjšanje števila aretacij na nogometnih tekmah po letu 1990.

Stadioni v Angliji danes oblikujejo varne in prijetne sredine za doživljanje kvalitetnega nogometnega dogodka za več kot 30 milijonov gledalcev na sezono. Ograj pred zelenico ni, na vseh večjih stadionih so ukinjena stojišča. Nasilje znotraj stadiona je redko, občasno se pojavlja v okolici.

15 največjih nesreč na stadionih

Datum	Kraj	Mrtvi	Ranjeni	Vzrok
9 marec 1946	Burnden Park, Bolton, Manchester, Anglija	33	400	Množica ljudi, ki je ostala pred stadionom je vdrla na stadion
29. maj 1985	Heysel Stadium, Bruselj, Belgija	39	NP	Medsebojno obračunavanje navijačev
13. januar 1991	Oppenheimer Stadium, Orkney, Južna Afrika	42	NP	Začetni napadi z noži
11. april 2001	Ellis Park Stadium, Johannesburg, Južna Afrika	43	NP	Množica ljudi za naslednjo tekmo je vdrla na stadion
17. september 1968	Kayseri Ataturk Stadium, Kayseri, Turčija	44	**600**	Spor med navijači
11. maj 1985	Dolina Parade Stadium, Bradford, Anglija	56	450	Požar, lesene tribune, zaprt požarni izhod
2. januar 1971	Ibrox Stadium, Glasgow, Škotska	66	200	Popustile konstrukcije
20.oktober 1982	Lenin Stadium, Moskva, Rusija	66	NP	Istočasno vračanje in zapuščanje gledalcev
23. junij 1968	Estadio Monumental, Buenos Aires, Argentina	71+	150	Blokirana izhodna varata
1. februar 2012	Port Said Stadium, Egipt	79	1000	Nasilje, noži
16. oktober 1996	Mateo Flores National Stadium, Guatemala City, Guatemala	80+	180	Prezasedenost stadiona
12. marec 1988	National Stadium, Katmandu, Nepal	93	NP	Naval ljudi iz stadion zaradi toče in zaprti izhodi
15. april 1989	Hillsborough Stadium, Sheffield, Anglija	96	766	Prenatrpanost območja
9. maj 2001	Akra Sports ", Accra, Ghana	126	NP	Policija uporabi solzivec in zaprta vrata
24. maj 1964	National Stadium, Lima, Peru	318	**5**00	Vsesplošno nasilje, panika, zaklenjeni izhodi

<u>**Skupaj v samo petnajstih primerih kar 1252 mrtvih**</u>



Vir: https://www.pinterest.com/pin/331718328784547435

Pri nas in v okolici

Aleksander Čeferin kot predsednik Evropske nogometne zveze (UEFA), vidi težavo predvsem v zakonskih ureditvah: »Če se država ne vključi v reševanje problemov, ne moremo narediti nič, največ preglavic pa povzročajo najšibkejše države. Na Balkanu bi morali ukrepati represivni organi. Uefa lahko sodeluje tako, da pritiska na vlade, se z njimi povezuje, ne more pa sprejemati pravil in zakonov.« Vir: Dnevnik 5 nov. 2016

Na Balkanu je razborita že mentaliteta ljudi, raznolikost narodov, ver in kultur povzroča dodatna nihanja v družbi. Nogomet s svojim tlečim nabojem, je ves čas na preizkušnji med strpnostjo in razvratom. Maja 1990 bi se morala na Maksimiru odviti tekma med vodilnima srbskim in hrvaškim klubom. Srbski navijači so napadli navadno zagrebško občinstvom. Hraški navijači so želeli preko igrišča na del tribune, kjer se je odvijal pretep. Ker jim je policija to preprečila je prišlo do spopada s policijo, navijači med seboj in celo igralci. Huligani so razgraja, zažigali in se pretepali tudi po tem ko so se preselili na ulice.

Podobnih incidentov je bilo v naši okolici kar nekaj, pri čemer nekoliko izstopa Srbija, predvsem med povezanostjo med huligani in organiziranim kriminalom, ki so se umestili v različne družbene kroge. Hrvaške navijaške skupine so se rade spopadale na različnih krajih. Napadeni so bili tudi sodniki, funkcionarji in novinarji… komurkoli je katera od skupin očitala pristranskost. Hrvaški navijači so znani po izjemo velikih težavah ob gostovanju njihovih klubov in reprezentance v Evropi. Slovenci smo pri nacionalnih težnja bolj umirjeni, vendar je med slovensko navijaško srenjo tudi veliko balkanske krvi. Izzivu izkazovanja privrženosti svoji ekipi pa podležejo praktično vsi navijači, žal to podporo nekateri to razumejo v izgredih.

UPRAVNA IN ORGANIZACIJSKA UREDITEV

Interaktivno delovanje

Interaktivno delovanje v temelju pomeni aktivno spremljanje, obdelovanje in odzivanje na vseobsežno pridobljene informacije. Na vsakem dogodku naj sodelujejo osebe, ki dobro poznajo svoje naloge in pretekle dogodke. Sodeluje naj čim več istih oseb (predstavnik organizatorja, varnostni menedžer, upravnik stadiona, vodja navijačev, vodja policije, vodja varovanja itd.) Navijači se spremljajo preko vseh obstoječih rednih servisnih storitev (zbiranje, transport, namestitev ipd.), kot tudi preko priložnostno oblikovanih servisov (promocijske, animacijske in druge aktivnosti).

Na številčnejših dogodkih se ustanovijo navijaške ambasade s čim kvalitetnejšimi storitvami in natančno določenimi nalogami spremljanja in posredovanja informacij. Med samim dogodkom se lahko v bljižini postavi še navijaški konzutat, kot se je to za uspešno pokazalo tudi na Euru 96, dočim so na finalu lige prvakov v Parizu 2022, glavne težave izhajale ravno iz navijaške amasade.

Bistveni sestavni del interaktivnega delovanja je konstituiran predstavnik navijačev zadolžen za komunikacijo. Lahko gre za verificiranega predstavnika institucializirane skupine navijačev, osebo, ki se sama izpostavlja, ali kdorkoli od navijačev, s komer organizator uspe navezati stik (včasih gre tudi za posredno komunikacijo, preko druge ali celo preko več oseb). Na vsak način je vedno nujno uporabiti vse načine za vzpostavitev komunikacije.

Interaktivno delovanje izpolnjuje svoj namen, če se glede na tekočo obdelavo informacij sproti odzivamo in takoj oblikujemo primerne ukrepe.

Pri tem gre predvsem za forsiranje elementov, ki vzpodbujajo preventivni učinek za izboljšanje razpoloženja navijačev.



Vir: http://www.dailymail.co.uk/sport/football/article-2809703

Lokalna skupnost

Sodobni pogledi razširjajo dogodek nogometne tekme globoko v lokalno skupnost, tako v smislu transporta kot tudi druge podpore. Ustvarjajo neposredne povezave nogometih dogodkov z gospodarstvom. V globalnem smislu je interes nogometa, da se preudarno integrira v širšo družbeno skupnost. Nogometne aktivnosti naj delujejo povezovalno tudi med regijami.



Vir: https://news.fiu.edu/tag/football/page/4

Vse, ki so kakorkoli povezani z nogometnimi dogodki ali ki bi se lahko nahajali v bližini nogometnih stadionov in javnih površin (kjer so se navijači lahko zbrali pred in po tekmi) se čim bolj skrbno obvesti o predvidenem poteku dogajanja in sproti obvešča o trenutnem stanju

med trajanjem nogometnih dogodkov. Obvesti se jih tudi o operativnih ukrepih v javnih in zasebnih prostorih. Posebej se jim poudari ukrepe za varnost in zaščito ter pomoč pri reševanju kakršnihkoli težav, povezanih z dogajanjem. Vzpostavljena mora biti celostna oskrba z informacijami.

V povezavi s problematiko nogometnih tekem se ne sme zanemariti noben nedovoljen vpliv na zdravje in varnost ljudi, njihovo premoženje, dejavnosti in drugih dobrin, kot ne nedovoljenih vplivov na okolje.

Policija

Policija na športnem dogodku ustvarja represiven vtis. Organizator mora poskrbeti za takšno stanje, da prisotnost policije na stadionih ni potrebna. Držimo se načela: večja selekcija na pristopu manjša represija!

V primeru, da nastopi potreba po aktivnosti policije, ta v skladu s strategijo dosledno izvede aktivnosti, natančno predvidene v taktiki delovanja. Načelo: raje več policije na pristopu kot na stadionu.

Policija je obsežen organ, ki ima na razpolago primerno število primerno usposobljenih policistov, da po potrebi vzpostavi javni red, kriminaliste, obveščevalce ipd.

Policijsko osebje ima tudi neposreden stik ali celo vpliv na organizirane skupine navijačev.

Svoje naloge opravljajo po uradni dolžnosti.

Če organizator z lastnimi ukrepi ne poskrbi za varnost ali v svoj načrt varovanja vključi tudi policiste, da opravljajo policijske naloge, konkretno določene v načrtu varovanja, delo takšnih policistov ne sme bremeniti proračuna.

Pri izvedbi zahtevnejših tekem so vključeni tudi operativni policisti, ki pomagajo koordinirati varno izvedbo prireditve, katere prav tako plača organizator.

Policija v okviru čezmejnega sodelovanja z drugimi policijami pridobiva podatke za sestavo ocene tveganja tudi za mednarodne tekme.



Vir: http://www.sport.net/

Policija mora sodelovati tudi v posebnih centrih za oblikovanje enotnega načrtovanja in delovanja.

V smislu celostnega pristopa in interaktivnega delovanja ima policija pomembno vlogo tudi pri zagotavljanju ažurnih informacij o stanju in vedenju navijačev.

Apel Policiji

Policija se premalo vključuje v multiagencijsko kooperacijo.

Policija naj aktivno sodeluje tudi z občinskimi organi, njenimi in drugimi službami, nacionalno zvezo, navijači, nogometnimi klubi.

Sodobni pogledi zahtevajo tudi podrobno izdelano taktiko policije, predvsem:

- proaktivno spodbuja pozitivne podobe dogodka na vseh nivojih,
- planiranje in ravnanje glede na realno tveganje,
- razporeditve in odzivi glede na realne potrebe
- namensko (ciljno, točkovno) ukrepanje - sorazmerni ukrepi policije naletijo na odobravanja pri pravih privržencih športa in večje razumevanje tudi pri izgrednikih;
- dialog in interakcije z navijači;
- zgodnje in usmerjeno ukrepanje, da se manjši incidenti ne stopnjujejo
- dosledno obravnavo vseh kršitev,
- angažirano zbiranje dokazov,
- procesuiranje kršiteljev,
- izključitev iz tekem,

Evropske izkušnje kažejo, da policija pri svojem delu na stadionih kot tudi v okolici redko vključuje etos in proaktivno vlogo pri ustvarjanju bolj pozitivnega in prijaznega okolja. Stroka se pri tem ne bi smela izgovarjati na pretekle izkušnje z večjimi kršitvami manjšine navijačev. S takšnim razmišljanjem policija pogosto zbriše mejo med proaktivno in gostoljubno metodo, ter reaktivnim in represivnim delovanjem.

Tudi pri nas je žal tako, glej izjavo Alojz Senčar GPU za Siol.net 19. 10. 2013, da je cilj policije, da se na tekmah ne dela materialna škoda, da se ne izvaja nasilja. To, kar ima policija za moto dela, bi morala biti namreč samo posledica, sicer multiagencijskega delovanja z visokim etosom.



Vir: http://www.dailymail.co.uk/sport/football/article-3583440

Policija v skladu s strategijo delovanja reševanja izgredov na stadionih za vsako prireditev z organizatorjem uskladi tempo in toleranco dela. S tem se oblikujejo tudi jasna pričakovanja organizatorja.

Dosleden red in mir je interes organizatorja, zato organizator varnostnim strukturam (predvsem policiji) pri izvajanju njihovih nalog nudi vso podporo.

V Veliki Britaniji se izkušnje zbirajo v Zvezni pisarni policijskih šefov (ACPO), ki je je pripravila dokument zbranih najboljših praks s smernicami o policijskem delu na nogometnih tekmah. Obstajajo tečaji usposabljanja za policijske poveljnike na nogometnih tekmah, za obveščevalne službe se organizira letno srečanje, ki še dodatno pripomore k izmenjavi najboljših praks. Predstavniki nogometnih organov se redno sestajajo z ACPO in se udeležujejo njihovih letnih konferenc.

Evropske izkušnje in akademske raziskave na področju dinamike množice kažejo, da mora sposobnost pravočasnega in sorazmernega odzivanja policije temeljiti na:

- zbiranju podatkov,
- dinamični oceni tveganja,
- hitrem razvrščanju
- učinkoviti komunikaciji
- ciljni intervenciji

Interakcija policije z navijači

Policija na terenu naj sodeluje z navijači na visoki ravni pozitivne medosebne interakcije (neagresivna drža, nasmeh, razporejenost v parih ali v manjših skupinah v standardnih uniformah, razpršeni po okolici in znotraj množice, sprejemajo zahtevke za rokovanje, fotografiranje in druge gostoljubne pobude).

Policisti se naj trudijo navezati stik z navijači, da zbirajo informacije o njihovem obnašanju, namerah, skrbi, občutljivosti in vseh drugih vprašanjih, pomembnih za njihovo vedenje.

Posebne policijske enote, oprema, vozila, itd. se zadržuje na diskretnih lokacijah (razen, če stanje zahteva oz. nastopi potreba po bolj odločnem posredovanju).

Kadar se ugotovijo okoliščine, ki pomenijo tveganje, je pomembno, da policija komunicira s tistimi, ki predstavljajo tveganje in jih opozori, da se bo morala odzvati s policijsko intervencijo. Tistim, ki ne predstavljajo nobenega tveganja, se pozove in dovoli, da lokacijo zapustijo in se jim da tako nekaj časa, da se lahko umaknejo na varno območje. Po vsakem trenutnem namenskem ukrepu mora policija razmere umiriti, s posebnimi, prav zato namenjenimi ukrepi.

Ustanovi se center za usposabljanje dialoga za policiste, ki komunicirajo z navijači.

Posebej se usposobi policista, ki je odgovoren za komunikacijo.

Stadionski policist

Stalen stadionski policist je zadolžen za nadzor in ohranitev široke palete varnostnih parametrov. Skrbi tudi za pripravo operativnih varnostnih planov, vodi tudi evidence o postopkih in zbira podatke povezanih dogodkov in preglede tehnične in druge varnostne opreme. Stadionski policist je del integriranega pristopa reševanja stadionske problematike. Sodeluje pri izdaji licence za stadion, politiki izdaje

vstopnic, načinu sodelovanja s službami na stadionu, lokalnimi ponudniki in s tem povezane dejavnosti (vključno z lokalno skupnostjo), ureditvi prometa in druge logistične ureditve, predvsem pa pri načrtovanju varnostnih postopkov v kriznih situacijah (znotraj in zunaj stadionov).



Vir: http://newyork.cbslocal.com/2015/05/08/

Stalen stadionski policist mora imeti namestnika in pomočnike. Tudi ostali policisti se za varovanje konkretnega dogodka izbirajo med tistimi, ki imajo iz tega stadiona več izkušenj, izmed tistih, ki so sodelovali na skupnih vajah in izvajali konkretna usposabljanja prav na tem stadionu. Večja je ocena tveganja dogodka, več mora biti vključenih stadionskih policistov.

Policijski spotter

Policijski spotterji svojo delo oblikujejo tako, da upoštevajo navijaške navade in razmišljanje. Preko dela in druženja se z navijači spoznajo osebno, spoznajo njihovo hierarhično strukturo, si ustvarijo povezave in določeno stopnjo medsebojnega zaupanja.

Policijski spotterji delujejo v civilu.

Delo spotterja zajema:
- promovira gostoljubje
- pridobivanje informacij o načrtih in aktivnostih navijačev
- pomaga navijačem tudi tehnično, npr. pri potovanju, namestitvi ipd.
- pomaga in svetuje navijačem pri navijaških metodath in tehnikah
- ob kritičnih trenutkih skuša vplivati na vedenje navijačev (včasih vzdušje umirja že njegova prisotnost)
- zbira podatke in ugotavlja namere navijačev
- zagovarja policijsko delovanje
- navijačem dokazuje, da so policijski ukrepi nujni za normalen potek tekme in za vse navijače
- izolira vpliv nasilnih ali nasprotujočih navijačev
- zmanjša stopnjo nevarnosti nasilnih navijačev (rizične skupine same po sebi niso imune na dialog)
- ukrepa zgodaj, preden se stvari zaostrijo
- navijačem prenaša zaskrbljenost policije glede vedenja navijačev in nujnost ter načine ukrepanja

Policijski spotterji delujejo tudi v tujini. Tako tudi tuji spotterji delujejo pri nas. Na tujih tleh navijači spotterje iz domovine sprejemajo še bolje kot doma.

Slovenska policija z navijači sodeluje stihijsko. Nimajo pripravljenih vsebin, se pa policisti z vodji navijačev dogovarjajo o načinih potovanj, o zdravem, športnem navijanju. (gl. izjava- Alojz Senčar GPU za Siol.net 19. 10. 2013)

Red

Evropske izkušnje dokazujejo, da vljudno vpeljan red in zdravo športno vzdušje na stadionih bistveno zmanjša možnost konfliktnih stanj. Pomembno je sodelovanje vseh sodelujočih služb na visokem nivoju gostoljubja in pripravljenosti za skupno delo, z vodilom, ki se nenehno ozira na varnost.

Celosten pristop urejanja stadionske problematike zahteva tudi učinkovito povezavo s policijo, utečene odzive na posebna stanja in ravnanje v kriznih situacijah (predvsem z vidika, kako lahko vsi postopki vplivajo na obnašanje množice)

Vso osebje (tehnično, strokovno, delovno, VIP itd.), kot tudi športniki in druge aktivirane osebe udeležene v organizaciji dogodka, morajo delovati kot je zapisano v vedenjskem kodeksu in biti avditoriju vzor.



Vir: http://www.mirror.co.uk/sport/football/news

Osebje

Vključitev lokalnih služb in posameznikov iz vseh delov skupnosti pripomore k oblikovanju pozitivne percepcije. Osebje naj zajema tudi ženske in pripadnike različnih skupin v lokalni skupnosti. Prepričanje, da sodelujejo vsi člani skupnosti, pozitivno vpliva na dogajanje na stadionu, istočasno pa bo prikazana pozitivna podoba stadiona v lokalni skupnosti. S tem, se poveča tudi družbena osveščenost in samozaščita.



Vzpostaviti je treba sistem, ki razvija produktivne delovne odnose s sodelavci in proaktivne odnose med službami.

Sprejme se kodeks za osebje z nastavki:
- vljudnosti in ustrežljivosti osebja pri izvajanju njihovih nalog
- visok nivo urejenosti
- osredotočanje na naloge in odgovornosti

Vzpostavljen mora biti sistem spremljanja in zagotavljanja varnosti osebja.

Vso osebje mora imeti razpoznavna oblačila ali označbe in akreditacije.

Priporočjivo je, da organizator izdela kravate s svojim logotipom, ker to oblikuje nivo ostalih oblačil in postavlja vso osebje na višji nivo interakcije

Usposabljanja

Vso osebje (tudi servisno, gostinsko, promocijsko itd.) mora biti usposobljeno in opremljeno za učinkovito in ustrežljivo izvajanje del, s katerimi ves čas izkazujejo gostoljubje do vseh navijačev.

Izdela se program usposabljanja vseh udeleženih subjektov na nogometni tekmi in verificira dogovore o vlogi in odgovornosti določenih služb.



Vir: Getty Images

Varnostno osebje mora biti vljudno, prijazno, ustrežljivo, s tem tudi razblini represivni prizvok. Izvaja sorazmerne, pričakovane in jasno oblikovane ukrep. Tudi vso ostalo osebje mora biti vljudno in korektno.

Vso osebje, kot tudi strokovni kader mora ustvarjati okolje, v katerem se gledalci počutijo dobrodošle in cenjene. Takšen pristen odnos pozitivno

naravna večino navijačev. Tako naravnani obiskovalci tudi bolj dovzetno sprejemajo priporočila in s svojim vedenjem postavljajo zgled, kar je pogoj za samoregulacijo množice.

Varnostno usposabljanje
- policistov, specializiranih za stadione in njihovih predstojnikov
- varnostnih menedžerjev in rediteljev (ne glede na njihov naziv)

Slabe izkušnje mora osebje takoj pozabiti in ves čas delati z maksimalno mero gostoljubja.

Cilj usposabljanja je poznavanje kompetenc in pridobitev veščin ter znanja, da se usposobijo za učinkovito izvajanje svojih nalog v širšem smislu (celosten pogled in enoten nabor podatkov).



Dobre prakse navajajo multiagencijsko generično in specialistično usposabljanje, zlasti integrirana usposabljanja policijskih poveljnikov, policistov specialistov, varnostnih menedžerjev, varnostnikov in rediteljev.

Vso osebje na stadionu mora zraven osnovnih podatkih o dogodku poznati:

- elemente požarne varnosti
- evakuacijski načrt
- obveščanje in sistem zvez
- poročanje o incidentih (zdravstvenih, varnostnih, požarnih, pogrešanih osebah)
- pogoje za vstop (prizorišče - predpisi)
- varnostne ukrepe (postopki preverjanja)
- storitve za stranke (vključno z dialogom za reševanje konfliktov)
- vrste vedenja množice in potencialne nevarnosti
- nevarnosti v izrednih razmerah
- oceno resnosti težav in nesreč in ustrezno odzivanje

Podrobnosti usposabljanj je treba dokumentirati.

Ključne vloge in odgovornosti

Vsak od osebja pripada natančno določeni hierarhični strukturi z natančno opredeljeno odgovornostjo. Priporočilo sveta Evrope iz 1/93 zahteva eksplicitno navedbo odgovornega za izvajanje vsakega ukrepa posebej in čas oz. rok za izvedbo ukrepa. V grobem jih deli na:

- infrastrukturne ukrepe (konstrukcija stadiona, pregled stadiona, ograje, sedeži, operativni center)
- varnostne ukrepe (sodelovanje s policijo, varnostne službe, upravni organi, reševalne službe, kapaciteta prireditve)
- nadzor vstopa, spremljaje gledalcev in obvladovanje množice (vključno z nadzorom prometa v bližini)
- prodaja vstopnic, urejanje finančnih zadev, sodelovanje z mediji, zabavanje gledalcev pred in po tekmi in informativne dejavnosti
- načrt koordinacije in poročanja

Varnostni menedžer na stadionu spremlja delovanje celotnega ustroja tako, da bdi nad vsako malenkostjo, ki vpliva na celostno podobo.

Upravna ureditev

Poleg uporabnega dovoljenja morajo imeti stadioni in drugi podobni objekti licenco, da se lahko na njem odvijajo nogometni dogodki. Standarde za stadione določa Evropski odbor za standardizacijo ali Comité Européen de Normalisation (CEN), ki je Evropsko združenje nacionalnih organov za standardizacijo (nacionalni organi za standarde).

Dodatne informacije je mogoče najti v publikaciji FIFA: »Tehnična priporočila in zahteve na nogometnih stadionih" in FIFA varnostnih predpisih, ki določajo minimalne normative za tekme v posameznih vrstah tekmovanj.

Dodatno gradivo najdemo tudi v navodilih za varnost na športnih igriščih (zeleni vodnik - na voljo v elektronski obliki od UK Sports Ground security) ali v podobnem dokumentu za varno upravljanje dogodkov (Pink vodnik).

Licenco lahko predpiše in izdaja nacionalna zveza. Licenca tehta tehnične karakteristike in operativnost planiranih varnostnih aktivnosti za odpravo tveganj ter inštrumente za nadzor kakovosti. Glede na zahtevnost in številčnost obiskanega dogodka se lahko izda tudi več vrst licenc.

Upravna ureditev izkazuje tudi potrebo po osebi, ki je usposobljena za ravnanje z množico, varnostne postopke in upravljanje varnosti – verifikacijo varnostnega menedžerja.

Nacionalna zveza naredi program za usposabljanje in licenciranje menedžerjev za ravnanje z množico – varnostnih menedžerjev, ki prevzamejo varnostni del vodenja vsake tekme, z več kot npr. 300 navijači. Program je lahko tudi osnova za oblikovanje NPK.

Pogoje za izdajo varnostnega spričevala naj zadovolji tudi stadionski policist. Tudi za ostale sodelujoče policiste se predpiše program usposabljanj in sodelovanj na vajah za določene vrste dogodkov kot tudi za konkretni stadion.

Upravna enota pri izdaji dovoljenja za prireditev lahko zahteva oz. upošteva določene kvalifikacije (licence ipd.) in v razmerju s to vsebino naloži dodatne oz. zmanjšane ukrepe za varno izvedbo prireditve.

Nacionalna zveza

Prioriteta pri oblikovanju vseh nogometnih projektov je dvig nivoja. Varnostni nivo ostaja samo varovalka. Strokovni nogometni pogledi se za povečanje varnosti tehtajo skozi dvig nivoja. Tehta se, kateri ukrepi koga/kaj kratkoročno obremenijo v zameno, da dolgoročno razbremenijo določen element, ki slabo vpliva na nivo prireditve in nogometa na sploh.

Varnostna stroka mora imeti tudi prvo besedo pri licenciranju objektov in kadrov.

Red je osnova varnostni. Nacionalna zveza mora ustvariti kodeks ravnanj, s sistemom in inštrumenti za zagotavljanje doslednega izvajanja in restrektivnega nadzora.

Ustvariti mora lastne programe za splošno osveščenost in osveščenost širše strokovne javnosti (tudi menedžerjev, lastnikov klubov, navijačev…). Ustvariti mora strokovne kadre za operativno implementiranje sodobnih pogledov, operativno izvajanje programov in nadzor na tem področju.

Zveza ustanovi strogo regluacijo visokega športnega etosa.

Vstopnice

Iz vstopnic z varnostnimi zaščitami in sistemi za hitro berljivost mora biti razvidno:

- datum, čas in kraj tekme
- cena
- podatki o igralnih moštvih
- sektor, blok, vrsta in številka sedeža, da je kartica veljavna
- vstopna mesta, dovoljen čas vstopa in izstopa
- načrt stadiona na hrbtni strani (ali v elektronski obliki)
- če je mogoče, ime imetnika ali kupca vstopnice
- veljavni predpisi
- telefonska številka za vse informacije

Mesta in ukrepi za prodajo vstopnic na dan tekme se oblikujejo v načrtu varovanja. Prihajajoče gledalce je treba pravočasno obvestiti o posebnosti dostopa, pristopnem nadzoru, omejitvah ipd. Obvestila so še posebej potrebna v času pristopa, tudi na pristopnih poteh, sploh, če je količina vstopnic omejena ali so vstopnice celo pošle. V takšnih primerih lahko organizator celo blokira pristop oseb v širše območje stadiona.



Način izdaje vstopnic

Način izdaje vstopnic lahko pomaga zmanjšati varnostno tveganje.

Večja kot je razpršenost interesov bolj so gledalci strpni.

Če formiramo vstopnice ločeno za navijače nasprotnih moštev lahko to poveča naboj in homogenost, kar ustvarja potencial za napetosti in izgrede.

Pri nakupu se navijač praviloma opredeli, za katero moštvo navija.

Vstopnico mora imeti vsak vedno pri sebi, možni so studi dodatni pregledi vstopnic na prehodih na določena območja oz. za dokazovanje zasedbe določenega sedeža.

Za posebna območja naj veljajo posebne akreditacije.

Personalizacija vstopnic

Personalizacija vstopnic se lahko izvede pri prodaji vstopnice, kjer se lahko:

- za vsako prodano vstopnico napiše ime kupca, tako se številke sedežev ujemajo z osebnimi podatki. Take vstopnice ni mogoče predati tretji osebi. Vstop je mogoč samo v kombinaciji z osebnim dokumentom. V tem primeru se razpolaga s točnimi osebnimi podatki gledalca glede na sedež, ki ga je zasedel. Za učinkovitost izvajanja osebne prepovedi vstopa se lahko primerja istovetnost osebe s podatki v bazi že pri nakupu ali v času od nakupa do pričetka tekme. Ob prihodu teh oseb sistem za elektronsko obdelavo vstopnic na prihod take osebe s prepovedjo tudi opozori oz. mu vstopa ne dovoli.

- vstopnice se evidentirajo po kupcu kompletov, pri čemer je praviloma omejeno število vstopnic kupljenih na eno ime – gre za najbolj blago obliko personalizacije.

- gledalec v predprodaji kupi vaucher. Vstopnico oz. št. sedeža prejme gledalec ob pristopu na stadion, kjer se ga tudi identificira in razvrsti. Sistem istočasno opozori na osebo, ki ima prepoved vstopa. Ta sistem omogoča tudi, da se navijače razprši glede na triažo ocene tveganja. Ta sistem omogoča tudi razvrstitev gledalcev s sezonskim vstopnicami.

- sistem vpisa vstopnice v sistem veljavnih vstopnic z prejeto kodo ob nakupu preko posebne aplikacije preprečuje možnosti ponarejanja vstopnic

Ravnanje po dogodku

Opravi se pregled stadiona.

Z vsemi službami se izvede zaključni sestanek, na katerem se zbere informacije o:

- pozitivnih učinkih na novo oblikovanih elementov,
- o operativnih posebnostih in
- drugih situacij, ki vplivajo na vedenje gledalcev.

Vse informacije se beležijo.

Razvijajo se novi načini za pozitivno naravnanost gledalcev. Iščejo se pomanjkljivosti in prepoznajo napake, ki jih je treba popraviti pred naslednjim dogodkom.

Ugotavljanje kršiteljev, proti katerim je treba čim prej ukrepati.



Vir: http://liveblogwp.wtop.com/Event

Analize in revizijske sledi

Analitična obravnava in revizijska sled ukrepov za povečanje zaželenosti obiskovalcev in organizacije varovanja, ter postopkov odločanja, je ključni element ureditve upravljanja varnosti na vseh stadionih. Z njimi se lahko tudi potrdi, da so bili sprejeti vsi potrebni ukrepi za zagotovitev varnosti.

Stadionski varnostni menedžer evidentira vse posebnosti in aktivnosti prilagaja glede na aktualne ocene tveganja.

Priporočljivo je, da se vsa dokumentacija hrani za obdobje najmanj dveh let ali kot je navedeno z drugimi predpisi.

Mediji

Pomembno je široko sodelovanje z mediji.

Dobra komunikacijska strategija ustvarja stabilnost prostora in zmanjšuje možnost špekuliranja medijev.

Nacionalna strategija opredeli družbeno implementacijo vsebin, ki poudarijo pomen etičnosti in športnega vedenja.

Pomembne informacije, ki bi lahko bile izkrivljene, morajo biti sproti pojanene in takoj inicirane v javnost. Vedno morajo biti tudi voljo in ažurirane na vseh dotičnih platformah.

Za ustvarjanje pozitivne družbene naravnanosti in povečanje potencialne koristi, se oblikuje tudi vsebine za osveščanje širše družbene skupnosti in vsebine, ki ponazarjajo možnost vključevanja poslovnih subjektov v regiji.

Za ustvarjanje bolj umirjenega lokalnega okolja se v aktualnih terminih oblikujejo namenska pozitivna sporočila, ki so namenjena nogometnim navdušencem kot tudi ožji družbeni skupnosti.

Za udeležence tekem se pripravi informacije o gostoljubnih posebnostih in ukrepih, ki se bodo izvajali.

Vsak mora imeti vedno možnost kakršnokoli vprašanje nasloviti na vsem znan naslov (tudi telefonska številka).

V medijih (tudi v socialnih omrežjih) je treba vzbujati športni duh in pozitivna športna ravnanja. Vzpostaviti je treba čim več pozitivnih vzgledov. Za ta namen se ustanovijo spletne strani, profili na socilanih morežjih, forumi, aplikacije in vsa druga sredstav za aktivno sodeluje družbe v vseh pojavnih oblikah.



Vir: http://piarconsulting.com/latest-work

Z mediji, ki dobijo pravice prenosa in ostalimi kooperativnimi mediji se dogovori, da se objavlja vsebine, ki so športu v ponos. Ne objavlja nešportnih potez; provokacij navijačev in drugih nešportnih dogodkov (npr. tek gole osebe po igrišču, prižiganje bakel na tribuni ipd.), ter da se ne ponavlja (brutalnih prekrškov v igri ipd.) Za takšna početja mediji naj ne kažejo interesa niti pri snemanju, opravljanju intervjujev ipd. Ta čas se naj zapolni s prikazovanjem pozitivnih športnih ravnanj.

Odsvetovanje objavljanja nešportnih ravnanj naj velja za vse medije. To naj šteje za družbeno nesprejemljivo dejanje. Tudi s predpisi se naj prepove objavljanje nešportnih ravnanj z namenom razpihovanja ali ustvarjanja drugih negativnih odzivov sploh, če zaradi tega pride tudi do hujših posledic.

Evropsko združenje navijačev (FSE) poudarja, da senzacionalistična zgolj negativna poročanja medijev še vzpodbujajo destruktivno vedenje navijačev. Mediji naj poudarjajo pozitivne vidike navijanja in poročajo o aktivnostih, poveznimi z zdravim športnim navijanjem in drugimi za šport vzglednimi ravnanji.

Poročanje o športnih dogodkih in prenosi športnih dogodkov morajo vsebovati sporočila fair playa.

Preventivno je treba oblikovati pogled medijev in v medijih izvajati preventivne akcije za oblikovanje pozitivnih športnih ravnanj.

Vsak športni dogodek mora del sredstev nameniti za programe, oglaševanje in druge komercialne storitve za spodbujanje pozitivnih športnih ravnanj. Priporoča se obvezna kvota.



Vir: http://tstmkr.tv/tag/football-fair-play/

Siocialna omrežja

Posamezniki probleme pogosto kanalizirajo v socialnih omrežij, kjer se mora nuditi strokoven servis. Zajemanje družbenega vpliva je dolžnost nacionalne zveze, klubov, policije in varnostnih subjektov (vsaj strokovnih interesnih združenj).

Širša dolžnost vseh udeleženih subjektov je, da so pobudniki ali vsaj udeleženci številnih forumov (ne zgolj družbena omrežja!)

Forumi

V strokovnih forumih lahko nogometni organi, klubi, navijači, partnerske službe (tudi policija), civilne organizacije in posamezniki izmenjajo poglede in operativne zamisli, da se razvije skupen partnerski odnos in prilagodi strategija.

Vsebine laičnih ali strokovnih razprav dajejo možnost odprtega in preglednega dialoga, ki zajema aktualno problematiko ali dolgoročne poglede.

Forumi
- dajejo možnosti za razpravo
- vključujejo strokovna menja o regulaciji navijačev
- spodbujajo pozitivna vedenja
- uveljavljajo načelo pravičnosti in spoštovanja
- so dodaten način kanaliziranja gneva

STADION

Poleg obstoječih uradnih verifikacij za uporabo stadiona se postavi dodatne zahteve in pridobitev višjih standardov, upošteva določena priporočila ali postavi lastne normative v skladu s strokovnimi smernicami.

Gostoljubje

Stadioni morajo zagotoviti prijetno doživetje za vsakogar. Nogomet je treba približati množici in ustvarjati pozitiven pogled širše družbene skupnosti na šport. Stadione je treba integrirati v okolje, ustvarjati stik okolja s stadionom in ustvarjati pomembnost, praktičnost in koristnost stadiona v okolju.



Vir: http://leforum.culturepsg.com/lofiversion/index.php/t680-1450.html

Prijazni stadion je temeljni pogoj dviga nivoja nogometnega dogodka. Visok nivo dizajna, opremljenosti in vzdrževanja stadiona, ustvarja v gledalcih občutek spoštovanja in dobrodošlice. Stadioni, ki ponujajo dobre predstave in bogate storitvene možnosti, privabljajo široko paleto različnih gledalcev. Prijeten dogodek in zadovoljni gledalci so najboljše sporočilo širši družbeni skupnosti.



Vir: http://www.arsenal.com/emirates-stadium

Vsa pozitivna sporočila hkrati vplivajo na človekovo podzavest, ki uravnava človekovo vedenje.

Gostoljubje je treba gledalcem tudi »prodajati« in na vsakem koraku gledalcem vedno znova predočiti:

- kaj vse se jim nudi
- za kakšno ugodje je poskrbljeno
- kašne so novitete v ponudbi
- kaj je prenovljeno (vse malenkosti, pa četudi je samo ena stena pobarvana na novo –npr.napis sveže pleskano)

- zelo vidno s fotografijami objavljeno osebje (od direktorja do čistilke)
- jasno vidne znake čiščenja (npr. znak spolzka tla, tudi po tem, ko so že suha, dišave v sanitarnih prostorih
- urejena čista sedišča

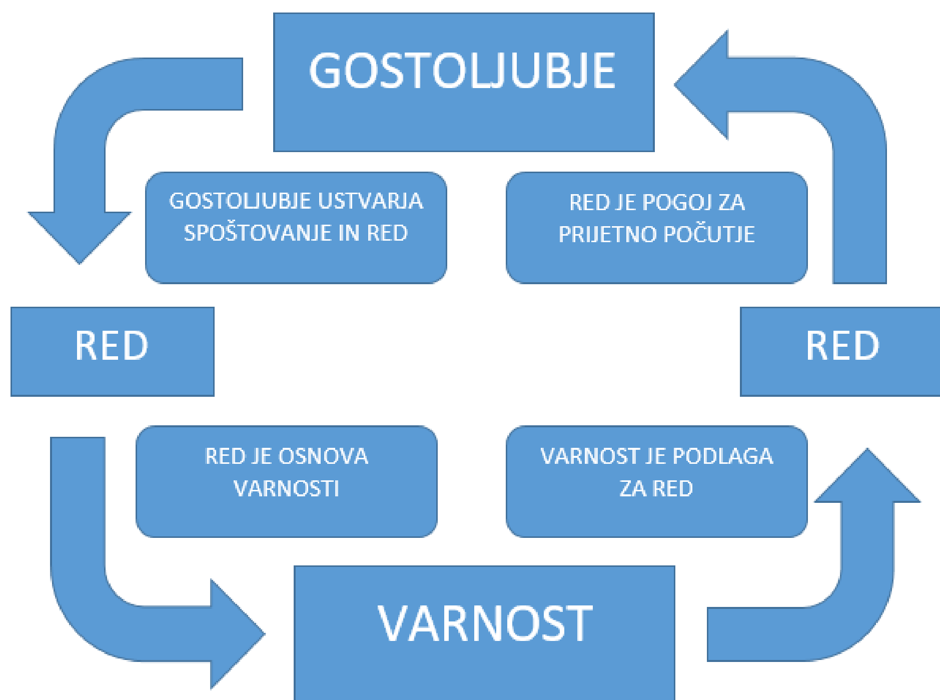
Skrajna teorija predlaga celo, da se na sedeže, ko se očistijo povezne trak (tanka folija) z napisom očiščeno – po vzoru sporočila nameščenega na WC školjko v hotelih, ki v ljudeh sproža izjemno pozitiven občutek. Istočasno bi naj zraven bila navedena prošnja, da folijo pospravijo v žep ali bližnji koš. Če bi folije množično ležale na tleh, z nečistočo dosežejo namreč tudi negativen učinek. Ob ali pod stoli se lahko namestijo tudi mali koši za smeti.



Vir: http://indonesian.mcfc.com/News/Team-news/2014

V zmernih okoljih za občutek gostoljubja lahko nekaj pomeni že, da ob bolj obiskanih dogodkih, ki ustvarijo pomankanje gsm signala, organizator zaprosi za dodatne repetitorje za gsm signal in zagotovi zadostno kapaciteto wi-fi signala.

Evropske izkušnje kažejo, da se lahko s skromno naložbo v smislu urejanja prijaznega stadiona, doseže spoštovano, cenjeno, dobrodošlo in varno počutje. Izboljšave k bolj prijaznemu izgledu stadiona imajo lahko velik vpliv na prijetno vzdušje na stadionu in raznolikost množice, predvsem pa umirja naravnanost in spodbuja pozitivno vedenje navijačev.



Prednosti gostoljubja

- v navijačih sproža pozitivne občutke in reakcije
- daje navijačem občutek, da so dobrodošli in cenjeni
- navijače »zdravi« s spoštovanjem
- občutek se integrira tudi globoko v množico
- deluje zunaj in znotraj stadiona
- nujne varnostne ukrepe navijači zato razumejo kot ustrezne in sorazmerne
- navijači se odzivajo z večjo spoštljivostjo, ne nepremišljeno in prosto po značaju
- spodbuja samoregulacijo vedenja
- pomaga pri socializiranju posameznikov ali skupine
- zmanjšuje napetost in nestrpnost v posamezniku in skupini
- zmanjšuje možnost razvoja negativnih dogodkov po manjših incidentih
- ima vpliv tudi na največje prestopnike
- gostljublje se dotakne vsakega posemeznika na različne načine zato razbija enotnost nastrojenosti v skupini

Inštitut zadovoljnega uporabnika

Samozavestni organizatorji, kateri vedo, da bodo lahko gledalcem na stadionu omogočili odlično počutje, obljubijo vračilo zneska plačanega za vstopnico. V praksi se je že pojavilo pravilo, da, če tekmo zapustiš pred koncem prvega polčasa, ti karta velja za naslednjo tekmo…

Evropsko združenje navijačev (FSE) celo predlaga, da se vzpostavi sistem za odškodnine navijačem, ki so prizadeti za športno doživetje.

Japonski model

Ženski nogomet narašča. Največji napredetk beležijo v Zahodni Evropi in ZDA. Posledično se spreminja tudi razmerje med navijači. Ta osveščenost se najmaj pozna v Evropi in Južni Ameriki, v tki. tradicionalnih nogometnih kulturah.

Primerjajmo angleško Premier League, v povprečju 19% žensk v živo in 29% preko prenosov. Na štadionih japonske J League je po podatkih iz leta 2019 kar 40% žensk. To razmerje izjemno pozitivno vpliva tudi na varnost na stadionih.



Vir: https://www.nogomania.com/Novica/Japonski-recept-za-razcvet-nogometa-v-vseh-segmentih-druzbe-Na-stadionih-je-ze-polovica-zensk?fbclid=IwAR2SQQ-yO0DhysthRsCM0QgheC4nee0hkYtyJ4gDQ_oeI1bJhj0xG-pwOuc

Japonci so marketinško nogomet predstavljali kot nekaj mednarodnega, svežega, lahkotnega in živahnega. Nogometne dogodke so predstavljail kot sodobne, napredne in za mlajšo populacijo.

Na dresih je bil poudarek na dinamičnosti in modernosti, živih barvah in nenavadnih barvnih kombinacijah. To je pritegnilo ljudi, tudi številne ženske, ki jim je bila "manga estetika" blizu, ki je dobil sloves inkluzivnega športa za oba spola.

Tehnična zaščita stadiona

Stadion mora gledalcem nuditi dobrodošlico in sporočati zaželenost tudi s številnimi tehničnimi rešitvami.

S svojimi tehničnimi karakteristikami mora nuditi podporo učinkovitemu izvajanju varnostnih ukrepov.

Infrastruktura mora biti oblikovana tako, da gledalci niso izpostavljeni pritisku mase.

Smernice poročil varnostnega sveta Evrope (1/91 in 1/93):

- konstrukcijske značilnosti morajo upoštevati tudi skrajno dinamiko množice, stadioni večjo zmogljivostjo od 10.000 ne smejo imeti več stojišč.
- požarno varnost (konstrukcija in materiali, aktivna požarna zaščita)
- reševalna služba (določeni normativi)
- usposobljenost in pooblaščenost rediteljev
- vloga uradnega napovedovalca v izrednih situacijah
- izhodi (linearni, označeni, brez utesnjenih delov)
- ureditev okolice, dostopom za invalide in urejenosti toaletnih prostorov

Samo varna infrastruktura za korektno uporabo stadiona, danes ni več dovolj.

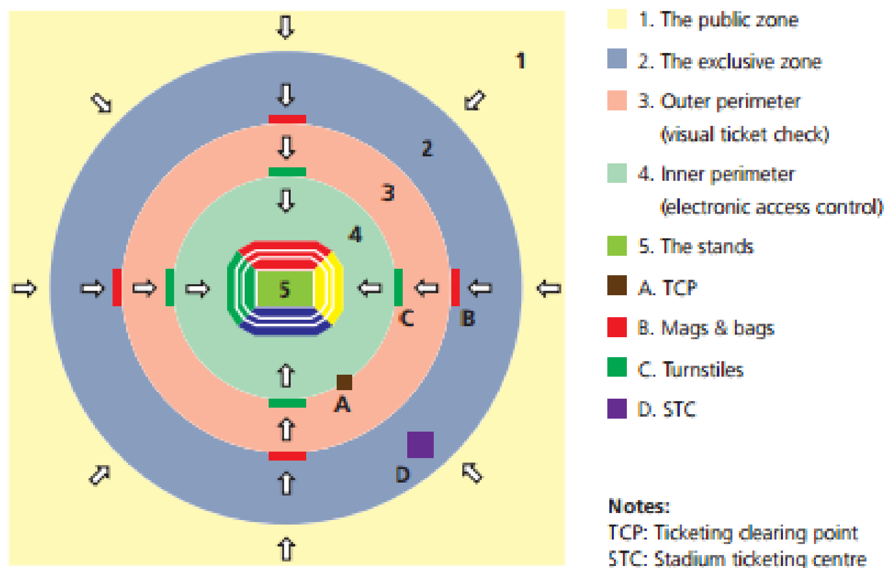
Zahteva po dvigu nivoja stadiona krepko presega standarde za uporabno dovoljenje. Sodobne zahteve za varno izvedbo tekem organizatorje napotuje k razvoju komoditete in bogatih ter privlačnih vizualnih in drugih vplivov, ki v gledalcu ustvarijo velik občutek zaželenosti.



Vir: http://www.dailymail.co.uk/sport/football/article-2271181

Območja

FIFA stadionski predpisi za varnost in varovanje območja delijo na:



1. Javni cona vključuje mestno, okoliško obrobje stadiona, ki je izven nadzora stadiona.
2. Izključevalna cona nadzorovanega območja
3. Zunanji obseg (vizualni pregled vstopnic in ljudi)
4. Notranji obseg (elektronski nadzor dostopa)
5. Stadion

A. Točka za preverjanje veljavnosti vstopnic
B. Pregled vstopnic, oseb in prtljage
C. Vrtljiva vrata
D. Prodaja vstopnic

Uporaba začasnih modularnih priložnostnih objektov

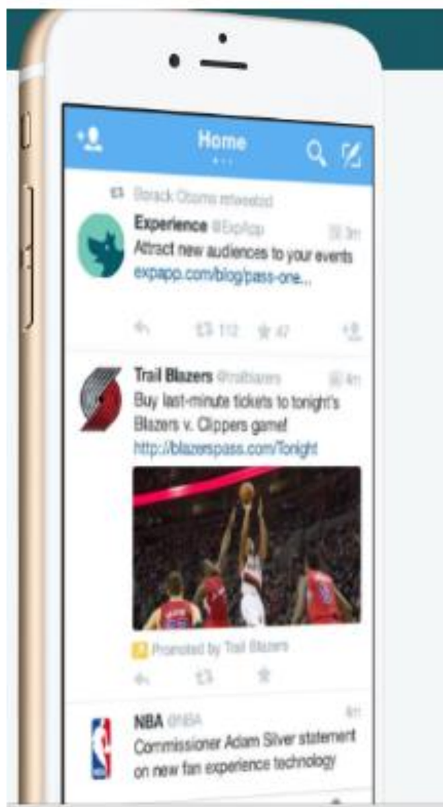
Uporaba začasnih tribun in drugih modularnih struktur (kot so začasne stojnice in podesti za podelitev nagrad ipd.) mora biti premišljena predvsem v odnosu do premikov množice. Njihov izgled in storitev mora biti na visokem nivoju. Vrsta pred njimi mora biti lepo urejena!



Vir: http://gregwtravels.travellerspoint.com/s41/

Opozorila

Gledalcem je treba posredovati pomembne podatke v celoti, pravočasno in strnjeno oz. prodorno (uporablja se tudi strokovni termin vsiljeno). Posreduje se jih v času in prostoru, ko imajo ti podatki največjo vrednost. Dovzetnost za zaznavo opozorila je večja v prostorih ali območjih, kjer se gledalci zadržijo vsaj za nekaj trenutkov (vrste, dvigala, sanitarije ipd.)



Informacije se podajo s signalizacijo, oglaševanem, tiskom na vstopnicah ali letakih ipd.. Vsi gledalci morajo biti seznanjeni s pomembnimi informacijami, preden pridejo na stadion.

Za prenos informacij se uporabi tudi spletne strani, družabna omrežja, aplikacije za pametne telefone ipd.

Bolj, ko je informacija podana množično, večji je njen učinek.

Opozorila o oblikovanju vedenja na stadionih naj opisujejo vzorna in priporočljiva vedenja. Prepovedi s sankcijami naj bodo izpostavljene v kontekstu priporočljivih vedenj.
























































Obiskovalcu morajo biti pred vstopom na stadion razumljivi pogoji za vstop, kot tudi zaželena in prepovedana ravnanja s sankcijami.

Gledalce seznanjamo s številnimi splošnimi informacijami o dogodku in o konkretnih tehničnih zadevah.

Jasna, prepoznavna in zgledna mora biti požarna in evakuacijska signalizacija.

Prav tako morajo vsi vedeti, kje lahko dobijo medicinsko pomoč.

Vse informacije morajo biti kratke, jasne ter, pisne, primerne velikosti.

Kjer je mogoče, naj bodo obvestilom dodani znaki oz. pikotrami.

Vsi znaki (tudi priložnostno postavljeni) morajo biti varno pritrjeni, ne smejo omejevati pogleda na dogodek ali pretoka gledalcev.

Med številnimi oznakami ne pozabimo na orientacijske informacije: poenostavljen tloris, smerne znake (po potrebi z barvnim ločevanjem pristopnih poti in sektorjev) in jasne označbe vrstic in sedežev.

Moderne aplikacije za pametne telefone, nudijo obiskovalcem (in osebju) številne informacije, obvestila, priporočila, grafe ali celo živo sliko, kje je gneča (stanišča, točilni pulti in druga servisna mesta…), na katerem vhodu/izhodu je gneča in kje je gneče manj, lokacija parkiranega vozila ipd. V nujnih primerih se lahko za podajanje takšnih informacij uporablja tudi velike oz. stranske zaslone. Npr. če je monitorju prikaz gneče na izhodu iz stadiona ljudje še malo posedijo.

Stadioni morajo imeti ponudbo plakatov in materiala za podporo pobudam, ki se borijo proti zasnovam, iz katerih se razvija huliganstvo. Te vsebina morajo biti pristone tudi ne vseh elektrnskih oblikah stika z navijači.



Vir: www.fortressvideo.com

Urnik vstopa in izstopa

S časom dovoljenega vstopa (tki. »Boarding time«), določen čas pred začetkom tekme, se prepreči naval navijačev na vstopna mesta in druga ozka grla po porotokulu vstopa na stadion v kritičnem času (praviloma tik pred začetkom tekme).

Enakomernejši prihod gledalcev lahko ustvarimo tudi tako, da pred začetkom tekme na stadionu organiziramo zanimivo dogajanje in s tem ustvarimo spontan prihod gledalcev že pred tekmo. Npr. tekma nižje selekcije ali kakšna zabavna prireditev. Uporabljajo se lahko tudi druge stimulativne metode. Npr. baseballska ekipa iz Los Angelesa v Kaliforniji ponuja darila za prve obiskovalce. Njihova navodila določajo tudi terminski plan vstopa kot je določen na vstopnicah in določbo, da morajo biti vsi gledalci na svojih mestih najkasneje uro pred začetkom tekme.

Včasih neverjetne učinke ustvarimo že samo z množično predočenimi priporočili, da imajo gledalci pravico vstopa na stadion uro pred začetkom in da je zaželeno, da so na stadionu vsaj pol ure pred začetkom tekme. Na bolj obiskanih dogodkih se priporočljivi čas seveda sorazmerno povečuje.

Zaradi reda se lahko uvede tudi urnik izstopa ali izstop regulira z drugimi stimulativnimi dejavniki npr. petdeset odstotkov gledalcev na Dolphin Stadium, Miami Gardens, Florida, ostane po tekmi, ker si še ogledajo brezplačen koncert in ognjemet (ognjemeti se iz varnostnih razlogov opuščajo). Nadomeščajo s konfetometi.

Eno vstopno mesto z običajnim protokolom vstopa omogoča pretok 500 ljudi na uro. Če število ljudi presega pretočne zmožnosti stadiona je treba sprejeti ukrepe za zgodnejši prihod oz. kasnejši odhod ljudi.

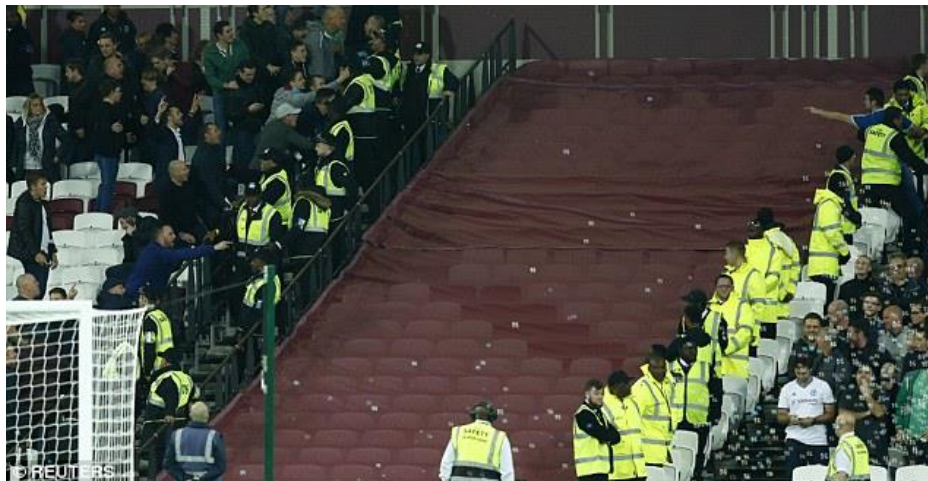
Kapaciteta

Kapaciteta se določa glede na število sedišč, hitrost vstopa in izstopa ter število oseb, ki se lahko ob evakuaciji umakne na varni prostor v 8 minutah.

Območja s stojišči so izjema in imajo posebne in zelo zahtevne normative.

Pri izračunu kapacitete se upošteva tudi potencialna učinkovitost varnostnega delovanja.

Število prodanih vstopnic glede na kapaciteto stadiona se sorazmerno manjša glede na pričakovan red. Pri tem se upoštevajo tudi mnenja kluba, gostujočega kluba, upravne enote, policije, predvsem pa se prilagodi taktičnim načrtom za vzdrževanje reda – glede na način prodaje vstopnic, ločevanje množice, število in usposobljenost redarske službe ter policije.



Vir: http://www.dailymail.co.uk/sport/football/article-3876236

Vhodi

Število in velikost vhodov omogoča gledalcem, da varno, pravočasno in neovirano vstopajo in izstopajo iz stadiona, tako v rednih kot izrednih razmerah.

Vsi vhodi morajo biti jasno označeni v logičnem zaporedju. Odsevna signalizacija mora jasno označevati najprimernejše poti do stadiona, sektorjev in oštevilčenih vrat. To je treba prikazati na tlorisu stadiona na vhodu in na drugih primernih lokacijah.



Vir: www.gettyimages.nl julij 2016

Za prve razvrstitve prihajajočih gledalcev skrbi že osebje na globinskih informativnih točkah ali varnostno osebje na globinskih nadzornih točkah, kjer se lahko opravlja samo štetje (koristen podatek za nadzorno sobo), prepoveduje vnos nedovoljenih stvari, opozarja na zaželeno obnašanje…. (praviloma se uporabi infrastruktura in v obsegu kot pri aktivni preventivi pri razhodu udeležencev).

Na vhodih in izhodih morajo biti v času dogodka trajno nameščeni reditelji, ki skrbijo za tekoč in upravičen prehod tudi v izrednih razmerah (službene, intervencijske in evakuacijske potrebe).

Vhodi morajo biti opremljeni z napravami za pregled oseb in za začasno varno shranjevanje nedovoljenih predmetov in odpadkov.

Ob dislociranih vhodih za invalide se priporoča tudi posebne vhode za družine. Odsvetuje se določene vhode devalvirati z označbo, da so namenjeni samo za navijače/razgrajače.

Skupni prostori na stadionih

V skupnih prostorih se križajo tokovi ljudi, kar lahko povzroča zmedo ali prerivanja, nevarne pritiske mase ljudi, zlasti pred in po tekmi, ob polčasu in prekinitvah.

Večja kot je prostornina, večja je preglednost.

Skupni prostori so namenjeni tudi za sprostitev in servis gledalcem.

Prisotnost trgovskih in gostinskih dejavnosti v skupnih prostorih, še posebej priložnostnih, predstavljajo tudi večje požarno tveganje.

Priložnostno nameščene stojnice in drug inventar ne sme ovirati toka mase ljudi in zmanjševati širine evakuacijskih poti.

Na določenih območjih skupnih prostorov se lahko spontano ali namensko zadržujejo določeni pristaši nogometa, takšne pojave izkoristimo za ustvarjanje pozitivnih varnostnih aktivnosti.

Skupni prostori so lahko tudi mesta, kjer nastajajo trenja zaradi uveljavljanja trenutnih interesov in soočenja oseb ali skupin z drugačnimi pogledi.

V skupnih prostorih se ustvarja kroženje in ne križanje pričakovanih tokov ljudi.

Čakalne vrste za določen servis ne smejo ovirati običajnega pretoka.

Storitve za gledalce morajo biti blizu in razpršene, ter na razpolago v zadostni meri. Skupni prostori naj bodo opremljeni z monitorji za prenos tekme, saj to zmanjšuje nestrpnost pri čakanju. Monitorji naj ne bodo tako veliki in na takšnih mestih, ki bi vzpodbujale zbiranje ljudi.



Skupni prostori morajo biti opremljeni s številnimi označbami in opozorili, vidni z vseh strani.

Smetnjaki, kajenje, čistoča, odlagalne police za pijačo… vse vpliva na red in varnost. Ne samo, da morajo biti ta mesta primerna in čista, morajo biti tudi prijazna (po dizajnu, priročnosti – vsaj za nalepko kakšnega smailija ☺)

V času konic mora biti na servisna območja napoteno zadostno število osebja (varnost, strežba, informacije, čistoča). Večja navzočnost ljudi v konicah zahteva tudi aktivneje spremljanje video nadzora.

Prezasedenost skupnih prostorov se preprečuje z odpiranjem novih servisnih kapacitet ali celo servisnih območij, ki delujejo zgolj v konicah, ob polni obremenitvi pa z doziranjem. Pri tem si osebje pomaga z globinskim informiranjem, prerazporejanjem na manj obremenjena območja in po potrebi tudi z ograjami.

Tokovi ljudi se usmerjajo s koridorji.

Okrepčevalnice

Če pri okrepčevalnicah pride do zastojev, lahko nastane nemir ali nered. Napetost v ljudeh ustvarjajo že same vrste. Pomembno je zadostno število prodajnih mest, njihove lokacije, njihove zmogljivosti (hitrost strežbe, skladišča, dostava ipd.) Na stadionu naj bo prost dostop do pitne vode. V kolkor obstaja vodomat, naj bodo v bližini jasno označeni koši za odpadke in nekdo, ki pobira odvržene kozarce. Stroga je prepoved prodaje alkohola na in v okolici stadiona, kot tudi na vseh drugih območjih, ki so potrebna za izvedbo shoda oziroma prireditve.

Priporčilo stalne komisije sveta Evrope 1/87 prepoveduje uživanje in prodajo alkohola v okolici stadionov, pred, med in po tekmah.

Glede alkohola morajo biti na stadion zelo strogi vstopni pogoji. Razlog za preprečitev vstopa naj bo že zadah po alkoholu. V kolikor se opravlja alkotest je predlagana stopnja 0,0 gr na liter izdihnjenega zraka Tako npr. velja tudi za stadion University of Wisconsin-Madison. (Vir: http://www.popcenter.org/problems/spectator_violence/print/)

V urejenih okoljih se ta normativ lahko tudi sproti prilagaja.

Z alkoholom je povezanih 90% incidentov na stadionih !



Vir: http://talksport.com/magazine/features/130425

Razsvetljava

Potreba po učinkoviti razsvetljavi na vseh območjih stadiona je ključni dejavnik pri zagotavljanju varnosti.

Dobra osvetlitev parkirišč, pristopnih poti, vse do zadnjega kotička na stadionu, vpliva na varno počutje in ima neposreden vpliv na vedenje gledalcev. Istočasno dobra razsvetljava pomaga osebju (predvsem varnostni službi in policiji), da opazi in se odzove na katerokoli odklonsko vedenje. Svetloba pomaga tudi pri dokumentiranju dokazov.

Primarna razsvetljava omogoča običajno vidljivost. Sekundarna je enaka ali močnejša dnevni svetlobi (povečuje varnostni moment).

Dodatni reflektorji lahko dodatno pozitivno vplivajo na varnost.

Ob večjih kršitvah se lahko namenske reflektorje usmeri tako, da otežkočajo ogled tekme z območij, na katera želimo vplivati oz. »zrahljati« množico. Možna je tudi namestitev mobilnih reflektorskih postaj (vozil, prikolic ipd.).

Vzpostavljena mora biti tudi razsvetljava v sili v primeru izpada primarnega vira svetlobe.

Ocenjevanje ustreznosti primarne in sekundarne razsvetljave mora biti ključni dejavnik širšega procesa varnostne ocene.

Vstopanje

Če se množica zbira pred stadionom, se jo poziva k vstopu. Posameznike in skupine se enakomerno usmerja na vse razpoložljive vhode. Temu se prilagodi tudi program zunanjih animacij in aktivnosti (promocijske, varnostne ipd.). Slišno dogajanje iz stadiona ljudi privablja na stadion. Odpiranje dodatnih vrat zato, da večjo množico spustimo v notranjost, lahko pripelje do nenadnega in nenadzorovanega, tudi nevarnega gibanja mase ljudi, zlasti zadnjih nekaj minut pred začetkom dogodka.

Načrti, ki predvidevajo veliko množico zunaj stadiona, morajo vključevati ukrepe za preprečevanje nenadzorovanega gibanja množice.

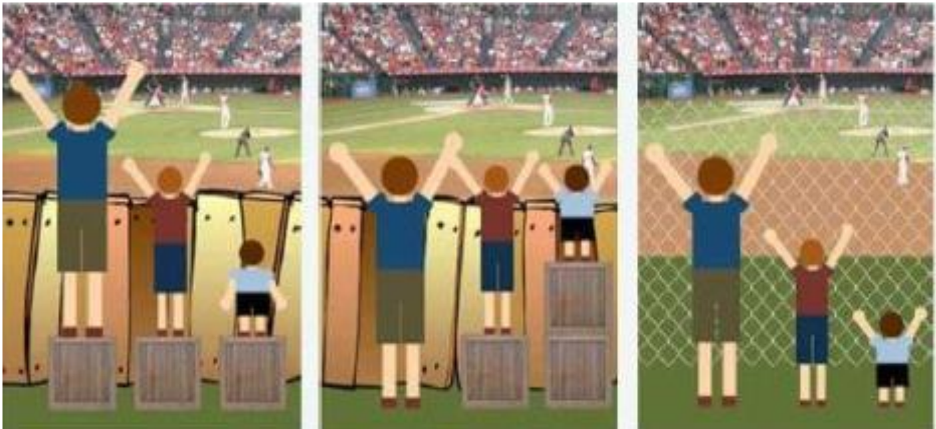
Treba je zagotoviti pogoje, ki omogočajo natančen pregled gledalcev, ki vstopajo v gneči. Z ustreznimi ukrepi je treba omogočiti urejeno razporejanje ob vstopu in namestitev gledalcev na stadionu. Vstopne zmogljivosti morajo zagotavljati vstop vsem gledalcem v eni uri, izstopne pa v desetih minutah. (gl. normative FIFA Stadium Safety and Security Regulations)

Dosledna vstopna kontrola se opravlja ves čas tekme.

Vzdušje na stadionu

Stadione je treba oblikovati tako, da so enako privlačni za moške in ženske in vse druge gledalce (invalide, otroke, starejše). Prijazen izgled stadiona je temeljni varnostni element, ki s prijaznostjo in ustrežljivostjo osebja privabi na stadione raznoliko občinstvo.

V Evropi obstajajo številni modeli, kako je mogoče s skromnimi sredstvi doseči pomembne izboljšave.



Na prvi sliki so dane enake možnosti za vsakega. Vsi so obravnavani enako.

Na drugi sliki imajo različni različno podporo tako, da lahko vsi enako spremljajo igro.

Ker je bila na tretji sliki sistemska ovira odpravljena, lahko na tretji sliki vsi trije vidijo igro brez potrebne podpore.

Ozvočenje in vizualni komunikacijski sistemi

Ozvočenje in vizualni komunikacijski sistemi so bistveni sestavni del celovitega pristopa k varni izvedbi tekme.

Dodatno pripomorejo pri:

- napotilih k želenim ravnanjem
- opozorilih na neprimerna vedenja,
- pojasnitvi dogajanja, ki ga gledalci vidijo, vendar ne razumejo,
- pojasnitvi ukrepov in postopkov

Napovedovalec mora mirno, objektivno in nevtralno objavljati vnaprej določena sporočila (npr. po urniku), ali priložnostna oz. namenska sporočila (oz. pripravljene posnetke) ob vnaprej določenih situacijah.

Po potrebi sporoči tudi sporočila z drugotnim pomenom, dogovorjena v načrtu varovanja. Takšna obvestila morajo imeti naravo dogodka, vendar ne sme obstajati možnost, da bi jo bilo treba objaviti zaradi dejanske potrebe.

Prikaz sporočil na monitorjih učinkovito pripomore pri podajanju bistvenih informacij.

Napovedovalec v sili v čim krajšem času daje jasne in točne informacije, ki jih posreduje varnostni menedžer oz. so dogovorjena v načrtu varovanja.



Vir: http://www.birminghammail.co.uk/whats-on

Napovedovalec ni nameščen neposredno v nadzorni sobi, ima pa z njo neposredni stik preko fiksne telefonije ali varnostnega menedžmenta.

Vsa pomembna varnostna sporočila morajo imeti jasen napovedni signal, ki presega glasnost dogajanja. Podana sporočila morajo biti jasno razvidna in slišna na vseh območjih stadiona in zunaj, tudi v izrednih razmerah.

V primeru okvare sistema za obveščanje gledalcev, mora biti na voljo rezervni sistem obveščanja.

NOGOMETNA IGRA IN SODNIKI

Fair play

Fair play je kompleksen pojem, ki zajema več temeljnih vrednot, ki niso le sestavni del športa, pomembne so v vsakdanjem življenju.

Poštena konkurenca, spoštovanje, prijateljstvo, ekipni duh, enakost, šport brez dopinga, spoštovanje napisanih in nepisanih pravil kot so celovitost, solidarnost, strpnost, skrbnost, odličnost in veselje, so gradniki poštene igre, ki jo lahko doživite in se je naučite, tako na, kot izven igrišč. http://www.fairplayinternational.org/what-is-fair-play-



Vir: www.youtube.com

Fair play je vrednota, ki vzpodbuja pozitivna ravnanja v športu in s tem usmerja ljudi k strpnemu vedenju na stadionu.

Znanih je FIFA-inih 10 zlatih fair play pravil za nogomet, ki plemenito opisujejo športna, moralna in etična načela.

Ker so tako plemenita, jih je vredno povzeti tudi na tem mestu:

1. Poštena igra prinese spoštovanje, goljufanje pa sramoto. To je le igra. In igre nimajo smisla, če niso poštene.

2. Igrajte na zmago, poraz sprejmi z dostojanstvom in iskreno čestitaj zmagovalcem.

3. Spoštuj pravila igre in njihov namen.

4. Spoštuj nasprotnike, soigralce, sodnike, uradne osebe in gledalce. Fair play pomeni spoštovanje.

5. Bodi ambasador nogometa.

6. Spoštuj in sledi tistim, ki se zavzemamo za nogometne vrednote.

7. Zavrni podkupovanje, droge, rasizem, nasilje in druge nevarnosti v našem športu. Nogomet je šport in šport je mir.

8. Poštenost, solidarnost in pomoč.

9. Razkrij tiste, ki poskušajo razvrednotiti šport.

10. Uporabi nogomet, da izboljšaš svet.

Ne glede na vse navzkrižne interese, ki se pojavljajo, se je treba za fair play neprestano boriti.

Pasivnost ni dovolj. Vsak, ki deluje v nogometu, se mora vsak trenutek spraševati, če naredi dovolj za fair play.

Klubi morajo v vse svoje aktivnosti in oblike delovanja vnašati elemente fair playa – vsako srečanje, vsak trening itd., mora vsebovat vložek fair playa. Vse oznake za nogomet morajo imeti oznako za fair play, od slehernega dopisa do plakatov, nalepk, obvezne oznake na dresih ipd.



Vsi treningi morajo imeti vložke fair playa. Mlajšim generacijam naj se organizira različne igre za spoznavanje nogometa, ali igre za približevanje čara nogometa izven nogometnih površin, na ulici, vse z dodatki elementov fair playa. S tem namenom se organizirajo tudi tekmovanja v stilskem nogometu oz. prikazu akcij, ki vsebujejo elemente fair playa.

Izvedejo se tečaji za otroke in odgovorne osebe (starše) o pravilih na treningih in tekmah skozi pozitivno športno vedenje. To naj bo pogoj, da otrok lahko nastopi na tekmi. Postavi se stroga pravila, sploh nagovarjanja trenerja med tekmo, sodnikov, nasprotnega moštva… v skrajni fazi lahko za hujše kršitve dobi njihov otrok prepoved igre, začasen odvzem tekmovalne licence ipd.

Oblikujejo naj se tudi posebni namenski tečaji za igralce, trenerje, starše in druge privržence nogometa.



Za razvoj zdravega športnega vedenja samo kaznovanje za prekrške ni dovolj. Določeno športno ravnanje naj se tudi nagradi. Npr. karikirano, pretiravam, uvede se »zelen karton za fair play«, lahko je le časten znak, lahko se ga tudi nagradi… Seveda je o vseh takšnih nagradah potrebno dobro razmisliti, saj ne smejo kompenzirati prekrškov oz. njihovih kazni. Lahko pa se jih samostojno kvalificira. Lahko se, kot nekakšna boniteta, prilagodi tudi pravila igre, če nadaljujem z utopičnimi alternativami, ob veliki fair play potezi ekipa pridobi možnost izvajanja kota ali kaj podobnega. Verjetno bi bilo izvajanje enajstmetrovke ali možnost dodatnega igralca v igri premočan benifit. Velja pa razmisliti tudi o pravilu, da bi ob neodločenem izidu štelo za boljše in zmagalo tisto moštvo, ki je bolj fer in ima več »zelenih zaznamb fair playa– kartonov«.

Pri zgoraj navedenih premerih nas ne smejo zavesti konkretne zamisli, temveč se jim je potrebno posvetiti sporočilu, ki ga nosijo in skozi njih razviti tendenco reševanja teh problemov.

Urediti je treba tudi druge sistemske protekcije za napredovanja in bonitete posameznikov in ekip, ki izstopajo v pozitivno smer razvoja pozitivnih športnih ravnanj.

Vsekakor se lahko brez dodatnih študij uvede vsaj častne nagrade za fair play, za igralca tekme, turnirja, prvenstva.

Kot zanimivost dodajam nastavek za fair play, ki se nahaja med športnimi pravili v športnem združenju v Pensilvaniji, kjer ob splošnem športnem ravnanju najdemo tudi zanimivo določbo prepovedi širjenja nepreverjenih govoric (gl. http://www.piaa.org/resources/handbook/)

NAVIJAČI

Osveščenost javnosti

Osveščenost je temelj naravnanosti ljudi. Osveščena javnost, ki pozna širšo nogometno sliko, prizadevanja in pristojnosti ljudi, ki se zavzemajo za urejene razmere na stadionih in v športu nasploh, bolj razume športni duh, urejenost v športu ter ukrepe pooblaščenih oseb.

Jedro osveščanja ustvarjajo ambasadorji - športniki in športni strokovnjaki s svojimi vzgledi.

Osveščenost v ožjem smislu zajema osveščenost strokovne javnosti, kar pomaga pri krepitvi partnerske etike med sodelujočimi v nogometnem svetu: občinskimi organi, organizatorji dogodkov, policijo in drugimi ključnimi zainteresiranimi stranmi, vključno s predstavniki navijaških skupin. V kriznih trenutkih in ob večjih incidentih, ki ogrožajo javno varnost, se ta etičnost partnerstva lahko izkaže kot izjemno pozitivna.

Razvijati je treba dolgoročen in vsestranski pomen športne etike. Vključiti je treba širšo družbeno skupnost, razviti socialne projekte, ustvariti občutek partnerstva med javnimi in zasebnimi službami ter v vse projekte intenzivno vključiti tudi navijače.

Država, olimpijski komite, zveze, klubi in druge organizacije, ki sodelujejo s športom, morajo oblikovati politiko pozitivnega pogleda na šport. Vsak od njih je dolžan ustvariti konkretne usmeritve za svoje delo, njihove podrejene strukture, ter nadzirati njihovo izvedbo.

Javnost, predvsem mladino, je treba osveščati o enakopravnosti v širšem smislu in s tem osveščati tudi proti nasilju.

Vsak udeleženec športnega dogodka se mora zavedati pravic in želja drugih oseb, tako se mora vsak navijač zavedati pravice do prijetnega počutja za vse (tudi potencialne) gledalce. Ni dovolj, da se vedemo tako kot bi želeli, da bi se drugi vedli do nas. Ker smo individuumi, so lahko želje drugih bistveno širše kot jih vidimo sami, zato je potrebna visoka mera osveščenosti.

Treba je izdelati programe vzgoje in izobraževanja. Programi morajo zajemati tudi postopke približevanja vsebin čim širši javnosti in metodiko obširnega prepletanja vsebin z vsakdanjimi dogodki.



Vir: https://www.youtube.com/watch?v=9ISCUjj2Qzk

Družbeni preventivni projekti morajo spodbujati aktivno sodelovanje nogometnih klubov in partnerskih služb v lokalnih skupnostih. Socialni projekti vključujejo razumevanje nogometa z vzpodbujanjem vseh njegovih vrednot in strogo regulativo neželenih vedenjskih pojavov.

Nacionalni projekti, lokalni projekti in projekti nacionalne nogometne zveze vključujejo vzgojno izobraževalne institucije, klube, igralce, starše, trenerje, menedžerje, gledalce, organizirane navijaške skupine itd. Velika baza je tudi v širši javnosti in njihovih civilnih organizacijah in prostovoljcih.

Med športnim in nešportnim vedenjem je zelo malo prostora. Zato je treba razvijati športni duh v vseh segmentih družbe, zapovedati pa ga povsod, kjer gojijo šport kot svoje bistvo. Jasno je treba oblikovati stališča, kaj pomeni športno borben duh in pripadnost ekipi in na drugi strani ostro

napasti nešportno vedenje in ravnanja proti nasprotni ekipi, tako na igrišču kot za zeleno mizo.

Na igrišču je vedenje s pravili igre že dokaj regulirano. Ni več dovoljeno ugovarjanje sodnikom, ni več dovoljeno slačenje dresov, lomljenje kotnih zastavic, brcanje žoge vstran, odklonsko obnašanje, neomejeno gibanje trenerjev, rezervnih igralcev… Vsi ti ukrepi so sicer nastali zaradi igre, nekateri tudi zaradi fair playa.

Oblikovati je treba tudi ukrepe zaradi varnosti in predvsem dodatne ukrepe, ki vzpodbujajo športna ravnanja. Vsesplošno športno ravnanje je namreč najboljši regulator. Oblikovati je treba tudi pravila, ki posredno vplivajo na red. Tako je treba v športne okvire pravil nogometne igre postaviti npr. tudi načine protestiranja, proslavljanja zadetka ali zmage, nagovarjanja navijačev itd.

Javnosti je treba predstaviti športno vedenje v vseh športih. Naj kot zanimivost pozna tudi gentlemanske protokole v določenih športih, ki prikazujejo časten odnos do športa (npr., pri večini športov so obvezni pozdravi, pri jahanju so obvezne celo kravate, ipd.). Ustvariti je treba brošure, zgibanke, animacije…

V programih vzgoje in izobraževanja je treba oblikovati športno ravnanje ne zgolj pri pouku telesne vzgoje, temveč ga je treba vnesti tudi v druge predmete z družbeno vsebino.



Vir: http://globalnews.ca/news/939100

Izkoristiti je treba vse možne potenciale in nastale vsebine vnesti v vse segmente vzgojno izobraževalnih dejavnosti (v šolska glasila, šolske dramske predstave, v učbenik za tuje jezike, pri družbenih predmetih izdelava plakatov, pri slovenščini učenje sloganov za športno navijanje, športni dnevi naj bodo sestavljeni iz praktičnih nalog pomoči so-športniku, učenju športnega navijanja - od izdelave transparentov in drugih navijaških pripomočkov, do večjih koreografij, skandiranja, mehiškega vala, vodenja navijačev….

Proces osveščanja zahteva načrten, organiziran in strokoven pristop, katerega namen je v čim krajšem času ustvariti prijazno in varno okolje vsem obiskovalcem športnih prireditev.

Klubi

Klubi žal ne oblikujejo nastavkov za dvig nivoja nogometa. Kljub številnim neredom, poškodbam ljudi in premoženja, tudi smrtnim žrtvam, si klubi pred takšnim stanjem zatiskajo oči in zelo radi iščejo odgovornost v drugih službah, svojega dela odgovornosti in dolžnosti, ki s tem nastanejo pa niso pripravljeni prevzeti.

Potreben je vzajemen trud slehernega posameznika v klubu, vsako srečanje mora imeti tudi vsebine, namenjene dvigu nivoja nogometa in razvijanja pozitivnih športnih ravnanj.

Nogometni organi in nogometni klubi morajo skrbeti, da je tekma varna. Sodobni pogledi zahtevajo, da je tekma prijetna in to za vse udeležence in vse gledalce. Vsa neprijetna stanja se strogo obsoja.

Ker gre za kompleksno in večplastno odgovornost, so evropske izkušnje pokazale, da je najbolje, da je za varnostno problematiko zadolžena konkretna oseba v klubu.

Klub in vsi njegovi predstavniki morajo brezpogojno sprejeti ukrepe, katerih namen je oblikovanje vzornega športnega vedenja.



Navijači

Večina pristašev nogometa želi na tekmi uživati s spoštovanjem do športa, na prijeten način. Le peščica je nagnjenih k izgredom in nasilju, prav ti so pogosto tudi žrtve nasilja, kazijo športen dogodek in motijo igro. Ob eskalaciji nereda se zaradi številnih dejavnikov mirni navijači hitro prelevijo v prestopnike. Najbolj očitna dejavnika sta psihologija množice in naboj, ki ga nosi nogometna igra.

Navijače je treba jemati bolj resno, ker so glavni in dolgoročni oblikovalci navijaških aktivnosti – kulture in dajejo povratne informacije za sprejemanje boljših odločitev. Navijači so interesna skupina, ki je član nogometne družine (kot tudi UEFA Supporter Liaison Officer Handbook (2011 Edition)

Učinkovito komuniciranje in sodelovanje z navijači lahko bistveno prispeva k ustvarjanju športnega navijanja in vzdušja.

Večja je raznolikost množice na tribunah, bolj se ustvarja strpno in manj konfliktno okolje.

Oblikovati in izpostavljati je treba območje za navijače, ki spoštujejo nogomet in dajejo vzgled s športnim navijanjem. Takšne tribune morajo imeti posebne bonitete in sloves.

Zaradi športnega nastavka je treba, ne le obsojati vsako odklonsko vedenje, temveč celo izvajati aktivnosti za vsestransko strpnost in poudarjati prednosti multikulturnega okolja.

Navijači varnostne ukrepe lažje sprejmejo, če so o njih vnaprej in ažurno obveščeni.



Vir: www.mirror.co.uk julij 2016

Za organizirane navijače se izvaja proaktivno sodelovanje tako, da se jih obvešča preko njihovih predstavnikov in se uporabi vse komunikacijske možnosti, tako znotraj kot zunaj stadionov.

Inštitucionalizacija

Navijaške skupine je treba Inštitucionalizirati. Najprimernejša oblika so društva. Lahko so tudi gospodarske družbe npr. zavodi ipd.

Inštitucionalizacja navijačem prinaša lažjo organizacijo, homogenost, skupno nastopanje, enotno predstavljanje njihovih interesov, dviguje vrednost oz. kvaliteto navijaških aktivnosti, večjo preglednost, boljše

povratne informacije, izboljšuje odločanje, izboljšuje dialog med skupinami navijačev iz različnih klubov, zmanjšuje nasilje, boljša vzdušje, veča priliv, prinaša večje finančne koristi tudi navijačem, posledično tudi večje zanimanje sponzorjev, krepi identifikacijo navijačev s klubom.

Samoorganiziranje in samouravnavanje navijačev referira tudi Evropska zveza navijačev (FSE), saj v tem vidi moč navijaških skupin in višjih struktur (tudi zveze).

Priznava se in vodi se dialog sicer tudi z neinstitucializiranimi navijaškimi skupinami z namenom:

- usmerjanja in pomoči pri urejanju njihovega statusa
- regulacijo priložnostnih ravnanj

Vendar so navijaške skupine, verificirane s strani nogometne stroke, zgolj institucionalizirane navijaške skupine. Le te dobivajo podporo od kluba, le te uživajo bonitete.



Vir: www.caughtoffside.com julij 2016

Tudi Evropski zvezi navijačev se priporoča, da sodeluje samo z institucionaliziranimi navijači, ki so jih verificirale nacionalne zveze.

Nacionalne nogometne zveze naj oblikujejo enostaven postopek za verifikacijo institucionaliziranih navijaških skupin.

Nacionalna zveza določi tudi pogoje reprezentativnosti in transparentne pogoje za pridobitev pravic in bonitet določenih verificiranih skupin navijačev. Klubi določijo natančne pogoje za pridobitev pravic in bonitet. En klub ima lahko več skupin navijačev, ki si ustvarjajo pozitivno konkurenco.

Nacionalna zveza izvede brezplačne programe in podeli licence za vodje navijačev (predstavlja vez med navijači in klubom). Vsaka verificirana skupna navijačev mora imeti najmanj tri licencirane vodje in najmanj enega na tekmi, sicer ne štejejo za organizirano navijaško skupino in jim ne pripada nobena boniteta.

Klubi izvedejo brezplačna začetna, obdobna in priložnostna družabna srečanja za navijače. Samo registrirani navijači lahko uživajo bonitete, ki jih nudi klub (brezplačne vstopnice, promocijski material, majice, šale, nalepke…). Institucionaliziranim in verificiranim navijaškim skupinam je treba dati moč preko bonitet in materialne podlage (predvsem promocijskega materiala) in vzbuditi interes imeti čim več registriranih navijačev (ker imajo potem toliko večje bonitete). S tem organizirane navijaške skupine pridobijo interes registracije vseh članov, kar zagotavlja poenotenje evidenc. Dodatno je treba nagrajevati vsa pozitivna športna ravnanja. Odsvetuje se manjšanje bonitet zaradi negativnih ravnanj. Npr.: Če navijačem pripada 1000 enot za 30 min vzornega navijanja se jim ne sme odšteti npr. 100 enot, ker je nekdo vrgel baklo na igrišče. Takšno ravnanje bi pomenilo kalkulacijo ravnanj.

Vsekakor pa morajo ustrezne službe vso negativno ravnanje striktno procesuirati. Sistem prosecuiranja ne sme imeti pričakovanj, da bodo navijači pri njem aktivno sodelovali.

Klubi (in navijači) obsojajo le odklonska dejanja in ne svojih navijačev.



Vir: mcfc.co.uk julij 2016

Preudarno sodelovanje uprave stadiona in kluba z navijači v navijačih vzbudi pripadnost ali celo občutek »solastništva« in ustvari ponos navijačev, ki se poistovetijo s klubom, s stadionom, s svojimi ideali. Ta element ustvarja samoregulacijo in spoštovanje do stadiona in njegove infrastrukture.

Samoregluacijo navijačev ustvarja tudi dvig nivoja nogometa, infrastrukture, gostoljubja in permisivno obravnavanje odnosa do navijačev.

Osveščanje navijačev

Osveščanje navijačev temelji na preventivnem vzbujanju športnega duha. Usposabljanja temeljijo na razvoju pozitivnih športnih ravnanj s poudarkom na usposabljanju taktike in tehnike navijanja (navijači so dvanajsti igralec).

Program osveščanja mora biti konstanten, zanimiv, usmerjen in imeti svoj cilj. Poudarek se gradi na mladih nogometnih privržencih, predvsem na mlajših selekcijah nogometašev. Kot obvezni sestavni del registracije igralca mora postati tudi znanje navijanja. Na tak način se znanje najlažje širi. Igralci se prej ali slej znajdejo tudi v vlogi navijačev.

Vsa nogometna struktura mora neprestano in prodorno osveščati vse svoje kadre, ter preko njih posredno ali neposredno prenašati pozitiven športni duh tudi na druge. Programi morajo z dinamiko in domiselnostjo skrbeti, da osveščanje ne zgublja aktualnosti in stopnje sprejemanja.

Usposabljanja so najpomembnejši element za uspešno vzpostavljanje komunikacije med navijači in organizatorji (praviloma klubom) tudi na dan tekme. Ta komunikacija je pomembna za razvoj dogodkov, kot tudi predpogoj za kasnejše uspešno komuniciranje navijačev s policijo.

Pri osveščanju navijačev pomagajo številne nevladne organizacije: Football Supporters Europe (FSE), Supporters Direct (SD), NGOs - Football Against Racism in Europe (FARE), European Gay & Lesbian Sports Federation (EGLSF) in Centre for Access to Football in Europe (CAFE).

Oblikovanje in forsiranje zmerne navijaške baze

Pod širši pojem navijanja in navijačev sodijo: oboževalci, aktivni navijači, odzivni navijači (sodelujejo s klubom, mediji…), podporniki kluba, družine/otroci, premalo zastopane skupine, navijaški projekti, virtualni navijači, invalidni navijači, potencialno nasilni, klubski oz. nacionalni navijači, evropsko združenje navijačev, navijaške pobude, neorganizirani navijači itd.

Zajeti je treba aktivnosti za širitev zdrave baze in izvajati konkretne dejavnosti za plemenitenje jedra. Npr.: z navijači se ob vsaki priložnosti (ob razdeljevanju kart, majic, avtogram kart, plakatov, priponk itd. za distribucijo) naredi brifing 3-5 min. različnih, vnaprej skrbno pripravljenih vsebin v smislu športnega navijanja. Osebo, ki s strani kluba izvaja stik z navijaško skupino, mora skupina sprejeti, treba jo je zamenjati, če z navijači, kljub bonitetam, ki so jih deležni, ne uspe navezati pristnih odnosov.

Aktivni navijači ustvarjajo vizualno in akustično vzdušje na stadionu (tki. ultras). Kljub različnim pogledom imajo vsi zelo čustven odnos do kluba. Njihova ustvarjalnost in strast se nahaja v presečišču z varnostnimi parametri (npr. manj hrupa, večja varnost). Vse strani si morajo prizadevati za zmanjšanje negativnih mnenj drug o drugem in vzpostaviti dialog. Najbolj pristne in bogate navijaške kreacije in aktivnosti se lahko izvajajo samo s samoregulacijo navijačev, katera temelji na maksimalnem redu. Manj reda tako pomeni manj navijaških aktivnosti in več dela za varnost, pri tem izgubljata obe strani!



Vir: https://twitter.com/jaimefmacias/status/725137548423626752

Zveza in klubi organizirajo team building, skupna srečanja, n.pr. na pikniku, ki vključujejo: navijače, igralce, predstavnike kluba – vez med navijači in klubom. Oblikujejo se tudi srečanja v širši sestavi, ki vključujejo člane ali vsaj predstavnike različnih navijaških skupin.

Organizira se redna srečanja. Strokovne vsebine srečanja se razvedrijo z družabnim dogajanjem. Navijače so bo tem za prisotnost nagradi tudi z darili.

Stik predstavnikov navijaških skupin s klubi (npr. redni sestanki, vsak prvi četrtek v mesecu in vsak torek po tekmi)

Navijanje

Svoboda izražanja je uveljavljena zakonska pravica, ki jo vsak organizator tekme prilagodi s priporočili in okvirji ravnanj glede na nivo, ki ga želi ustvariti. Višji je nivo prireditve, manjše je tveganje.

Pozitivni navijaški vzorci temeljijo na športnem duhu. Več pozitivnih navijaških vzorcev, ki jih navijači uporabljajo (lepše ko navijajo), več bonitet uživajo pri klubu, zvezi, bolj jih spoštuje tudi družba.

Klub mora ustanoviti politiko sprejemanja in oblikovanja navijaških liderjev. Njihovo delovanje podpira in usmerja z bonitetami za doprinos k ustvarjanju športnega vzdušja in navijanja.



Vir: http://www.mirror.co.uk/sport/football/news julij 2016

Klub naj krepi navijaško sodelovanje z ustvarjanjem grozda oseb, ki dobivajo stranske vloge s sprejemom določnih bonitet. Npr.: navijači, ki bonitete delijo med druge navijače, osebe s posebnimi zadolžitvami (npr. za ravnanje z velikimi transparenti, ki jih pripravi klub), osebe s posebnimi vlogami med navijači (npr. oseba, ki ima pravico vnesti megafon, bobne…), zastopnik – zagovornik navijačev, ki se pogaja z organizatorjem v primeru, da imajo navijači občutek prikrajšanja ali potrebe presojanja upravičenosti odrejenega ukrepa zoper posameznega člana navijaške skupine ipd.

Sodelovanje se lahko poveča tudi z infiltriranimi posamezniki, ki so močne in kredibilne osebnosti. Če navijači na delavnicah za športno navijanje sledijo vodji delavnice, je priporočljivo, da se le-ta aktivira kasneje tudi med njimi na tribuni. Lahko se vključijo tudi vodje demonstracijske navijaške skupine, ki so navezali pristen stik z rednimi navijači. Med navijače se lahko (npr. z dodeljevanjem brezplačnih vstopnic) namesti osebe - prostovoljce iz poklicev z visoko razvitim čutom za odgovornost (npr. policisti, gasilci, vojaki, učitelji in drugi



državni uslužbenci). Vzpodbujati je treba predvsem udeležbo žensk, otrok, starejših, invalidov in drugih priviligiranih kategorij, ki umirjajo splošno vzdušje na stadionu. Čeprav raziskave kažejo, da priviligirane kategorije pri verbalnem in drugih blažjih oblikah nasilja ne zaostajajo veliko za splošno populacijo. (glej: http://www.popcenter.org/problems/spectator_violence/print/)

Oblikovati in vzpodbujati je treba športno navijanje.

Med odkloni je treba posebej zavreči uporabo otrok za navijaške namene.



Vir: https://www.facebook.com/Original.Ultra.Style/photos/a in Leading The Line - WordPress.com

Zveza in klubi morajo vložiti velika sredstva in angažma tudi v:

- organiziranje navijačev (zbori, srečanja, programi, dogodki ipd.)
- besedila, uglasbitev, parole, pesmi itd.
- materialna podpora – zastave, dresi (z oznakami fair playa), transparenti s športno vsebino, oznakami itd.

Navijačev se ne podpira neposredno z denarjem, podpira pa se vse njihove projekte, ki prispevajo, k razvoju športa in športnemu razmišljanju.

Sredstva, ki jih sedaj klubi porabijo za kazni in povečana varovanja, morajo preusmeriti v aktivnosti za vzpodbujanje športnega ravnanja navijačev, s tem bodo povečali obisk tudi drugih navijačev in pokrili investicijo v zares športno vzdušje na stadionu. Treba je narediti program, oblikovanja navijaških aktivnosti, tudi tekmovanja in nagrade oz. bonitete za bolj športno navijanje, boljše koreografije, slogane. Izbrati je treba tudi prave trenutke za uvajanje programskih vsebin v prakso.



Vir: https://twitter.com/jaimefmacias/status/725137548423626752 julij 2016

Spdaj povzemam nekaj primerov reda iz stadiona v Oregonu (vir: http://www.osaa.org/governance/handbooks/osaa#_Toc456100266) : Vodstvo, trener in druge odgovorne uradne osebe sprejmejo vse ustrezne ukrepe, s katerimi se zagotovi, da osebje, trenerji, igralci in navijači ohranijo športen odnos do vseh dogodkov. Vsi komentarji in ravnanja morajo biti v neposredno podporo lastne ekipe. Niso dovoljene pripombe ali ravnanja, ki so usmerjeni na nasprotnika ali na tekmovalne uradnike. Nešportno vedenje ni dovoljeno.



Vir: www.dailymail.co.uk julij 2016

Igralci so tisti, ki prispevajo k oblikovanju strasti na igrišču in s tem tudi na tribunah.



Vir: www.sportsgoogly.com julij 2016

Trenerji, igralci, osebje ali navijači, ki so udeleženi pri nešportnem ravnanju se kaznujejo denarno, z začasno ali trajno izključitvijo iz kluba, izključitvijo kluba iz prvenstva.

Ob vsakem varnostnem posredovanju se morajo igralci umakniti in strogo upoštevati varnostna navodila ne glede na njihovo osebno videnje.



Vir: solo.tribunnews.com julij 2016

Igralci se lahko obračajo na navijače s pozitivnimi namigi, z namenom, da si povečajo njihovo podporo. Pri tem ne smejo zahajati niti v tampon cone (prazna območja) med gledalci in igriščem, kaj šele, da bi iskali stik z navijači tako, da prestopajo ograde ali se celo vzpenjajo na ograje, ki so namenjene ločevanju navijačev od igralnih površin.



Vir: bleacherreport.com julij 2016

Na tribunah se lahko uporabljajo znaki in / ali transparenti, ki so pozitivni / podpirajo njihovo moštvo. Dobrodošli so pozitivni znaki, napoved razvrstitve v sezoni, transparenti lige, prapori in športni transparenti. Vsebina sporočil mora biti pozitivna in spodbudna.

Organizator lahko izjemoma ustvari zvoke (gong, pok ipd.) med športnim dogodkom, ko njegovo moštvo doseže zadetek. Ročne megafone lahko uporabijo samo organizirane navijaške skupine.

Zaželeno je pozitivno vzdušje, da se navijači osredotočijo na pozitivno navijanje v podporo svoji ekipi. Ravnanja, ki bi nasprotniku ali komurkoli drugemu zmanjšala pozitivno vzdušje niso dovoljena.

Navijači morajo na območjih s sedišči sedeti. Stojijo lahko le organizirane navijaške skupine ob zadetkih oz. vrhuncih tekme, tako kot drugi navijači ob teh priložnostih, če stojijo tudi že navijači za njimi.

Kompleksnost vsebin in potrebnega znanja o navijanju, ter tehničnih karakteristikah navijanja sam po sebi odpira zahtevo po priročniku za športno navijanje.



Vir: www.skysports.com julij 2016

Nasilje

Spontano nasilje pogosto izhaja iz »pregrete in zapeljane množice« (npr. poskakovanje preraste v divjanje).

Možnost nasilnih vedenj povečuje:

- bližina prizorišča (razdalja med navijači in igriščem)
- hrupnost
- stojišča ali nedoločen sedežni red
- sloves stadiona ali določenega območja na stadionu, kjer je nasilje običajno
- možnost osebnega izstopanja zaradi pridobitve publicitete
- višja temperatura (občutek toplote dviguje tudi alkohol)

- negativna podoba umestitve stadiona v prostor
- struktura množice (težimo k družinskemu in multikulturalnemu avditoriju)
- rivalstvo in pomembnost posameznih tekem
- kakovost izvedbe – nivo dogodka
- gneča
- vedenje osebja, igralcev, trenerjev in drugih oseb, T
- trajanje napetosti

Predstavnik navijačev

Vzpostavljena mora biti dvosmerna komunikacija.

Navijaške skupine morajo imeti verificiranega predstavnika za komunikacijo (v praksi pogosto opravlja tudi druge funkcije, nastopa kot vodič ali vsaj informator, organizator, vodja tudi za odnose navzven ali svetovalec ipd.), ni treba, da bi bil »gasilec konfliktov«. Pri svojem delu sodeluje s klubi (upravljanje, vstopnice, PR ipd.), upravnikom in osebjem stadiona, predstavniki tekmovanj (lige ipd.). Kredibilnejšim vodjem navijačev se poskuša oblikovati tudi širša vloga, v kateri sodeluje tako z lokalnimi in nacionalni navijači, kot z evropskim združenjem navijačev, lokalno skupnostjo in njeni organi, mediji, UEFA, varnostnim menedžerjem in drugim varnostnim osebjem, policijo, delegati tekme (UEFA / domači), nacionalno športno združenje itd.

Predstavniki navijačev so zaposleni v klubu ali se jim povračajo vsaj stroški. (kot tudi UEFA Supporter Liaison, Officer Handbook, 2011 Edition)



Predstavniku navijačev se prizna status osebe za povezavo z organizatorjem. Od njega se pričakuje neposredno interakcijo z navijači. Komunikacija oblikuje konstruktivne vsebine za podporo svojemu moštvu, lahko pa zajema tudi opozorila glede negativnih pojavov. Predstavnik navijačev deluje kot most med klubom in navijači. Zboljšuje medsebojno komunikacijo med obema stranema in vzpostavitev povezave z drugimi stranmi, ki sodelujejo v nogometu, vključno s policijo. Je eden izmed elementov, ki spodbuja samoregulacijo navijačev in spodbuja spoštovanje in strpnost do drugih privržencev nogometa in navijačev in se zavzema za to, da je njihov stadion prijazen tudi za družine ter, da ustvarjajo navijaški podmladek, katerega se osvesti o spoštovanju in strpnosti.

Preko predstavnika navijačev so vsi navijači povezani z organizatorjem. Tako imajo občutek, da so vedno v središču dogajanja in v stalnem dialogu, kar umirja napetosti in pomaga pri zgladitvi sporov.

Komunikacijske aktivnosti

Bogat dialog je znak prijaznosti in izkazovanja gostoljubja. Dialog mora zajemati vse navijače in naj se ne osredotoča zgolj na organizirane navijaške skupine. Dialog omogoča boljši pretok informacij, ki zadovoljujejo navijače in možnost širšega vpliva navijačev na dogajanje na stadionu in zunaj njega.

Uvede se posebna oblika nazornega opozarjanja, ki jasno kaže resnost situacije na tribunah - skozi nogometni žargon, npr. neko rumeno opozorilo, kot »rumeni karton« za navijače preden se izreče rdeče opozorilo in izprazni tribune. Sedaj je praksa, da uradni napovedovalec opozarja na neprimernost oz. škodljivost ravnanja navijačev.

Glede na obseg je treba pripraviti promocijsko in informacijsko komunikacijo. Komunikacija mora potekati v skladu s planom o izvajanju navijaških aktivnosti (npr. kdaj izvedejo določeno koreografijo ipd.).

Komunikacijo z navijači je treba vzpostaviti na ulici, v stanovanjskih soseskah ali v prostorih, ki jih navijači obiskujejo. Komunikacija pa mora biti vzpostavljena tudi med tekmami in drugimi njihovimi dejavnostmi.

Osveščanje in usposabljanja se lahko izvajajo tudi v navijaških centrih z izobraževalno in razvedrilno vsebino.

Osebje (predvsem varnostno) se mora zavzemati za pozitivno interakcijo z navijači. Tak odnos spodbuja gledalce, da ravnajo v skladu z varnostnimi navodili in ustvarja samoregulacijo med navijači. Navijači Cincinnati Bengals imajo npr. na voljo celo posebno telefonsko številko, na katero sporočajo neprimerno vedenje katerega izmed gledalcev.

Sprejeto športno vedenje s strani neformalnih navijaških vodij je najboljši samoregulativ.

Varnostni menedžer vzpostavi učinkovito komunikacijo z in med vsemi dejavniki, ki sodelujejo pri pripravi in izvedbi nogometnega dogodka ter navijači. Pri tem izrazito podpira športno obnašanje in spoštljivo reševanje tudi zahtevnejših težav.

Organizator, policija, varnostne in druge službe preprečujejo nastajanje in širjenje nepreverjenih govoric tako, da vse ljudi (tudi osebje), predvsem pa navijače, redno oskrbujejo s tekočimi informacijami.



Vir: http://www.alamy.com/ julij 2016

Za prenašanje pomembnih informacij o varnosti in obveščanje prebivalcev in poslovnih subjektov v bližini stadiona se lahko uporablja tudi lokalne medije in druge komunikacijske možnosti

Interakcija

Interakcija z navijači vključuje

- forume
- bazo za pretok informacij in navodil
- oblikovanje slike razmišljanja in naravnanosti navijačev
- družabna ali strokovna srečanja
- postopke za reševanje sporov
- glasila in podobne publikacije in obveščanja
- obveščanje preko družbenih omrežij (Facebook, Twitter, itd.)
- uporaba telefonskih aplikacij
- aktivnosti na stadionu tekom dogodka, s široko ekipo za vse informacije (tudi za razlago varnostnih ukrepov)
- aktivnosti v navijaških območjih
- aktivnosti v navijaških predstavništvih (na primer pri gostovanjih v tujini)

Navijaška listina

Navijaška listina opredeljuje uravnotežene interese predvsem med klubi in navijači. Listina izboljšuje komunikacijo, preprečuje nesoglasja in nejevoljo ter s tem pripomore k bolj strpnemu stanju (na vseh straneh).

Listina zraven vzajemnega prizadevanja za razvijanje pozitivnega športnega vedenja določa tudi bonitete navijačev (pošteno delitev vstopnic, promocijskega materiala ipd.) in nagrajevanje pozitivnega ravnanja in vzdušja na stadionu.

Listina je usklajena in spoštovana s strani vseh služb in organov (lokalna skupnost, policija in upravni organi).

Smernice zveze nogometnih navijačev Evrope (FSE)

Zveza nogometnih navijačev Evrope (FSE) se zavzema za

- gostoljubno obravnavo navijačev
- spoštovanje dostojanstva navijačev
- upoštevanje vseh minimalnih standardov
- za red, za katerega naj skrbijo reditelji, ne policija
- razpoznavno in poimenovano vodilno osebje



Največ predlogov FSE se veže na vstopna mesta

- vzpostavitev standardov za opravljanje pregleda oseb
- ženske navijačice pregledujejo ženske osebe
- enotno in temeljito usposabljanje za pregledovalce oseb
- klubi bi morali vzpostaviti jasen pritožbeni postopek, zlasti za postopke na vhodu

Zveza podpira tudi sodelovanje med navijači gostujočega in domačega kluba.

Pogledi navijačev

Navijači svoj prostor iščejo v kompromisu med svojimi aktivnostmi in varnostnimi parametri. V dialogu je kompromis vedno dobrodošel, vendar določeni varnostni normativi v določenih situacijah ne dovoljujejo popuščanja. Za razumevanje teh varnostnih elementov je nujno osveščanje in usposabljanje navijačev. Tanka je tudi meja med popuščanjem zaradi razumevanja različnih navijaških navad in samovoljnim ravnanjem navijačev. Vendar tukaj mora imeti organizator maksimalen še dopusten posluh.

Evropsko združenje navijačev (FSE) ne sprejema:

- kolektivnega kaznovanja (npr. tekma brez gledalcev)
- prepoved potovanja,
- doživljenjska prepoved obiska tekem,
- ugotavljanje istovetnosti,
- zadrževanje navijačev na tribunah po tekmi

V razumevanje k zgornjim ukrepom FSE dodaja, da jih sprejema le izjemoma kot njune ukrepe.

FSE se zavzema za:

- visoko pravno varstvo pri kaznovanju nedostojnega vedenja navijačev in vključevanje socialnih parametrov
- enako obravnavo domačih in gostujočih navijačev (npr. proti različnim cenam vstopnic)
- vzpostavitev sistema za odškodnine navijačem, ki so prikrajšani za športno doživetje.
- enotno izvajanje sankcij za vse enako (vključno s klubskimi uradniki, igralci in gosti VIP lož…)

- da organizatorji del sredstev namesto za kurativo (kazni, škodo… zaradi izgredov), preusmerijo v preventivo – za razvoj zdravega navijanja.

FSE opozarja tudi, da lahko novi predpisi le sorazmerno vplivajo na navijače in morajo upoštevati družben kontekst ter, da predpisi z množičnim uvajanjem represivnih kazni ne smejo okrniti navijaških kolektivov.

FSE se zavzema tudi za možnost, da imajo navijači izbiro med sedišči in stojišči. Uvedba izključno sedišč je bila eden izmed temeljnih ukrepov za vzpostavljanje reda na stadionih, ker, razen socialne pravičnosti (cenejše karte za stojišča), FSE ne argumentira svojega pogleda. Na nekaterih stadionih je to že urejeno tako, da obstajajo območja sedišč, za katere so vstopnice cenejše.

FSE meni tudi, da je pirotehnični material pomemben navijaški rekvizit za izkazovanje podpore svoji ekipi in ni znak vandalizma ali huliganstvo kot to tretira javnost. Pirotehnika se počasi umika iz vseh segmentov bivalnih okolij in zabavnih dogodkov. Poleg osnovnega vpliva na okolje se praviloma močno naslanja tudi na izjemno povečano varnostno tveganje in konec koncev tudi na pravice tretjega. Zato sodobni normativi tudi organizatorjem priporočajo, da pirotehniko namenjeno za prikazovanje pomembnosti nekega trenutka oz. dogodka, nadomestijo s svetlobnimi in delno tudi z zvočnimi efekti. Eksponiranje posameznega navijača z aktivacijo pirotehničnega sredstva ni cilj športnega navijanja. Takšno dejanje takšnega navijača ločuje od navijačev in oddaljuje od moštva, za katero navija. Takšna posamezna dejanja tudi niso primerljiva s pravim navijaškim vzdušjem, ki ga ustvarjajo množične koreografije in odzivi, katere ustvarjajo navijači homogeno, pri čemer se praktično vsi dejansko poistovetijo z moštvom, za katerega navijajo.

Stališča FSE, da, če so navijači izzvani, je navijanje proti nasprotnikom »zdravo« izražanje rivalstva, se sicer lahko pojasni skozi človeško reakcijo na neko akcijo. Vendar se od krovne navijaške organizacije pričakuje, da bodo v človeških odzivih dali več prostora razumu, kot impulzivnim reakcijam. Predvsem, da bodo dajali pozitivne usmeritve navijanja zgolj za svoje moštvo.



Navijaška območja

Navijaška območja so praviloma v bližini stadionov, pogosto pa tudi v centrih mest, v katerih dogodek poteka ali v centrih mest, iz katerih moštva so šla v goste. Praviloma gre za velike zaslone in predvajanje nogometnih tekem za gledalce, ki ne se ne morejo udeležiti tekme na stadionu in želijo uživati v dogodku v skupnem vzdušju.

Dogajanje v navijaških območjih je v neposredni povezavi z dogajanjem na stadionih, obravnava se jih skupaj v okviru celostnega pristopa reševanja problematike huliganstva na stadionih. Veljati mora enak ali celo strožji red. Tudi na vseh ostalih dogodkih po vsebini povezanih z nogometom, se morajo dosledno upoštevati enaka pravila kot na nogometnih prireditvah. Gre za naravnanost, vzgojo, osveščenost in vzglede.

Vsako večje zbiranje ljudi v relativno zaprtih prostorih predstavlja široko paleto varnostnih tveganj. Spontani dogodki, se sicer običajno dogajajo na priljubljenih mestih, to daje udeležencem prijeten občutek, kar predstavlja odlično varnostno izhodišče . Kot negativno pa v navijaških območjih izstopa lažji dostop do alkohola.

Evropske izkušnje kažejo, da je treba takšne prireditve prijaviti in predvideti celovite ukrepe za varnost. Ker se vzdušje hitro šiti je treba oblikovati aktivnosti za povečanje pozitivnega vzdušja in preprečevati zlasti pretirano pitje alkohola in spontanega nesocialnega ali drugega neprimernega vedenja. Gostoljubno razpoloženje in prijetno vzdušje v navijaškem območju mora biti pozitivno, kar vpliva na celoten razvoj dogodkov. Pravi nogometni privrženci tako to pozitivno prevzamejo in sami pozitivno usmerjajo vedenje svojih kolegov.

Negativne informacije se širijo desetkrat hitreje kot pozitivne. Napetost in trenja se v množici širijo 100 krat hitreje kot se umirjajo. Seštevek teh dejstev ustvarja potencialni naboj.

Fan parki

Fan parki so lahko del navijaških območji ali vsaj njihovo presečišče. Omogočajo zabavna, prijazna in sproščena srečanja med nasprotujočimi si skupinami navijačev. V zabavnih parkih se oblikuje atraktivne dejavnosti, ki preusmerjajo pozornost od napetosti do nasprotnega moštva in vzbujajo socialni čut (npr. skupni koncert, karaoke, namizni nogomet, tenis, družabne igre ali drugi družabni dogodki ali celo koristna dela, pomoč otrokom, pleskanje sten ipd.).

Homogenost navijačev

Identifikacija s skupino daje posamezniku občutek moči skupine. Ob tem, ko posameznik postane del skupine, izgubi občutek osebnih težav in individualne odgovornosti. Ob težjem osebnem in družbenem stanju lahko ta umik od težav in realnosti ustvarja občutek delirija. Iskanje takšnega blagostanja s potrebo po adrenalinu lahko ustvarja tudi oblike odvisnosti po sodelovanju v ekstremnih navijaških skupinah.

Pri izvajanju zglednih navijaških kreacij upoštevamo značilnosti vedenja množice:

- hitro odzivanje na povode k aktualnim ravnanjem,
- sledenje vzorcem, ki izvirajo iz črednega nagona množice
- homogenost skupine oblikuje angažma posameznika
- moč, ki jo ima masa množice,
- zaledje, ki jo ustvarja anonimnost v množici
- individum prevzame indetiteto množice

Hkrati se moramo zavedati, da se značilnosti množice lahko kažejo oz. spreobrnejo tudi v negativni luči in hitro povzročijo tudi velike nerede.

Pripadnost skupini - klubu je lahko tako patriotska, da se lahko takšni pripadniki tudi na tekmah reprezentance, kot tudi drugih dogodkih (športnih, družbenih ali političnih), organizirajo v imenu svoje skupine. Kadar se pripadniki skupine s skupino poistovetijo, postanejo oni skupina in oni oblikujejo ravnanje skupine. Novi pripadniki skupin lahko tako vpeljejo novo politiko ali celo nove odzive sicer stanovitne skupine.



Vir: https://www.facebook.com/Original.Ultra.Style/photos/a.

Zakrivanje obrazov daje občutek anonimnosti, kar ustvarja velik naboj. Zato je treba zakrivanje obrazov prepovedati.

Odklonska vedenja navijačev

Oblikovati, vzpodbujati in usmerjati moramo zgledna vedenja navijačev, ki krasijo nogometne dogodke.

Vsaki odkloni od običajnega vedenja se skrbno regulirajo.

Ostro se obsoja in striktno ukrepa proti

- neprimernemu verbalnemu izražanju: zbadanja, žaljenja, grožnje ipd.
- neprimerno vedenje: zadrževanje na prehodih, vstajanje, stopanje na sedišča, pljuvanje, polivanje,
- izkazovanje nasilja: vpitje, norenje, uničevanje stvari, hujskanje, priprave za napad
- izvajanje nasilja: premiki proti nasprotni skupini, metanje predmetov, metanje nevarnih stvari, prerivanje, pozivi k pretepu, pretepanje.

Manipuliranje z množico je vsak vpliv na množico, ki ni ustvarjen z namenom vzbujanja pozitivnega ravnanja množice. Strogo je treba reagirati zoper vsako početje, ki ustvarja v množici nemir.

Kolateralna škoda

Privrženci nogometa v večini pridejo na stadion zaradi nogometa, a se tako ali drugače prepustijo toku dogodkov. Če organizator tega ne regulira hitro nastane kaos, pri katerem jo skupijo povsem nedolžni ljudje.



Vir: www.dailymail.co.uk julij 2016 julij 2016

Med nedolžne ljudi štejemo tudi navijače, ki:

- jih je pritegnila evforija množice (ustvarjajo periferni del množice v odklonu)

- jih je samo priložnostno zaneslo (lahko za določen trenutek ustvarjajo tudi jedro množice v odklonu ali so celo povod za množični izgred, vendar ga nimajo za svojega)

- so se po naključju znašli v gibanju mase

Kolateralne posledice se najpogosteje kažejo tako, da utrpijo posledice ljudje, ki so se znašli v pritisku mase ob gibanju mase.

Interaktivno delo z navijači

Šport mora navezati stik z ljubitelji športa, kateri praviloma v športu tudi poskusijo sodelovati sami, vsaj z dušo, če ne tudi s telesom.

Razširiti je treba paleto nogometnih dejavnosti v širšo družbo.

Mlade je treba regrutirati na ulici in jih vključevati v športne/nogometne dogodke, tako bodo aktivni v smislu gibanja in v smislu seznanjanja s športnimi ravnanji. Izkoristiti je treba trende ali udarne termine (čase pomembnejših tekem, prvenstev ipd.)

Nogometne aktivnosti je treba prenesti v šolske in druge izobraževalne programe, ki morajo vključevati pozitivna ravnanja v športu, vse do učenja športnega navijanja. S tem se oblikuje osveščenost, podajo se znanja dobrega navijanja in oblikuje odgovornost do športa, navijanja in družbe.

Mlade je treba k športu/nogometu pritegniti z animacijami, predvsem adrenalinskimi športi kot so rafting, canyoning, odhod na morje ali izlete v atraktivne kraja ali na atraktivne dogodke. To mladim omogoča, da se pokažejo v pozitivnem smislu, da srečajo športne izzive, da doživijo adrenalin in ne, da notranje stiske izražajo preko nasilja. Hkrati so to priložnosti, da se namensko razvijajo pozitivne socialne veščine.

Nogometne aktivnosti se lahko uspešno povezujejo tudi s socialnimi deli. Sodelovanje s hendikepiranimi sproža socialni čut in prinaša veliko odobravanja družbe. Pomoč bolnim ali slabše situiranim nogometašem ali drugim podpornikom nogometa v obliki vzajemne pomoči ali institucionalne pomoči, izboljša stanje posameznika in moralno podpira celotno nogometno strukturo. S širšimi projekti se lahko izboljšajo tudi socialne razmere navijačev, kar ustvarja pozitiven odziv v panogi kot družbi nasploh.

Pirotehnika

Pri redu in varnostni ni popuščanja.

Pirotehnična sredstva so nevarna.

S številnimi aktivnostmi je treba vse ljudi, sploh pa privržence nogometa podučiti o tej nevarnosti in jih seznaniti o sankcijah.



Vir: www.paokfc.gr, julij 2016

Striktno je treba odkrivati in kaznovati vsako nedovoljeno uporabo pirotehnike in izrekati nezaželenost (persona non grata).

Uporabo pirotehniko je treba ostro obsojati. Ob pojavu pirotehnike mora celotna nogometna struktura drastično reagirati po vsej svoji razvejanosti.

Pregledi na vhodu ljudi zgolj odvračajo od vnosa prepovedanih stvari, ne morejo pa tega preprečiti.

Zraven osveščenosti mora biti vso osebje tudi podučeno in usposobljeno, kako ravnati v primeru, ko pride v stik s pirotehničnimi napravami.

Navijaškim skupinam in drugim gledalcem je treba pomagati in v zameno za uporabo pirotehnike oblikovati druge, manj nevarne, vendar atraktivne načine navijanja, koreografij in drugih aktivnosti za izkazovanje podpore svojemu moštvu.

Ločevanje gledalcev in strategija razpršitve množice

Osveščenost, organiziranost in discipliniranost navijačev poleg njihovega števila pomembno vpliva na stopnjo ocene tveganja. Na nogometnih tekmah (in drugih športnih prireditev) ločevanje gledalcev ni vedno potrebno.

Pri tekmah z nizkim tveganjem, razpršenost interesov celo pomaga k oblikovanju bolj umirjenega toka dogodkov.

Osebje mora skrbeti, da gledalci zasedajo le njim namenjeno območje in svoje sedeže ves čas tekme.

Na tekmah, kjer se na osnovi ocene tveganja ugotovi, da je treba navijače nasprotnih moštev ločiti, je treba to izvajati že globoko izven stadionov, preko transportnih poti do parkirišč in polarizirati kompletno infrastrukturo stadiona.

Nekateri navijači so lahko precej oddaljeni od stadiona in se sestanejo ali zadržujejo na določenih izpostavljenih mestih, na primer na avtocestnem postajališču. Globinsko pokrivanje prihoda navijačev omogoča spremljanje stanja in uravnavanje njihove naravnanost preden pridejo na stadion.



Vir: www.dailymail.co.uk julij 2016

Naredi se natančen načrt za ločevanje navijačev nasprotnih moštev.

Za ločevanje navijačev na stadionu se lahko nameščajo tudi PVC pregrade oz. mreže, ki se položijo na sedeže med različne navijače. Širše območje, ki takšne pregrade prekrijejo, večji je razmak in s tem večja varnost. Lahko se takšne pregrade nameščajo tudi čisto priložnostno, ko okoliščine kažejo na možnost spora skupin. Mreže se potegnejo (po možnosti pričvrstijo) vodoravno čez nekaj vrst stolov, tako da navijači ne morejo prosto in množično prehajati na del, kjer se zadržujejo nasprotni navijači. Potegneta se lahko tudi dve vrsti vzporedno, da se ustvari vmesna tampon cona. Glej slika spodaj.



Vir: www.dailymail.co.uk julij 2016

Uvaja se čim več identifikacijskih elementov v čim širšem smislu.

Kljub varnostni oceni, da je potrebno navijače ločiti, naj v urejenih sredinah ostaja sedežni red. Dober varnostni inštrument je tudi zoženje določenih sektorjev in ustanovljen sistem kontrole prehoda (vsaj zaradi omejene kapacitete prostora). Pri oblikovanju sektorjev je treba uravnotežiti ohranjanje varnostnih zahtev z zavedanjem, da se je treba izogibati ustvarjanju kletke. Izkušnje kažejo, da kletka poslabša varnostno stanje, ker vzbudi v navijačih frustracije, sprosti napetosti in bistveno poveča varnostno tveganje.

Zadržanje navijačev znotraj stadiona

Ta ukrep se izvaja v neurejenih sredinah, ki ne upoštevajo vseh priporočil za ureditev razmer.

Če se varnostni menedžer na podlagi ocene tveganja zaradi varnosti odloči, da bo navijače enega moštva zadržal na tribuni, dokler območja ne zapustijo navijači nasprotnega moštva, je treba upoštevati:

- tehnične možnosti zadržanja
- pogoji morajo biti jasno objavljeni
- odločitev o zadržanju in razlogi morajo biti predstavljeni čimprej, preko vseh razpoložljivih načinov obveščanja (ozvočenje, monitorji, aplikacije, osebna navodila – ustno, pisno z obvestilnimi tablami, npr. koliko časa naj gledalci ostanejo na svojih mestih oz. bodo še zadržani na stadionu)
- objave je treba ponoviti tik pred koncem tekme
- po končani tekmi je potrebno nenehno opozarjati na ta ukrep in ljudi obveščati, koliko časa bo ta ukrep še trajal
- v tem času naj imajo zadržani dostop do okrepčila in sanitarij (dobro je, da mobilna omrežja niso preobremenjena, naj bo na razpolago tudi wi-fi signal)
- po možnosti se za kratkočasenje in preusmeritev pozornosti za te navijače organizira animacije (glasba, video pregled stanja, itd.) Animacije naj potekajo v nasprotni smeri od strani izhoda. Zaželene so animacije z vzbujanjem čim večje pozornosti (npr. lahko se kot nagrada domačim navijačem organizira mini koncert zelo popularnega glasbenika…) Razpršenost in raznolikost animacij omogoča, da se zamoti več ljudi.

- prizadevamo si, da gledalci ostanejo na svojih mestih, če je mogoče, se območje prazni po vrsti.
- Animacije, obvestila (npr. mimohod hostese z obvestilno tablo, ki odšteva čas do odhoda), zdravstvena oskrba, spotterji, team liderji, se zadržujejo na nasprotni strani izhoda in stadion zapuščajo med zadnjimi.

Najprej se iz stadiona spusti navijače tistega moštva, za katero je pričakovati, da bo prej zapustilo območja, na katerih bi lahko prišlo do stika z navijači nasprotnega moštva. Pri tem se upošteva tudi tehnične prednosti oz. možnosti zadržanja določenega skupine. Glede na to, da je praviloma gostujočih navijačev manj in da odhajajo iz kraja, se najpogosteje iz stadiona prve spusti gostujoče navijače.



https://cbsnewyork.files.wordpress.com/2015/06/met-life2.jpg

Učenje navijanja

Ljudje se moramo vsega naučiti, zato nas je treba naučiti tudi navijanja. Spoznati moramo vsaj osnovne oblike in načine.

Pripraviti je treba gradivo s pojasnjenim pomenom, oblikami in načini športnega navijanja, oblikovati priročnik za športno navijanje in pripraviti številne zgibanke, oblikovati demonstracijske skupine in v vseh plasteh družbe izvajati številne promocijske aktivnosti, ki pojasnjujejo pomen in estetiko navijanja.

Nekateri klubi na Češkem so npr. ustanovili juniorske navijaške skupine in učili navijat otroke med 8 in 12 letom starosti.

Preventiva

Da bi vpeljali nove pozitivne vedenjske vzorce, klubi v pripravljalni fazi osveščajo in sodelujejo s čim širšim (še obvladljivim) krogom navijačev ali vsaj njihovimi predstavniki. Pri oblikovanju pravil se vnaprej čim tesneje sodeluje z navijači. Pri tem se daje prednost navijačem, ki sledijo pozitivnim vzorcem. V primeru slabe nogometne predstave lahko s strani navijačev, ki ne podpirajo pozitivnih vedenjskih vzorcev, pride do namernega ogrožanja, ki se kaže v oviranju pretoka ljudi oz. vozil, splošnim neredom in rasizmu ter v drugih oblikah diskriminacije in nestrpnosti.

Potrebno je kompromisno in postopno uvajanje pozitivnih vedenjskih vzorcev glede na dojemljivost, pripravljenost in kapaciteto osveščenih navijačev. Postopnost se stopnjuje glede na razmere kot to dovoljuje objektivnost uporabe priporočljivih načinov in oblik pozitivnih vedenjskih vzorcev navijanja (vendar pazljivo, da ne vzbudi obratnega efekta).

Kot vzor se oblikuje demonstrativne navijaške skupine, ki z vzgledom prikazujejo zanimivo, pestro, aktualno, všečno, športno navijanje.

Oblikovanje naravnanosti navijačev

Ob osveščanju in obveščanju mora biti tudi ob prihodu na stadion in samem stadionu čim več obvestil, zapisov, skic, piktogramov, zvočnih in video zapisov, objavljenih tudi na stadionu v obliki animacij, opozoril, opozorilnih znakov in zapisov na letakih, brošurah, vstopnicah, monitorjih, portalih, aplikacijah na pametnih telefonih in v okviru osebne obravnave (hostese, bilieterij, stewardi, varnostniki….)



Zagotoviti je potrebno jasne usmeritve, kaj konkretno:

- je vse zaželeno
- dobrodošlo
- pomaga moštvu
- pripomore h ugledu nogometa
- pripomore k prijetnemu vzdušju na stadionu tudi za otroke in starejše

Za razširitev klientele je treba razširiti tudi paleto ponudbe in dogodkov, ki zagotavljajo stalno zabavo (npr. ples maskot, sinhronizirano ploskanje in petje, streljanje majic na tribune). Tako se navijače ves čas zabavajo, kar naredi dogodke privlačne tudi za družine z otroci.

Istočasno je treba postaviti jasne meje, kaj ni zaželeno in za katere prestopke se izreče odpoved gostoljubja (persona non grata) in prepoved vstopa tudi za daljše časovno obdobje.

Npr. na stadionu University of Maryland so postavili celo tako visok nivo, da se kot vstopni pogoj tehta tudi spodobnost napisov na majicah.



Vir: www.gettyimages.nl julij 2016

Zaželeni predmeti

Objavljeni zaželeni predmeti na tekmi vzpodbujajo pozitivno ravnanje tudi s predmeti. Organizator podarja (zastavice, liste za uprizarjanje skupinskega mozaika na tribuni – skupinske koreografije), prodaja (šale, kape, majice) ter druge predmete in rekvizite. Smiselno je potem tudi inštrukcijsko napotilo, ki vključuje zaželene predmete.

Zaželeni predmeti so kot prvi prikazani tudi ob obvestilu o prepovedanih predmetih.

Gledalci se morajo čim prej in nenehno znova seznanjati z želenim pozitivnim ravnanjem. Pred stadionom je priporočljiv tudi bogat globinski način obveščanja (tudi osebne obravnave) o pozitivnih vedenjskih vzorcih.

Reguliranje vedenja

Raznoliko osebje namerno pretirano aktivno vzpodbuja pozitivne vedenjske vzorce z globinskim pokrivanjem terena in obvešča varnostno službo o vseh odklonih. Pozornost prihajajočih gledalcev se lahko povečuje z dodatnimi animacijami, večanjem števila zaporednih prehodnih mest in ožanjem prehodnih točk. Varnostna služba skrbno nadzira vse dogajanje in ob odklonih striktno posreduje v polju objektivnosti. Če se stopnja možnega objektivnega delovanja zmanjša, se za pristop pri predočanju varnostnih zahtev uporabi efekt predimenzioniranosti. Priporočljiva je oblika zapolnjenega romba. V primeru, da varnostna služba ne more ukrepati v okviru objektivnosti, zaprosi policijo, da predimenzioniranost nadgradi še s policisti (priporočljiva oblika je namestitev policijskega klina za klinom, ki ga oblikujejo varnostniki.

Načelo postopnosti pove, da se mora število stanj, ki ne omogočajo objektivnega ukrepanja, zmanjševati. Potencialne kršitelje lahko s časom odvrnemo od kršitev tako, da maksimalno dosledno (za vsako malenkost in z najstrožjo konsekvenco) ukrepamo takrat, ko lahko ukrepamo v objektivnih okvirih. Kolateralna škoda je v sorazmerju z dolgoročnim ciljem zanemarljiva.

Jasno je treba zapisati, kaj je zaželeno in kaj neprimerno vedenje. Vsako neprimerno obnašanje kogarkoli morajo vsi ostro obsojati. Vsak, ki želi nogometu dobro, se obnaša zgledno. Vsi predstavniki kluba morajo jasno povedati, da navijači, ki ne navijajo in ne ravnajo v športnem duhu, niso njihovi podporniki. Takšne se mora strogo obsojati, se od njih distancirati. Na drugi strani morajo predstavniki kluba zgledne navijače vzpodbujati in podpirati (promocijska sredstva, rekviziti, izleti, seminarji, karte, organizirani prevozi).

Tudi ekonomski princip govori, da je bolje dati sredstva za podporo zglednim navijačem, kot plačevati škodo in kazni zaradi razuzdanih navijačev.

POLITIKA REŠEVANJA

Pomembna dejstva

Narava

Sestavni del nogometne igre je posest žoge. Žoga v posesti ekipe je edino sredstvo, s katerim lahko premaga nasprotnika. Ekipa si vzame žogo za svojo. Ob stiku z nasprotnikom se vname borba za to ključno lastnino. To dejstvo sproža emocije v igralcih. V navijačih, ki se poistovetijo z ekipo, pa povzroča veliko vznemirjenje. Različni dogodki lahko med potekom igre emocije še dodatno razburkajo.



Vir: https://www.youtube.com/watch?v=jcK8SMlGfdU

Različne okoliščine lahko vzbujajo različne emocije: jezo, grenkobo, pohlep, notranjo raztresenost, obup, ali sklop le teh. Ko sodnik prekine akcijo moštva, se to počuti prikrajšano, kot da jim hoče sodnik vzeti njihovo lastnino (žogo), za katero trdo garajo. Ob zmagi lahko človeka osebno zajame občutek zadovoljstva ali evforija, kot jo v toku rednega življenja lahko doživi le redko. Ljudje ob nogometu zdrknejo v drugi svet. Razumno vedenje, socialne vrednote, običajna vedenja in ravnanja zunanjega sveta, preživljanja vsakdana, kot tudi osebnosti posameznikov, nimajo kaj dosti opraviti z nogometno evforijo oziroma, gledano z distance, z iritacijo, v katero nas nogomet množično potegne. To je prvinska igra, ki vzbuja prvinske odzive. Prvinska ravnanja temeljijo na zakonu močnejšega.

Strast podžigajo tudi dolgoletna sovraštva med klubi sploh, kadar klubi nerede celo zagovarjajo. Velik vpliv imajo tudi mediji, ki lahko situacijo mirijo ali nasprotno, s senzacionalističnimi napovedmi določenih tekem in vzporednih dogodkov, prilivajo olje na ogenj razgretega ozračja.

Socialna omrežja in ostale oblike komuniciranja omogočajo eskalacijo emocij, kot tudi priložnostne lokacije za obračunavanje med navijaškimi skupinami.

Izkazovanje nogometnih emocij z nasiljem je človeku lastno, v teh okoliščinah naravno. Zato potrebuje nogomet skrbno regulacijo, ki socializirala človekov naravo.

Podpora huliganstvu je vse izven doslednega in transparentnega obsojanja in distanciranja od vsakega nešportnega vedenja.

Čas in kraj odklonskih pojavov

Čas konfliktov se veže na čas odmevnejših dogodkov. Dlje, ko so dogodki umaknjeni, manj je inercije za odklonska vedenja in manj emocij za eskalacije.

Kršitve pogosto nastanejo spontano, zato so praviloma vezane na mesta, kjer se nogometni privrženci pogosteje zadržujejo, predvsem na predmetno infrastrukturo, pristopne poti in zbirna mesta.

Etos

Evropska konvencija o nasilju gledalcev iz leta 1985 in s tem povezano delo stalnega odbora, je bila, zaradi desetletja odmevnih incidentov, usmerjena zgolj v varnostne zahteve. Na podlagi strokovnih ugotovitev je stalni odbor kasneje razširil zavest o pozitivnem vplivu, ki ga prinaša etos opravljenih storitev.



Vir: http://metro.co.uk/2016/02/17/

Od evropskega nogometnega prvenstva leta 2004, je etos opravljanja storitev, kljub nekaterim nihanjem, igral pomembno vlogo pri zmanjševanju obsega in posledic varnostnih incidentov. Gre za dolgoročni proces, ki se prepogosto izjalovi že pri skepsi izvajalcev, ki etos jemljejo kot dodaten, ne pa kot sestavni del načrtovanja in izvajanja varnostnih operacij. Poleg zmanjšanja tveganja, dobre prakse v etosu kažejo širok spekter procesov in pobud za ustvarjanje prijaznega okolja za navijače, razumevanje lokalne skupnosti in krepitev sodelovanja med javnimi in zasebnimi službami, ki so odgovorne za uspešno izvedbo nogometnega dogodka.

Penološki aspekt

Skupna značilnost večine nogometnih tekem je nemir v navijačih, ki pripelje do kršitev reda ter nasilje, ki pogosto preraste v večje nerede. Vendar je večina storjenih kaznivih dejanj na nogometnih tekmah blažje oblike. Večina prestopkov so prekrški. Pogosto tudi ne pride do uvedbe postopkov zaradi težav pri odkrivanju (identifikaciji) storilcev, ki delujejo v zaledju skupine. Slabo varnostno stanje pa varnostnega posega v te skupine praviloma ne dopušča.

Red je osnova varnosti, zato mora policija po načelih postopnosti, perifernega delovanja in objektivnega ukrepanja, dosledno iskati elemente prekrškov in striktno uvajati postopke za vse prestopke. Policija ima zmotno prepričanje, da bodo posegli le takrat, ko rediteljska služba ne bo mogla vzdrževati reda. Manjše kršitve pa je ne zanimajo. Celosten pristop reševanja huilganizma na stadionu zahteva poleg osveščanja, kjer imata odločilno vlogo obe prevenciji, prav postopno prevzgojo navijačev. Prevzgoja je mogoča zgolj z doslednim sankcioniranjem, kar pa je v izključni pristojnosti policije.

Reševanje problema

V Strasbourgu je 4. avgusta 2015 potekala Evropska konvencija o nasilju gledalcev in neprimernem vedenju na športnih prireditvah, zlasti na nogometnih tekmah. Stalni odbor za varnost, varovanje in službe na nogometnih tekmah in drugih športnih prireditvah je 18. junija 2015 na svojem 40. zasedanju v Bruslju sprejel priporočila o nasilju gledalcev in neprimernem vedenju na športnih prireditvah, zlasti na nogometnih tekmah.

S temi priporočili so bile postavljene smernice za oblikovanje strategije oblikovanja zglednih športnih ravnanj, kot tudi izražena zahteva po celovitih nacionalnih ureditvah (pravna, strateška, taktična…).

Priporočila nalagajo postopno in usklajeno ureditev v vseh državah tako, da za razvoj tega področja posamezne države upoštevajo zapisana priporočila dobrih praks.

Izdelava doktrine za razvijanje pozitivnih športnih ravnanj sloni na državi. Določiti je treba konkretne programe z obsegom in vsebino.

Nacionalne koordinacijske skupine morajo ugotoviti, kako je mogoče evropske dobre prakse prilagoditi in uporabiti na nacionalni in lokalni ravni.

Naloga politike:

- opredelitev vlog in odgovornosti vključenih javnih in zasebnih služb
- sprejem predpisov za uvedbo ključnih elementov varnosti in strategijo rešitev;
- zagotavljanje učinkovitosti sodelovanja vseh služb

- priprava vseh služb, klubov, navijačev in širše družbene skupnosti
- razvoj učinkovite ureditve: npr. izdaje dovoljenj za stadione - certifikat varnosti (vsaj na nivoju zveze);
- razvijanje multimedijske in komunikacijske strategije, ki zagovarja sodobne družbene potrebe po varnosti (ne prikazujejo provokacij, izgredov ipd., sploh ne tistih, katerih osnovni namen je pridobitev publicitete);
- pro-aktivno osveščanje
- vzpodbujanje vzglednih športnih ravnanj (fair play) in vzglednega navijanja;
- vzpodbujanje in podpora preventivi, ki nogomet povezuje s splošno in konkretno družbeno koristnostjo;
- nadzor nad učinkovito uporabo predpisov, ki vplivajo na varnost;
- zagotavljanje analitičnega modela oz. revizijske sledi in smernic za načrtovanje razvoja;

Doktrina se pregleduje in posodablja glede na postopno uvajanje sodobnih pogledov in analize preteklih dogodkov.

Strategija

Strategija se oblikuje na nacionalni ravni. V sklopu koordinacije s sodelujočimi službami, lokalno skupnostjo in njenim upravnim organom, nogometnimi klubi in navijači in drugimi organi, ki sodelujejo v operativnem načrtovanju in izvajanju, logistični ureditvi in scenarijih, se strategija spušča tudi na lokalni nivo.

Taktika

Osnova za oblikovanje taktike varovanja je varnostna strategija.

Policijsko posredovanje je v urejenih razmerah planirano samo v izjemnih primerih kot izhod v sili.

Organizator tekme planira modularno taktiko varovanja, katera zajema vzorce z opisanimi prednostmi in slabostmi. Načrt mora imeti na voljo vzročno posledične sheme pričakovanih oblik za situacije kot so: različni načini prodaje vstopnic, način razporejanja gledalcev, vloge in operativne naloge varnostne službe, vloge rediteljske službe, vloge skupnosti navijačev, lokalne posebnosti in ponudbe, promet in druge logistične dejavnike.

Organizator mora imeti na voljo tudi situacijske plane za reševanje izrednih stanj, z opisanimi prednostmi in slabostmi določenih načinov. Taktika delovanja je namreč neposredno povezana tudi s kriznimi načrti za scenarije v sili (znotraj in zunaj stadionov).

Načelo inercije

Ne glede na to, v katerem delu športne hierarhije se kdo nahaja, je dolžan maksimalno razvijati potencial pozitivnih športnih ravnanj v vseh smereh.

Narediti je treba programe za razvoj športnih ravnanj za igralce, trenerje, predstavnike navijačev in ves ostali strokovni kader.

Inercija za razvoj potenciala pozitivnih športnih ravnanj je stalna pravica in kontinuirana dolžnost vsakega, ki mu šport kaj pomeni.



Nivo

Raven športa, predvsem nogometa, je treba dvigniti ob bok športom, ki imajo skozi pravila postavljen spoštljiv odnos do športa (nekateri športi imajo celo poseben protokol - prav džentlemenski nastavek).

Država mora izdelati doktrino razvijanja pozitivnih športnih ravnanj. Določiti morajo konkretne programe z obsegom in vsebino.

Z namenom ustvariti zdrav odnos do igre, je nogometna stroka že veliko naredila v smislu antirasizma, fairplaya in regulacije pravil nasploh. Reševanje problema huliganstva se skriva v dvigu nivoja nogometa, kjer lahko stroka še marsikaj postori.



Vir: http://leforum.culturepsg.com/lofiversion/index.php/t680-1450.html

Celotna nogometna struktura mora iz ozkih okvirov lastnih pogledov in omejenih interesov. Spregledati in priznati mora skupni interes, ki ga lahko pravi nogomet prinaša samo z upodobitvijo vseh športnih vrednot. Te mora vzeti za svojo vsak posameznik, ki želi nogometu dobro.

Nivo zahteva tudi razmišljanje, da se slab občutek, opozarjanja, reguliranja in tudi sankcioniranja, vzame za dobro. Da ga, kot dobro zanj, razume tudi tisti, katerega zadeva in, da je hvaležen osebam in sistemu, ki mu tako pomaga na poti do pravega športnika.



Vir: http://www.dailymail.co.uk/sport/football

Za širše razumevanje nogometa je treba vključevati cele družine kot osnovne družbene celice. Prizadevanja se morajo krepiti v smeri vključevanje predvsem ženskih družinskih članov, ki jih čar te igre po naravi manj pritegne. Nadgradnja tega je vključevanje uglednejših pripadnikov družbe. Uglednejša je oseba, višji nivo prireditve ustvarjamo. Ob tem spoznanju ne smemo pozabiti, da je skoraj tako, ali še pomembneje, kako bomo tako osebo promovirali.

Vsi športniki in funkcionarji v nogometnem svetu, morajo obiti vzgled športnih ravnaj. Ne smejo nasedati provokacijam in pustiti emocijam, da jih zapeljejo.



https://www.facebook.com/Original.Ultra.Style/photos/a.

Celostni pristop

Evropske izkušnje kažejo, da je treba za načrtovanje in upravljanje nogometnih dogodkov, ki se bodo izvajali, uporabiti celostni pristop, ki v vseh segmentih teži k športnemu razmišljanju in vedenju, ter ostro obsoja in reagira na vse odklonske pojave.

Integriran pristop

Integriran pristop povezuje celovitost varnostne slike. Gre za sistematičen pristop vseh služb in odzivnost v najkrajšem možnem času.

V širšem smislu je treba konstantno slediti pojavom, konkretnim dogodkom in razvoju situacij s čim širšo sledljivostjo in povezanostjo vseh sodelujočih služb tudi izven stadionov. Zato je nujeno integriran

pristop širi tudi izven nogometnih infrastruktur. Varnostni ukrepi se lahko tako usklajujejo sproti, glede na dinamično oceno tveganja. Naravnanost oz. obnašanje ljudi izven in znotraj stadionov je namreč neločljivo povezano.

Integriran koncept se razteza preko načrtovanja in izvajanja preventivnih in operativnih ukrepov za dogodke na stadionih in mestnih središčih. Koncept vključuje nogometne izkušnje v celoti. Gre za tekoče spremljanje dogodkov, ki se ga običajno uporablja za mednarodne nogometne tekme. Navijači lahko na katerikoli točki doživijo izkušnjo, ki bo vplivala na njihovo obnašanje tudi vnaprej. Pomembnost tekme stopnjuje notranjo napetost v navijačih. Notranjo napetost lahko povzroči tudi pričakovanje konfliktnih situacij ali pričakovanje ravnanj varnostnih struktur. Te slike se ustvarjajo na podlagi preteklih izkušenj. Tako pretekle izkušnje o vzgledno organizirani tekmi na zelo visokem nivoju v navijačih ustvarjajo notranji mir.

Multi-agencijski pristop

Integriran pristop potrebuje podporo celovitega in ažurnega multi-agencijskega načina delovanja (aktivno sodelovanje vseh služb). Multi-agencijski pristop vključuje in upošteva tudi lokalne koordinacijske subjekte, kot tudi veljana mednarodna, nacionalna in lokalna partnerstva.

Ob usklajenem delovanju vseh sodelujočih služb multi-agencijski pristop posebej poudarja tudi pomen navezovanja stikov in sodelovanje s predstavniki nogometnih navijaških skupin in drugimi zainteresiranimi stranmi.



Vir: www.backpageimages.com

Za lažjo izmenjavo informacij in mednarodno policijsko sodelovanje na mednarodnih nogometnih tekmah se ustanovi nacionalno nogometno informacijsko točko (NFIP). NFIP naj deluje tudi na nacionalni ravni, da z zbiranjem in analizo podatkov o trendih v vedenja navijačev in s tem povezanih tveganj, pomaga pri dvigu strokovnosti opravljanja varnostnih (tudi policijskih) nalog.

Policijske strategije in taktika so pogosto tako toge, da lahko v določeni meri izpodkopavajo to temeljno načelo.

Multi-agencijska koordinacija na lokalni ravni:
- obsežno lokalno načrtovanje in operativni dogovori (za dogodke znotraj in zunaj stadionov)

- natančna določitev vloge in odgovornosti vseh zaposlenih, ki opravljajo kakršnokoli dejavnost na stadionu (tudi prodajo kokic – vsaj sporazum o delu na skupnih na deloviščih po zakonu o zdravju in varnostni pri delu
- priprava vseh sodelujočih služb na upoštevanje vseh elementov, ki lahko vplivajo na dinamiko dogajanja na stadionu

Organizirati je treba skupna usposabljanja javnega in zasebnega osebja z obravnavanimi raznovrstnimi scenariji.

Dvig profesionalne ravni osebja

Dvig profesionalne ravni osebja se ne kaže samo v visoki strokovnosti opravljanja del, ki vključuje maksimalno gostoljubje v vseh situacijah, temveč tudi z vnosom osebne note, ki izvira iz osebne želje posameznika, da dvigne nivo prireditve.

Gostoljubje svoj pomen opravičuje z vljudnim in ustrežljivim ravnanjem, temelji pa na skrbnem vedenju. Zato se od osebja zahteva, da dvignejo nivo skrbnosti (od tega, da samoiniciativno pobere papirček, ki leži na tleh, do oblikovanje lastne podobe, reda). Vedno in povsod. Za primerjavo: hostese naj ne stojijo v gruči, ko se zbirajo, temveč se naj same razvrščajo v vrste ali kolone, da o všečnem razvrščanju varnostnega osebja niti ne govorimo. Na usposabljanjih, ki zahtevajo skoncentriran in visok nivo profesionalizma, mora biti takšno ravnanje ne le demonstrirano, temveč priučeno. Osebje mora biti v organiziranih oblikah tudi pri premikih, varnostno osebje pa v natančno organiziranih formacijah, sploh pri prerazporejanju zaradi varnostnih potreb.



Vir: Getty Images

Akcije

Največ nogometne oblasti so uspešno speljale akcijo za boj proti rasizmu, gledano s strani preprečevanja huliganstva na stadionih, morajo še močneje odmevati kampanje za:

- fair play,
- razvijanje pozitivnih športnih ravnanj
- oblikovanje športnega navijanja

Samo tako bomo dvignili nivo nogometu in ustvarili pozitivno naravnost ljudi, ki bo izrinila huliganstvo.

Sistematsko razvijanje prevencije

zajema:
- osnovno osveščanje in oblikovanje narave ljudi
- pozitivno oblikovanje pričakovanja tekme
- pozitivno oblikovanje prijetnega vzdušja na stadionih
- forsirane pozitivne vzglede
- dosledno izvajanje reda
- drastične kazni

Inkriminacija

Resolucija sveta Evrope 4/2000 zahteva, da naj bo izražanje žaljivk in ostalo neprimerno vednje na športnih dogodkih opredeljeno kot kaznivo dejanje.

Zato naj bo:

- vsako izražanje negativnih vsebin na športnih prireditvah ali pozivanje k takšnemu izražanju naj bo prekršek zoper JRM.
- vsako žaljenje, grožnje ali hujskanje na športnih prireditvah naj bo kaznivo dejanje, sploh če zaradi tega pride tudi do hujših posledic.

Prepoved obiska

Prepoved obiska tekem je eden najbolj učinkovitih inštrumentov zagotavljanja reda na stadionih. Praviloma gre za prepoved obiska za določen čas. Čas trajanja prepovedi ustvarja priložnost, da kršitelj aktivno sodeluje pri preventivnih dejavnostih za razvijanje športnega ravnanja (predvsem navijanja). Za učinkovito, specialno, kot tudi generalno prevencijo je nujno izrekanje prepovedi za daljša obdobja. Vseeno je treba stremeti, da se lahko ljubitelji nogometa osveščeni čim prej vrnejo. Najboljši inštrument v smislu resocializacije in s tem upravičenega skrajševanja časa trajanja prepovedi, je aktivno sodelovanje prestopnika v projektih za razvoj športnih ravnanj. Vsako tako prizadevanje prestopnika naj sorazmerno in velikodušno krajša pogojno obdobje. Primeroma, če oseba dobi prepoved za 10 let, lahko (z obiskom primerne delavnice, s pripravo referata, objave članka, udeležbe namenskega srečanja navijačev, predstavljanja pozitivne poglede športa mladim itd.) dobo prepovedi skrajša za mesece ali celo leta. Če organizira kakšne takšne aktivnosti sam, se mu lahko zmanjšuje za dve, tri leta. Vsaka njegova aktivnost naj bo cenjena in nagrajena z zmanjševanjem časa prepovedi. Tako je lahko tehnično izrečena prepoved za 10 let odpravljena tudi po letu dni izjemnih prizadevanj posameznika. Vsa ta prizadevanja v osebi pustijo pozitiven pečat. Taka oseba lahko postane celo ambasador zdravega navijanja.

Prepoved obiska izvaja tudi Britanski red (novembra 2012 je bilo registriranih za prepoved vstopa 2.750 oseb). Določeni se morajo v času tekem javljati na policijskih postajah ali oddajati potne liste pred gostovanjem njihove reprezentance v tujini.

VARNOSTNO UPRAVLJANJE

Oblikovanje organa

Oblikovati je treba organ (agencijo) za šport oz. oddelek za razvoj pozitivnih športnih ravnanj in izvajanje drugih ukrepov za dvig nivoja športa, predvsem nogometa, poseben poudarek je traba ob tem dati oblikovanju navijanja.

Primeroma:

V Veliki Britaniji poznamo Agencijo za varnost na športnih igriščih (SGSA), ki je prevzela ključno vlogo pri preoblikovanju varnosti gledalcev na stadionih v zadnjih 20 letih.

Glej : http://www.safetyatsportsgrounds.org.uk/index.php

Angleška vlada je izdala "Vodič po varnosti na športnih igriščih", splošno znan kot "Zeleni vodnik".

Glej: www.safetyatsportsgrounds.org.uk/pubs/sgsa/greengde.php

Krajevna orientiranost



Vir: https://www.facebook.com/Original.Ultra.Style/photos

Varnost je prednostna naloga, ki temelji na redu. Red je pogoj za prijetno počutje. Za red se je treba zavzemati na vseh območjih, kjer se nogometni navdušenci zadržujejo v večjem številu (tudi območja, kjer se navijači zbirajo, območja ogledov na velikih zaslonih ipd.). Na vseh takšnih območjih, predvsem na stadionih, je treba pripraviti in izvajati celovite in integrirane varnostne ukrepe.

Kraji dogodkov, povezanih z nogometom, so lahko tudi precej razdrobljeni.
Takšne dogodke lahko organizira:

- organizator tekme ali osebe, povezane z nogometno dejavnostjo
- zasebno podjetje ali celo fizična oseba
- lokalna skupnost

Dogodki lahko nastanejo tudi spontano. Tudi pir spontanih dogodkih, gre za bolj ali manj predvidljive lokacije. Spontani nepredvidljivi dogodki so praviloma neorganizirani.

Pristojne oblasti spreminjajo možnosti pojavov vseh takšnih dogodkov.



Vir: http://www.dailymail.co.uk/news

Upravna enota, policija, nogometno vodstvo in predstavniki navijačev morajo spontane dogodke podpirati in pomagati pri njihovi izvedbi ter s tem dogodek oblikovati tako, da bo potekal v skladu s predpisi.

Upravljanje

Uprava sprejme listino za dobro počutje gledalcev, ki vsebuje:

- nivo dogodka
- splošno izjavo z varnostnim upravljanjem na najvišji ravni
- odgovornost
- izpolnjevanje mulitagencijskih obveznosti

Ključna varnostna načela

Varnost zahteva celosten pristop.

Stadion mora biti certificiran in licenciran.

Postavljenega mora imeti varnostnega menedžerja.

Izdelan mora biti načrt varovanja z natančnimi opomniki za vse situacije.

Natančno mora biti določeno vodenje, komuniciranje in usklajevanje.

Nogometna zveza, nogometni klubi ter druge javne ali zasebne službe morajo upoštevati:

- da ima nogometni dogodek posebno socialno in slovesno naravo
- da večina gledalcev želi uživati v nogometnem/športnem vzdušju
- da dobro gostoljubje ustvarja pozitivne odzive tudi problematičnih navijačev
- da navijači želijo visok nivo sprejema, storitev, inforamacij,higiene itd.
- jasna pravila za pravično distribucijo vstopnic
- zagotavljanje širokega polja obveščenosti
- aktiviranje številnega dobro usposobljenega osebja

Vzgled in urejenost

Povsod mora obstajati vtis izjemne urejenosti in reda. Vso osebje mora biti v organiziranih oblikah tudi pri premikih, varnostno osebje pa v natančno organiziranih formacijah, sploh pri prerazporejanju zaradi varnostnih potreb. Npr. Varnostno osebje, ki je razporejeno ob igrišču v razmaku na 10 korakov, mora biti razmaknjeno točno na 10 korakov. Varnostno osebje se mora usposabljati, dokler natančnost oblikovane formacije ne pade pod odstopanje 10%. Vendar varnostno osebje pri tem ne sme dajati militantne slike, temveč ravno nasprotno, povsem sproščen vtis z močno izraženim gostoljubjem (pomemben je tudi položaj rok, mimika obraza itd.)



Vir: http://www.aol.co.uk/news/2016/05/15/, julij 2016

Na območjih pristopa lahko ob, ali namesto hostes in drugega osebja, gostoljubje, prva opozorila in informacije nudijo varnostnice ali starejši varnostniki. Tudi k reševanju manjših konfliktov se lahko v prvem odzivu napoti varnostnico ali starejšega varnostnika, kar lahko v določenih situacijah zmanjša napetost konflikta. Po drugi strani načelo predimenzioniranja govori, da naj bo navzočega več varnostnega osebja kot je to potrebno za izvedbo načrtovane naloge.

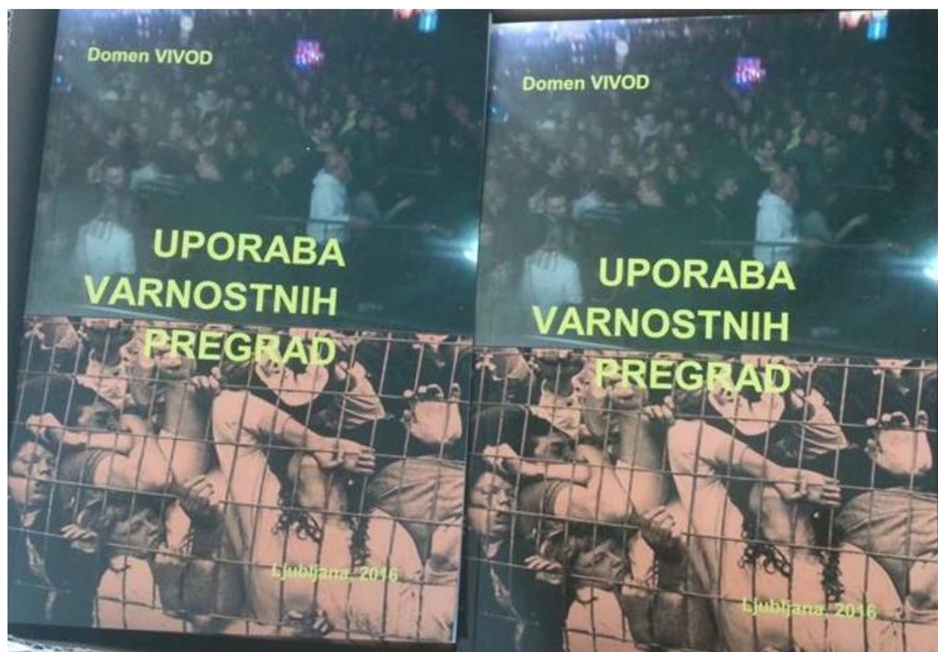
Ograje

Kvalificirajo se varna območja, uporabo ograj kompenziramo z drugimi ukrepi (tako tudi priporočilo stalne komisije sveta Evrope 2/99).

Ko drugi ukrepi ali stanja ne zagotavljajo varnostni ljudi, so ograje nujne.

Na stadionih imajo ograje ključno in večnamensko vlogo za omejevanje gibanja gledalcev, preprečitve pritiska množice in drugih nesreč. Prav tako usmerjajo gledalce po varnih poteh znotraj stadiona. Ograje so potrebne tudi zato, da preprečijo gledalcem padce z višjih predelov, omejitve sektorjev in ločevanje skupin navijačev nasprotnih moštev.

Glej tudi: Domen Vivod (2016) Uporaba varnostnih pregrad



Zaščita igralne površine

Zmanjševanje verjetnosti vdora na igralne površine se ponuja v celostni podobi mozaika ukrepov in večplastnem pristopu, ki odvrača, preprečuje in kaznuje vdore.

Na podlagi ocene tveganja je treba skrbno proučiti načine za zaščito pred vdorom na igrišče, pri tem pa skrbeti tudi, da se ohranja čimbolj pristen slik gledalcev z igro.

Evropske izkušnje kažejo, da visoke ograje predstavljajo večje varnostno tveganje, krnijo pogled gledalca na igrišče in ustvarjajo občutek utesnjenosti prostora (kletke), kar povečujejo napetost v navijačih.

Vrsta fizične zaščite pred vdorom na igrišče ne sme predstavljati nevarnosti za gledalce v primeru poskusov vdora ali panike.

Paleta načinov za preprečevanje in odvračanje od nedovoljenega vstopa na igrišče:

- namestitev varnostnikov v bližini igrišča
- jarki z zadostno širino in globino
- konfiguracija sedežev, ki otežuje pristop
- namestitev nizkih premičnih ograj, monitorjev ipd.
- številna in očitna opozorila in znaki o prepovedih in jasno navedene kazni
- namestitev manj problematičnih gledalcev na sprednjih vrstah sedežev
- nezasedene spodnje vrste (tampon cone)

Vzporedno z razvojem razumevanja dinamike množice so se v zadnjih desetletjih sankcije proti posameznikom pokazala kot najučinkovitejši ukrep, za vse odklonske pojave na stadionih, tako tudi za odvračanje vstopa na igrišče.

Glej tudi: Domen Vivod Uporaba varnostnih pregrad, Ljubljana, 2016 in The European Committee for Standardisation (Comité Européen de Normalisation - CEN), the European standard EN 132 003: 2005 "Spectator facilities Part 3: Separating elements - Requirements".

Video nadzor

Z naglašanjem dejstva uporabe video nadzora se premo sorazmerno povečuje njegova preventivna funkcija.



https://www.planitplus.net/JobProfiles/View/815/16

Spremljanje kvalitetnega video nadzora iz nadzorne sobe je predpogoj za zagotavljanje učinkovitega in integriranega pristopa k varnosti.

Varnostnemu menedžerju omogoča spremljanje dogodkov v živo, prepoznavanje nastajajočih varnostnih tveganj in možnost ukrepanja, preden pride do nevarnosti.

Možnost pregledovanja in shranjevanja posnetkov pomaga pri odkrivanju in preiskavi odklonskih ravnanj.

Video nadzor pomaga tudi pri spremljanju razpoloženja in vedenja gledalcev, kar omogoča, da se s stranskimi vplivi (npr. dodatna svetloba na tribunah, glasba v ozadju, objave ne velikih monitorjih) ali glavnimi vplivi (razvrščanje varnostnega osebja, zastiranje dogajanja, sprememba ali prekinitev tekme), sproti regulira vzdušje navijačev.

Video nadzor omogoča, da se na glavnih ali stranskih monitorjih fokusira oz. predvaja problematične dogodke (v smislu opozorila) in ljudi (kršiteljev - za vzbujanje identifikacijskega efekta in deanonimiziranje posameznika). Gre za dodaten inštrument pri vzpostavljanju reda, ki pa ima lahko hitro obratni učinek vznemirjenja drugih, zato je treba s tem ukrepom ravnati zelo premišljeno.

Predvajanje gneče pri točilnem pultu ali sanitarijah na velikih in drugih monitorjih odvrne ljudi, da bi se tudi oni tam gnetli. Najprej se naj na monitorjih pojavijo napisi, kjer je gneča in s sliko ter zapisom povabi gledalce na mesta, kjer ni gneče. Le če pride do nevarnih pritiskov, se objavlja tudi posnetke prenatrpanih območji z opozorilom o veliki nevarnosti.

Z video nadzorom se spremlja zbiranje oz. zadrževanje določene skupine gledalcev na določenih mestih, predvsem vpliv teh skupin na pretočnost.

Video nadzor omogoča tudi vpogled na kakovost dela vseh služb. Tako mogoča tudi vpogled v:

- promet, red in čistočo pri točilnih pultih
- koristnost spremljevalnih dejavnosti (kakšen vpliv pušča na

gledalcih oseba – maskota, mažoretke, navijačice),

- počutje VIP gostov,
- red in čistočo na sanitarijah,
- odkrivanje neprijetnih stanj,
- spremljanje odzivov na umestitve sprememb oz. rešitev, ki bi naj prinašale pozitivne operativne učinke, kot so nova obvestila, usmerjanje ljudi na novo (npr. krožni promet)
- spremljanje odzivov, ki bi naj prinašali prijetne vplive na gledalce (nov inventar, nove podobe, animacije…).

Video nadzor zajema: parkirišča, pristopne poti, vhode, stopnišča in prehode, stičišča poti, avle, območja za igralce, uradno in službeno osebje, varnostno vitalne točke (inštalacijske, konstrukcijske…).

Operater na nadzoru mora biti ustrezno usposobljen za razvrščanje in fokusiranje aktualnih posnetkov, da na njih opozarja in jih razlaga varnostnemu menedžerju. Operater mora biti vešč tudi pregleda in arhiviranja posnetkov ter predaje pooblaščenim osebam, ki jim bodo ti posnetki pomagali pri njihovem delu.

Video nadzor mora imeti neprekinjeno napajanje (UPS) in dolgoročno rezervno napajanje preko generatorjev.

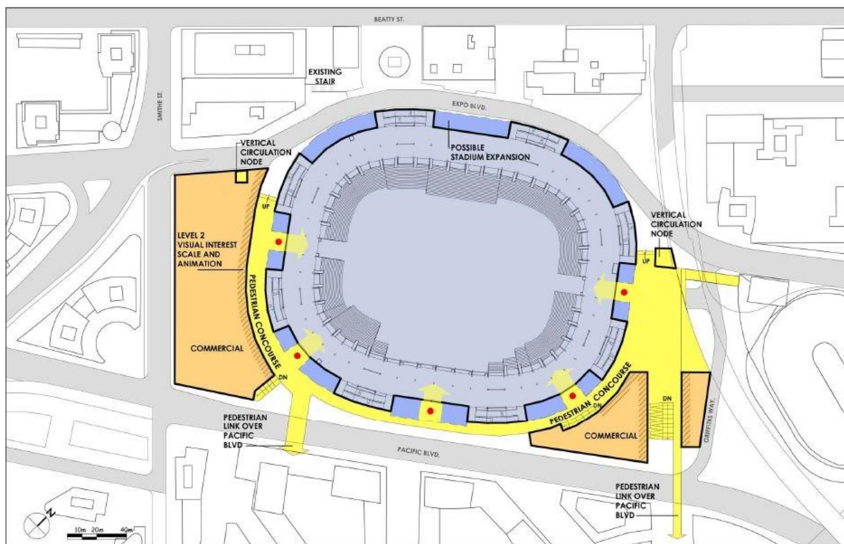
Skrbeti je treba tudi za povečanje preventivnega učinka video nadzora s številnimi opozorili na video nadzor, vidnimi kamerami, slepimi kamerami, tekočim prikazovanjem snemane slike (npr. vsak ki vstopa vidi tudi monitor na katerem vidi sebe ob vstopu in zraven gori opozorilna rdeča utripajoča lučka z napisom REC)

Zelo uporabno sliko se lahko dobi tudi z uporabo dronov.

Prenos slike lahko omogočajo tudi aplikacije za pametne telefone

Ocena tveganja

Ocena tveganja zajema vse okoliščine, učinke, območja, točke… ki so varnostno obremenjene (tudi po scenarijih za ravnaje v sili). Zajema pa tudi tiste elemente, ki stanje na stadionu varnostno razbremenjujejo (npr. območje aktivne preventive ob razhodu).



Vir: http://forum.skyscraperpage.com/archive

Tveganja je treba določiti po vrsti in vsebini. Razvejati je treba vse alternative groženj, predvsem pa: požar, teroristični napad, grožnja ali dejanski pojav bombe, sumljiv paket, streljanje, napad z zraka, samomorilski bombaš, kemijski, biološki, radiološki ali jedrskih napadov. Upoštevati je treba tudi vrste ogrožanj, ki nastanejo zaradi napak na objektih ali storitvah: poškodba strukture, izpad električne energije ali okvare, težave z dvigali ali tekočimi stopnicami, puščanje plina ali nevarnih snovi, odpoved varnostne opreme, odpoved sistemov kontrole vstopa ali izstopa, napake na video nadzoru ali sistemih za obveščanje

gledalcev in drugih varnostnih sistemih. Najpomembneje je, da so natančno razdelani postopki za nadzor množice, sploh pri nenadnih premikih in pritiskih mase, vpadu množice na igralne površine, navala zaradi zamujanja na vstopu, zaprtih ali slabo pretočnih zasilnih izhodih, vpliv dogajanja na stadionu, pojav ponarejenih vstopnic, prezasedenost stadiona ali določenega območja, potek evakuacije, ravnanje ljudi ob zelo slabih vremenskih razmerah, naravne nesreče, strategija delovanja, če je tekma odpovedana ali prestavljena. (kot tudi najdemo v FIFA Stadium Safety and Security Regulations).

Ugotoviti je treba pogoje in okoliščine, ki pripeljejo do določenega tveganja, predvidene ukrepe in pričakovan rezultat.

Pri oblikovanju zmanjšanja tveganja je treba oblikovati okoliščine, ki s pozitivnimi odzivi ustvarjajo prijazno vzdušje in vzpodbujajo pozitivna ravnanja.

Priročnik s hologramom tvegaj in planiranimi ukrepi mora biti na voljo varnostnemu menedžerju. Dinamični del načrta varovanja mora predvidevati tudi razvoj dogodkov, tempo, eskalacijo, kot tudi usihanje tveganja in ustrezna ravnanja v takšnih situacijah.

Načrt varovanja

Načrt varovanja vsebuje splošne informacije o karakteristikah stadiona, smernice vodstva, sistem pretoka informacij, široko paleto hipotetičnih situacij z navedenimi rešitvami oz. planiranimi ukrepi, odgovornost, sistem usposabljanj, načrte, predpise, protipožarno varstvo, način reševanje neusklajenosti posameznih služb. Načrt določi tudi postopke obveščanja, poročanja in dokumentiranja vseh posebnosti.

Uspeh vsakega načrta varovanja bo odvisen od jasnosti in natančnosti. Vsak posameznik vseh sodelujočih služb se mora zavedati pomembnosti poslanstva, organiziranja, vodenja in strukture nadzora.

Načrt varovanja mora vsebovati podatek o pristojnosti in odgovornosti vsake službe in posameznika - predvsem nosilcev odgovornosti, tudi tehnični operaterji, javni napovedovalci ipd.

Analiza tveganja zajema tudi profil navijačev, od pripadnosti in homogenosti skupine, vključno s pričakovanim ravnanjem, ki lahko poveča potencialno tveganje (vključno z interakcijo s policijo in redarji). Podatki za nacionalne navijaške skupine se vodijo na spletni stran NFIP (www.nfip.eu).

Operativno izvajanje načrta varovanja opredeljuje situacije in predvideva ukrepe za uravnoteženje varnostnega stanja. Varnostni menedžer od partnerske varnostne službe zahteva ureditev razmer po protokolu, ki je natančno določen v načrtu varovanja in v skladu s strokovnimi normativi.

Načrt varovanja natančno določa pogoje, ko varnostni menedžer prenese odgovornost za vzpostavitev reda na policijo. Protokol izvedbe policijskih del v načrt varovanja vloži policija. Protokol mora zajemati tudi jasnost glede vlog, odgovornosti, hierarhije poveljevanja in nadzora.

Pri uporabi policijskih enot varnostni menedžer koordinira tudi podporo policiji s strani varnostnih služb v zaledju policijskega delovanja in usklajenost z drugimi službami (gasilci, reševalci, reditelji, drugo strokovno in servisno osebje).

Vsak trenutek se mora vedeti, kdo je za kaj odgovoren. Visoki predstavniki zveze, kluba, sponzorji, sodniki, mediji itd. delujejo v okviru svojih nalog, nimajo pa nobene odgovornosti in možnosti odločanja glede varnostnih parametrov.

Taktika delovanja

Načelo postopnosti v širšem smislu zajema oblikovanje doktrine za razvijanja dobrih športnih ravnanj. Jasne smernice in konkretne rešitve se oblikujejo takoj, izvajati pa se jih začne postopno, v skladu z vsebino in časom, ki jih dopušča tok razvoja dejanskega stanja. Pri tem se vpliva na zavestna ravnanja, zaželeno, čim manjšega števila navijačev.

Načelo postopnosti v ožjem smislu zahteva, da se ukrepi za oblikovanje pozitivnih vzgledov in izvajanje represivnih ukrepov taktično dozira glede na to, kaj stanje v tistem trenutku dopušča.

Načelo objektivnosti ukrepanja pomeni, da se deluje tako, da se forsirajo pozitivni vzgledi. Dosledno se ukrepa zoper odklone, vendar se, kljub uveljavljenim normam, z represivnimi ukrepi parira zgolj v mejah objektivnosti in operativnih možnosti delovanja v tistem trenutku.

Načelo perifernega delovanja pomeni, da se morajo ves čas izvajati vse aktivnosti od perifernih območij, postopno in objektivno proti osrčju območja. To načelo poudarja tudi potrebo po enormno povečanih aktivnostih na perifernem delu za regulacijo centralnega dela. Periferna taktika je taktika ukrepanja le na območjih in zoper osebe, ki nimajo zaledje moči skupin.



Vir: http://www.belfasttelegraph.co.uk/sport/

Oblikovanje podzavesti navijačev izvajamo s progresivnim splošnim in namenskim osveščanjem z mnogoterimi prodornimi načni, ki izpostavljajo všečne vzorne nastavke in restriktivnim izvajanjem reda.

Zmanjševanje obsega ukrepanja

Vsi ukrepi varnostnega osebja morajo biti maksimalno korektni.

Vedno je treba pretehtati, kdaj varnostno osebje odstopi od izvajanja ukrepa oz. kdaj k izvajanju pristopi postopno ali sploh ne pristopi zato, da s svojim ukrepanjem ne bi povzročili eskalacije javnega reda v množici.



http://www.dailymail.co.uk/news/article-2658299/

Varnostno osebje mora imeti tudi razvite posebne postopke blaženja oz. zmanjševanja intenzivnosti svojega delovanja v oziru do množice, kot tudi do osebe, zoper katero so ukrepali. Ustanovljeni morajo biti postopki za umirjanje situacij in ponovno vzpostavljanje zaupanja vrednega dialoga.

Red

Pregled gledalcev ima velik preventivni pomen. S pregledi se zmanjšajo nevarnosti za teroristične napade, kršitve javnega reda ali pojavi drugih neprimernih vedenj.

Pregled preprečuje tudi (zgolj množičen) vnos pirotehnike. Evropske izkušnje namreč kažejo, da pregled sam po sebi, uporabe pirotehnike ne preprečuje, temveč to določenim navijačem ustvarja dodaten izziv za uvajanje bolj kreativnih načinov vnosa.

Pogajanja se morajo prilagajati navijačem in ne smejo pregloboko posegati v red. Rezultate pogajanj morajo upoštevati vse strani.

Ciljno obravnavanje - obdelovanje, odzivanje in ukrepanje zoper različno razpoložene skupine navijačev (ultrasi, navijači, privrženci, ljubitelji, opazovalci ipd.) je temelj delovanja pri vzpostavljanju reda.

Pri uporabi sile se ciljno ukrepanje pogosto zoža na točkovno delovanje.

Sondiranje - izvedemo globinski prodor, zavarovanje, izvleček priložnostnega primerka, planiran umik. Pri tem se uporabi striktna in sorazmerna uporaba zgolj v nasilnih skupinah. Ves ta čas se maksimalno upošteva tudi načelo objektivnega ukrepanja in perifernega delovanja (glej zgoraj).

Metoda »in out« - vstopiš, kršitelja izvlečeš in odpelješ (iz vidnega polja skupine), cel postopek dobro zavaruješ, ne odgovarjaš na nasilje skupine – taktičen umik)

Inicirana uporaba ekipe na mestu dogodka zahteva čim krajšo, čim bolj mirno, a odločno in korektno ukrepanje. Postopek mora biti dobro zavarovan (načelo predimenzioniranja). Poglavitni del tega postopka je umirjanje (popiši - vzemi osebno izkaznico in izpusti), postopek z njim končaj na primernejši lokaciji, če oseba izgine lahko tudi naslednji dan, dokumentiraj (priče, kamere…!)



Vir: http://www.dailymail.co.uk/sport/football, sept. 2016

»Fishing« pomeni delno ali popolno identifikacijo kršiteljev. Pri delni identifikaciji se zanašamo na njihovo podobo (slika, opis, hlače, opis obuval) ali označimo izgrednike z barvo, s solzivcem, vezicami. Izjemoma se lahko izvaja tudi individualno vizualno spremljanje osebe. Istovetnost takšnih izbranih osebe se ugotovi nato na posebnih, za to oblikovanih mestih (npr. v okviru ureditve aktivne preventive pri razhodu), kjer se lahko zoper njih tudi ustrezno ukrepa.

Slabši kot je red več postopkov se izpelje naslednje dni.

Helikopter

Meja med ustvarjanjem pritiska, ki dviguje temperaturo množici in preventivnim učinkom, predvsem preventivnega delovanja s helikopterjem, je odvisna od splošnega razpoloženja navijačev, velikosti množice, na katero želim s helikopterjem vplivati, višina in način delovanja helikopterja itd.

Uporabo helikopterja je treba skrbno proučiti in izkoriščati vse njegove prednosti v smislu celostnega reševanja varnostne problematike.

Ukrepi za izvajanje varovanja

Redni ukrepi

1. Obvestila (pravice in dolžnosti)
2. Opozorila (prodorna - »vsiljena«)
3. Ugotavljanje istovetnosti ob vstopu
4. Površinski pregledi udeležencev
5. Selekcija na vstopu (po 25. čl. ZJZ)
6. »Živ« video nadzor (operater usmerja delo varnostnega osebja)
7. Dosledno ukrepanje (opozorilo, kazen, izključitev s prireditve – varnostna služba, pridržanje - policija)
8. Pravila na varovanem območju (določajo želena ravnanja in športno navijanje)
9. Striktno ravnanje v skladu z omejevanjem uporabe alkohola
10. Interaktivno delovanje
11. Uvajanje številnih modernih ter všečnih mehanskih in tehničnih rešitev



Vir: http://www.mirror.co.uk/news/uk-news/

Izredni ukrepi

1. Določanje manj ugodne ure za tekmo npr. dopoldan, da morajo navijači zgodaj vstati, da se imajo po tekmi čas umiriti preden se stemni, oz. da vzorci (neredov) iz prejšnjih tekem ne sovpadajo z istim terminom. Lahko se tekma prestavi na nedeljo, ko je na cestah in v mestih manj ljudi ipd.
2. Prepoved uživanja in prodaje alkohola na transportnih poteh in čakalnih območjih. Tak ukrep je najlažje začeti uvajati postopoma, na vsaki tekmi, s prepovedjo vstopa posameznikom, ki kažejo znake opitosti in ta nivo s časom dvigovati do meje, kjer je že zadah po alkoholu ali opravljen alko test s preseženo koncentracijo 0,0, zadosten razlog za preprečitev vstopa takemu posamezniku. Ko red na stadionu postane stalnica, se lahko toleranca do stopnje opitosti ponovno sprosti.

3. Med potovanjem obvladljive skupine oblikujemo z vsemi tukaj navedenimi inštrumenti. Za potovanje neobvladljive skupine navijačev se uporabi zaprte konvoje in izjemno aktivno deluje v perifernem delu.
4. Različne oblike personalizacije vstopnic (vključno z ukrepi proti ponarejanju in preprodajanju vstopnic).
5. Nazorno razvrščanje navijačev - določena smer prihoda, vhod, tribuna, sektor (po barvah), vrsta in sedež. Oblikujejo se tampon cone. Sistem pristopne kontrole med sektorji (vstop na druge sektorje ni mogoč).
6. Sedežni red, na vstopnici naj bo na hrbtni strani narisan načrt stadiona.
7. Namesto karte dobi navijač ob nakupu samo kupon - »vaucher«, vstopnico potem navijač prejme na podlagi posebnega protokola (lahko ob evidentiranju na avtobusih)
8. Separacijsko določanje sedežnega reda glede na oceno tveganja določene skupine (določen ob vstopu po sistemu +1, +10, +50 ipd.). Tako se problematike raztrese po celotnem sektorju, kar zmanjšuje vpliv negativnih dejavnikov psihologije množice.
9. Povezovanje osebnih podatkov z uporabo določenega sedišča (ob vstopu se evidentira identiteta osebe za določen sedež)
10. »Boarding time« - čas, v katerem morajo določeni navijači vstopati
11. »Obvezen urnik« za vstop ali zapustitev določenega območja - čakalnice »navijaške ambasade«, vhoda/izhoda, tribune, sektorja ipd.
12. Prepoved vstopa kršiteljem (vodenje evidenc kršiteljev)
13. Učinkovito ukrepanje (specialna in generalna prevencija)
14. Čim močnejše oblikovanje pozitivnih vzorcev



Vir: http://www.formerpourlemploi.be/?page_id=9603

Pravne podlage

Redni ukrepi

ZZasV-1 48. in 49. člen - ugotavljanje istovetnosti in površinski pregled kot to določi organizator.
ZZasV-1 50. člen - preprečitev vstopa, če oseba ne upošteva reda, kot da določi organizator.
ZZasV-1 51. člen - zadržanje osebe za vse ki se ne ravnajo v skladu z redom
ZZasV-1 52. člen - fizična sila, da se prepreči vstop, odstrani osebo iz določenega območja ali jo zadrži
ZZasV-1 53. člen - vklepanje ali vezanje da se osebo zadrži ali prepreči ogrožanje
ZVOP-1 74. člen – video nadzor
ZVOP-1 82. člen - evidenca vstopov in izstopov iz prostorov se lahko vodi v imenu reda
ZJZ 25. člen – Reditelj skrbi za red tako da usmerja, obvešča, opozarja, izreka prepovedi ter s fizično ali mehansko oviro prepreči dostop.

Dosledno ukrepanje

ZZasV-1 46. člen - opozorilo na kršitve
ZZasV-1 47. člen - ustna odredba zahteva, da oseba s kršitvijo preneha ali zapusti območje
ZZasV-1 89. člen prvi odstavek osma točka - z globo od 200 do 400 eurov se kaznuje posameznik, ki se ne ravna v skladu z ukrepi varnostnika.
ZZasV-1 89. člen drugi odstavek tretja točka - z globo od 400 do 600 eurov se kaznuje posameznik, ki s silo ali grožnjo ovira varnostnika.
ZJZ - druga točka prvega odstavka 40 člena določa, da se z globo 150 eurov kaznuje oseba posameznik, ki ima na shodu oziroma prireditvi pri sebi predmete ali snovi, ki jih na shod oziroma prireditev ni dovoljeno prinašati, ali kdor se s silo ali grožnjo, da bo uporabil silo, upira vodji ali reditelju, ko ta izvaja s tem zakonom predpisane ukrepe, ali udeleženec shoda oziroma prireditve, ki kljub opozorilu vodje ali reditelja, moti red.
Tretja točka prvega odstavka 40 člen ZJZ določa, da se z globo 150 eurov kaznuje oseba posameznik, ki kljub zahtevi vodje oziroma policije ne zapusti prireditvenega prostora
Sedma točka prvega odstavka 38. člena ZJZ - Z globo od 250 do 1.500 eurov se kaznuje za prekršek posameznik, ki moti ali ovira prireditev.
ZPol - prvi odstavek 43. člena - pridržanje osebe, ki moti javni red, največ 24 ur.
ZZasV- 1 pravila oz. red na varovanem območju – vsa zaželena in nezaželena vedenja se jasno označijo

Izredni ukrepi

ZJZ četrti odstavek 10 člena - personalizacija
ZZasV- 1 pravila oz. red na varovanem območju – urnik vstopov in izstopov iz stadiona
ZVOP 82. člen - evidenca vstopov in izstopov z zaznambo razloga izstopa zaradi prepovedi in preprečitev stopa po 50 členu ZZasV-1

Operativni priročnik

Zahtevo po oblikovanju priročnika za varnost in zaščito poudarja že stalna komisija sveta Evrope v poročilu iz leta 1989. Služi za razumevanje določenih stanj in procesov. V njem so razdelani vsi pojavi in ukrepi, ki jih zahtevajo različne situacije.

Operativni priročnik natančneje določa stanja in procese glede na konkretno infrastrukturo in specifiko okolja v določenem času. Je opora in strokovna razlaga za operativno izvajanje načrta varovanja. Varnostni menedžer mora primerjati vse načrte ali drugo dokumentacijo v zvezi z varnostjo tekme in drugih storitev, celostno, tudi skozi proces operativne izvedbe.

Sestavni del priročnika so tudi opomniki, ki jedrnato določajo vzorčno posledične multiagencijsko usklajene procese. Pri tem se kot pomembne partnerje zajema tudi navijače oz. njihove kredibilne predstavnike.

Napotila (Briefing)

Napotki osebju pred samim dogodkom igrajo zaključno vlogo pri zagotavljanju učinkovitega organiziranja izvedbe dogodka.

Napotila (Briefing) ni nadomestilo za ustrezno usposabljanje in ocenjevanje. Napotilo daje le specifične informacije in navodila za opravljanje nalog na konkretnem stadionu za konkreten dogodek.

Brifing je učinkovit če zajema do 50 oseb. Če so skupine večje, se jih deli po pristojnostih in po območjih.

Brifing se izpelje po opomniku, kateri na koncu postane sestavni del zaključnega poročila.



Vir: www.wembleystadium.com julij 2016

Pretok informacij

Varnostni menedžer seznani vso osebje, tudi zunanje izvajalce (npr. fotografe, maskote, sponzorje, itd.), da se zavedajo problematike in ravnajo v skladu z protokolom, ki temelji na ustreznih varnostnih zahtevah.

Urniki, potek in protokoli se dogovorijo na multiagencijskem sestanku organizacijskega odbora tekme.

Organizacijski odbor tekme, poleg predstavnikov vseh služb in odgovorne osebe prireditve, vključuje tudi upravnika stadiona, varnostnega menedžerja in stadionskega policista.

Ukrepe je treba uskladiti tudi s predstavniki sodnikov. Navedejo se razlogi in ukrepi, če je treba igro prekiniti ali ustaviti

Vzpostavi se sistem, ki periodično in priložnostno vnaša ključne elemente med strokovno osebje in igralce.

Varnostni menedžer

Odgovorni varnostni menedžer predstavlja enotno vodstvo.

Funkcije in odgovornosti varnostnega menedžerja so zelo široke.

Z integriranim pristopom povezuje celovitost varnostne slike.

Usklajuje sistematično delovanje vseh služb.

Vsi procesi na stadionu morajo iti skozi oceno varnostnega menedžerja.

Varnostni menedžer je odgovoren za:
- partnerski etos
- varnostno upravljanje stadiona
- varnostno revidiranje vseh dejavnosti na stadionu

Varnostni menedžer mora biti posebej usposobljen za upravljanje z rediteljsko službo in obvladati znanja, potrebna za varno oblikovanje dogodka.

Varnostni menedžer deluje po fiksnih, verificiranih in usklajenih varnostnih ukrepih, določenih v načrtu varovanja. Narava dela od varnostnega menedžerja zahteva tudi dinamično ravnanje tako, da glede na razvoj dogodkov prilagaja tudi varnostne rešitve oz. ukrepe v skladu s strokovnimi normativi.

Varnostni menedžer skrbno preveri točnost in vsebino podatkov. Na podlagi zanesljivih podatkov, strokovno in samozavestno sprejema ukrepe predvidene v načrtu varovanja.

Varnostni menedžer spremlja in vrednoti vljudnost, korektnost, ter učinkovitosti osebja. Ustvarja in izvaja tudi sistem za motiviranje osebja in nadzornikov, ter vzpodbuja pritok predlogov oz. izboljšav.

V Veliki Britaniji imajo združenje varnostnih menedžerjev z več kot 300 člani (FSOA), ki si prizadeva izboljšati varnost z izmenjavo najboljših praks, krepiti in spodbujati vlogo varnostnih menedžerjev v nogometu in nenehno razvijati svoje strokovno znanje. Več informacij o FSOA je mogoče najti na spletni strani: http://fsoa.org.uk/

Tehnične rešitve

Tehnične rešitve so jedro varnostnega delovanja, vendar brez podpore dobro usposobljenega osebja njihov pomen pada. V določenih primerih lahko odsotnost osebja ob tehničnih rešitvah povzroča celo dodatna tveganja.

Rediteljska služba

Primerno število smiselno razporejenih, dobro usposobljenih in ustrezno opremljenih rediteljev s široko paleto funkcij, ustvarja varno in prijazno okolje. Varnostniki so sestavni del rediteljske službe, ki pokrivajo zahtevnejša varnostna mesta.

Javno mnenje o delovanju rediteljske službe lahko bistveno vpliva na dinamiko razvoja dogodkov in odziva množice. Dobro mnenje samo po sebi uravnava vedenje in marginalizira vpliv vseh posameznikov ali skupin, ki iščejo konfrontacije. Uspešnost rediteljske službe se vrednoti dolgoročno, na podlagi korektnega dela, ki temelji na principu prijaznosti in ustrežljivosti.



Rediteljska služba ustvarja vez med varnostnim upravljanjem in gledalci. Ne glede na svojo temeljno funkcijo, zagotavljanja reda, se morajo reditelji in varnostniki zavedati svoje širše vloge pri zagotavljanju oskrbe, udobja in dobrega počutja vseh kategorij gledalcev. Ta stik je ključnega pomena pri ustvarjanju prijaznega okolja in oblikovanju prijetnosti dogodka.

Izkušnje kažejo, da se gledalci, ki se počutijo spoštovani, cenjeni in se obravnavajo na prijazen način, bolj držijo reda.

Ukrepi za varnost so neposredno povezani z varnostnimi tveganji. Upoštevati je treba tudi morebitne zamude pri vstopu, pritisk mase, zastoje. Kvalitetna ekipa usklajenega osebja zmanjšuje tveganja.

Klubi morajo integrirati nogomet in stadion v okolje v smislu zaposlovanja potrebnega osebja, predvsem tistega, ki je povezano z varnostjo (reditelji, biljeterji), saj lahko pomagajo pri solidarnosti domačih gledalcev, osebje lahko sodeluje tudi pri identifikaciji prestopnikov (v širšem smislu).

Rediteljska služba mora biti vzorno enotno urejena (srajca, kravata, elegantne hlače in športno elegantni čevlji) in jasno označen telovnik (z navedbo funkcije in osebnega imena ter priimka in/ali vsaj identifikacijsko številko), dodatno naj bo označen tudi z akreditacija s fotografijo.



Vir: www.juventus.com julij 2016

Steward mora po opravljenem brifingu prejeti izvod opomnika. Če je potrebno, se za določeno delovno mesto naredi poseben ali dodaten opomnik.

FIFA Stadium Safety and Security Regulations (14.1.C) določa normativ enega reditelja na 250 gledalcev oz. pri tekmah z višjo stopnjo ocene tveganja, enega na 100.

Najbolj permanentno delo rediteljev je spremljanje sedečih gledalcev, da ne vstajajo in zakrivajo pogleda gledalcem za seboj. Ta primarna zahteva naj bo podprta tudi s številnimi obvestili.

Reditelji se morajo udeleževati predhodnih in obdobnih usposabljanj.

Delo rediteljev je treba ves čas nadzirati in ocenjevati. Izdelana hierarhija poveljevanja omogoča hitro in pravilno odzivanje. Delujejo po opomniku, priporočljivo je da opomnike po tekmi oddajo z izpolnjenim vprašalnikom o njegovem delu in mnenju.

Gostujoče osebje

Gostujoče osebje je lahko v pomoč pri oblikovanju prijetnega vzdušja gostujočih navijačev znotraj in zunaj stadiona, kot tudi med transportom. Ustrezno usposobljeno in kvalificirano gostujoče osebje, deluje kot medij in pomaga pri stikih oz. komunikaciji in razlagi navad gostujočih navijačev v najpomembnejših trenutkih gostovanja tujih moštev. Gostujoče osebje mora imeti konkretne informacije o stadionu, dogodku in ravnanjih v izredni situacijah.

Prostovoljci

Evropske izkušnje so pokazale, da so lahko prostovoljci zelo učinkovita dopolnitev rediteljske službe. Nastopajo kot informatorji, hostese ipd.in tako zapolnjujejo poslanstvo dodatne gostoljubnosti osebja.



Vir: http://agencija22.si/galerija/hostese-za-nzs/

Prostovoljci morajo biti usposobljeni in opremljeni za zgledno opravljanje svoje funkcije, vključno z njihovo vlogo v izrednih razmerah. Tudi prostovoljci morajo biti v sistemu hierarhije in strogega nadzora.

Komunikacija med osebjem

Učinkovita komunikacija med osebjem je osnova učinkovitega (tudi varnostnega) upravljanja.

Komunikacija med osebjem se opravlja po radijskih zvezah, v skupinah, ločenih po pristojnosti delovanja, in povezane preko pristojnih oseb ali nadzornega centra. Nadzorni center vzpostavlja tudi povezavo s policijo, zdravstvenimi in gasilskimi enotami na stadionu, te pa povezuje tudi z drugimi službami izven stadiona.

V primeru uporabe mobilnega omrežja mora mobilni operater zagotoviti repetitor, ki bo omogočal obremenitve, ki so skladne z pričakovanim številom oseb na stadionu. Če tega tehničnega pogoja ni, ne moremo računati na komunikacijo preko mobilnega omrežja.

Uporabi se lahko tudi oblike komuniciranja preko Wi-FI omrežja.

Komunikacijski plan mora zajemati tudi rezervne plane (kurirstvo ipd.).

Komunikacijska mora biti vzpostavljana tudi s predstavniki navijačev in drugimi podporniki.



Nadzorna soba

Nadzorna soba ima praviloma pogled na stadion.

V nadzorno sobo se stekajo vsi pomembni podatki.



http://www.mirror.co.uk/news/world-news/paris-terror-attacks-chilling-moment-6834077

V njej se upravlja z video nadzorom in je osnovno delovno mesto varnostnega menedžerja, ki usmerja in koordinira aktivnosti vseh služb (tudi policije).

Nadzorna soba ima zaprt delokrog in sistem kontrole vstopa.

Ravnanje z maso

Je del celostnega pristopa.

Evropske izkušnje odsvetujejo uporabo teorije izolacije.

Upoštevati je treba dejstva in okoliščine, ki vplivajo na ravnanja navijačev. Njihovo naravnanost se usmerja s številnimi malenkostmi, ki jim dajejo dober občutek, ker je za njih zelo dobro poskrbljeno. Tako dobijo sporočilo, da se jih obravnava spoštljivo z vsem gostoljubjem.

Osnova varnostnih ukrepov za ravnanja z maso izhaja iz konfiguracije in drugih karakteristik stadiona.

Vso osebje (ne le varnostno) mora ob vsakem ravnanju vedno tehtati tudi varnostni element odziva posameznikov in posledično reagiranja množice. V celoti se morajo vsi zavedati svoje generične odgovornosti. Vso osebje mora biti usposobljeno za vse možne scenarije. Poseben scenarij mora biti pripravljen tudi za umik igralcev, osebja, posebnih gostov v primeru navala mase in njihovega ogrožanja.

Na zoženih delih se skrbi za tekoče prehode. Ob zgostitvah se ljudi usmerja (tudi s priložnostjo namestitvijo ograj).

Gledalci morajo imeti znotraj stadiona omejeno gibanje.

Sedežni red je priporočljiv, za vzdrževanje reda, pogosto celo obvezen.

Jasno mora biti in neprestano sporočano, da je vsak vdor na igralno površino prepovedan in da ima stroge konsekvence. Organizator tudi naj nikoli ne dovoli uporabe zelenice za neorganizirano proslavljanje po tekmi. Edina dovoljena izjema umika na zelenico je evakuacija v sili.



Začetek tekme se lahko prestavi, če zaradi izredne situacije ljudje niso mogli pravočasno vstopiti na stadion. Priporočljiv ukrep je določitev dovoljene ure za vstop za določene kategorije navijačev (boarding time).

Varnostni menedžer in ostalo osebje skuša rešiti vsako prenatrpanost ali nemir v množici. Vsak najmanjši odklon lahko vsak trenutek drastično eskalira. Reditelji odpravljajo okoliščine, zaradi katerih se lahko krha red in ob kršitvi reda primerno ukrepajo. Če ne uspejo obvestijo policijo oz. nadzorujejo situacijo tako, da preprečijo stopnjevanje in širjenje problema. Gledalce, ki v konfliktu ne sodelujejo, usmerijo na varnejše območje. Takoj se izdajo opozorila o stanju in zahtevah.

Varnostni menedžer sodeluje s sodnikom, ki lahko zahteva, da se tekma začasno prekine in da igralci zapustijo igrišče. Pri resnih stanjih je treba tekmo odpovedati in odrediti splošno evakuacijo.

AKTIVNA VARNOSTNA PREVENITVA PRI PRISTOPU NA STADION

Jasna navodila

Vsem udeležencem morajo biti v naprej jasne vse osnovne informacije o dogodku, predvsem pa:

- vsebina dogodka,
- nedovoljena, predvsem pa priporočljiva ravnanja
- določen čas vstopa na določeno območje. Točno od kdaj do kdaj so lahko oz. morajo biti po protokolu na določenem območju!
- da preko oplikacije vpišejo vstopnico s kodo iz računa v sistem vstopnic (ukrep proti ponarejanju vstopnic)



Vir: Euro 2016: les fan zones n'ont pas attiré les foules (bfmtv.com)

Dvigovanje pozitivne naravnanosti navijačev

Urejenost območij in opreme mora biti na čim višji ravni!

Aplikacije morajo omogočati:

- osnovne napotke
- z vklopom lokacije prikazovanje poti pristopa na stadion

- opozorila glede na trenutno lokacijo po taimingu protokola pristopa na stadion
- možnost skeniranje QR kode na vstopnici
- lahko omogoča tudi personizacijo (vpis preko email, FB ipd.)

Vso osebje mora biti pretirano vljudno in gostoljubno.

Prepovedana in željena ravnja naj bodo prikazovana na vsakem koraku in naj bodo oblikovana na različne, prevsem pa uporabniku prijazne načine.



Na vsakem koraku se naj pojavljajo blagovne znamke (sponzorjev), ime prireditve ipd. . Tudi osebje naj bo opremljeno s tovrstnimi napisi oz. označbami. Osebje te vsebine vnese tudi v dialoge, pozdravne nagovore itd.

Vsebine morajo biti strogo pozitivne, ne preferiraj enega od moštev.

Ustvari veliko napisov, tabel, napisi na majicah osebja (transparenti, monitorji ipd.) Izogibaj se flajerjem, ali podobnim oblikam, ki bi jih lahko udeleženci odmetavali in ustvarjali neurejen izgled oz. poskrbi za takojšnje pospravljanje flajerjev, embalaže pijače, daril in drugih stvari.

Organizator naj organizira možnost elektronskega preverjanja avtentičnosti vstopnic preden udeleženci pristopijo do nadzornih točk.

Množično širi pozitivne krilatice (o fair playu, športna gesla, varovanje okolja)



Vir: Kako ustvariti fan cono - vodnik za športne klube (rapidretail.co.uk)

Udeležence se servisira tudi z navijaškimi navodili (npr. kje najdejo in kdaj dvignejo kateri list za mozaično sliko, kako ravnati, ko se čez njih razprostira transparent)

Organiziraj brezplačne napitke (na pozabi na odpadna mesta, pospravljanje, čiščenje takoj!) Zaželena so darila dobrodošlice (npr. nalepka ali značka organizatorja). Priljubljene so brezplačne majice oz. podobni izdelki po ugodni ceni. Organizira se naj prodaja navijaških simbolov in rekvizitov…. Vse to mora biti na zelo visokem nivoju (urjene vrste, zgledna prodajna mesta…)

Kompletna zgodba mora biti ves čas primerno osvetljena, dodatno je treba osvetliti podhode, garaže in podobna mesta. Na vseh območjih, ki se izvajajo kakršen koli dejavnostni organizatorja mora biti nivo dnevne svetlobe. Prijetnejše vzdušje lahko naredi tudi glasba skladna z namenom ustvarjanja razpoloženja udeležencev. Glasba v ozadju zelo zmanjšuje represivnost navodil, ki jih dajemo udeležencem po ozvočenju. Priporočljiv je tudi glasbeni refren oz. vsaj glasbeni (ne opozorilni) signal pred izdajo obvestila po ozvočenju.

Na čim več pristopnih mestih so priporočljivi monitorji na katerih navijači v vrstah oz. ob prehodih vidijo sami sebe, saj se jim tako vtisne v spomin

da je območje video nadzorovano in s tem bistveno dvignjen nivo varnostni.

Če je slabo vreme in ni pokrite tribune naj organizator planira možnost razdeljevanja ali vsaj prodaje pelerin. V času vročine naj deli brezplačno ali vsaj prodaja vodo. Po možnosti tudi z mobilnimi ekipami.

Servisni vhodi, vhodi za invalide, vip vhodi in vsi drugi pristopi morajo upoštevati vse nastavke iz te vsebine.

Vse to omogoča boljšo interakcijo navijačev z osebjem in dviguje pozitivno naravnanost navijačev.

Navijaška ambasada (navijaška cona)

Navijašak ambasda mora biti na kraju, ki je dovolj pregleden z možnostjo centralne in razpršene animacije, omogoča vzpostavitev sektorjev, tampon con, čakalnih območij,

Navijjašak ambasada mora biti tudi dovolj odmaknjena od stadiona, da imamo vmes veliko prostora za izvedbo celotnega protokola pristopa do stadiona in da se eventelne napetosti na katerikoli pristopni točki ali na stadionu ne prelijejo na ljudi v ambasadi.

Navijaška ambasda naj bo ograjena in vstop nadzorovan. Priporoča se, da je vstop mogoč samo z vstopnico. Skupaj ali ločeno je lahko dodatna navijaška cona, ki je namenjena tistim brez vstopnice, ki bodo tekmo spremljali na velikem zaslonu za takšne se proporoča vstopnina. Zaradi možnosti sočasnega prihoda večjega števila navijačev je treba imeti na razpolago dovolj ograj za oblikovanje zgledne vrste.

Zaradi zgonjih zahtev ja lahko organizator v navijaških amabasad smo organizator izvedbe dogodka na stadionu. Ostalih navijaških centrov se ne sem dopustiti. Da se navijači ne zbirajo množično po okoliških lokalih se v širšem območju okoli navijaške ambasade prepove točenje alkohola (v manjšem mestu se lahko prepove v točenje alkohola nekaj

ur pred tekmo v celotnem mestu ali okolišu). V navijaški ambasadi se prepove točenje alkohola osebam, ki kažejo znake opitosti.

Navijaška ambasada naj ima tudi animacije ali celo območja za otroke oz. družine, saj je interes vsakega športa, da je vabljiv in varen tudi za podmladek. V teh območjih se odsevetuje prodaja alkohola.

Navijaška amabasada odigra svojo dodano vrednost, če so njeni udeleženci dobili občutek, da je njihov čas, energija in denar dobro porabljen.



Vir: P1050865 | Wayne State University Dean of Students Office | Flickr

Organizator mora imetei v navijaški ambasadi pripravljen program za navijače s katerim jih animira in osvešča. S programom, ki ima razdelane številne scenarije organizaotr vsak trenutek skrbno oblikuje naravnanost udeležencev. Skoz vse te aktivnosti morajo organizatorji (glede na predviden čas vstopa »boarding time«) ciljne skupine navijačev pravočasno in selektivno usmeriti po predvidenih poteh na predvidena območja proti stadionu. Večje navijaške ambasade so tako oblikovane po sektorjih glede na predviden čas vstopa in sorazmerno na čas, do

katerega morajo sektor izprazniti. Pri doslednjem izvajanju selekcije vstopa v določen sektor v navijaški ambasadi, lahko le ta prevzame tudi funkcijo širše blokade. Funkcijo širše blokade lahko prevzame tudi selekcija navijačev ob vstopih na organiziran prevoz.

Vloga navijaške ambasade je, da pravočasno napoti določene skupine proti stadionu in hkrati s primerno animacijo zadrži tiste, ki ne izpolnjujejo pogojev za vstop na stadion. Navijaška ambasada mora biti opremljena tudi z monitorjem, s prenosom dogajanja v živo iz stadiona, kar privablja navijače, da se pravočasno odpravijo proti stadionu in hkrati umirja tiste, ki ne izpolnjujejo pogojev za vstop, s sporočilom, da lahko dogodek spremljajo v ambasadi.

V kolikor so vstopnice še na voljo je območje navijaške amabasade najprimernejše za postavitev blagajn za nakup vstopnic. Preprodaja vstopnic na območju ambasade ni zaželena.

Navijaška ambasad je lahko odprta tudi med in po tekmi!

Animacije

Zanimiva je npr. ideja FC Barcelona, da v navijaški ambasadi ekipa profesionalnih frizerjev pomaga obiskovalcem, da si uredijo pričeske kot jih imajo njihovi najljubši igralci.

V snemalni kabini nastopijo kot komentator nogometne tekme in posnetek odnesejo domov. Zraven vseh živih in video iger, kvizov, nastopov maskot, tiskanja majic, poslikav obraza, fotomontaž v kadru z izbranim igralcem ipd imajo tudi prostor za skupnost/dobrodelne namene in za prikazi veščin nogometa.

Igralci in druge zanane osebnosti preko monitorja ogovarjajo pozdravljajo in sporočajo zanimiv informacije navijačem v ambasadi.

Navijaški konzulat

Navijaški konzulat je navadno stacioniran na območju navijaške cone, svoje predstavnike pa ima tudi na parametru notranje blokade.

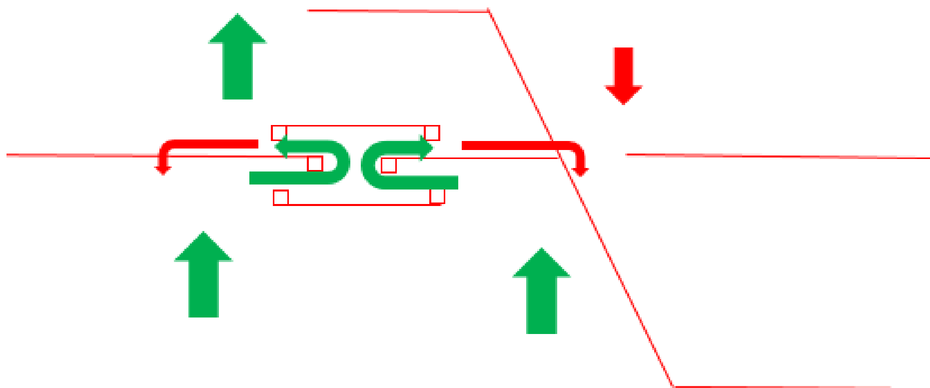


Konzulat skrbi za pretok informacij in formalnosti, ki jih morajo navijači izpolnjevati. Del konzularne ekipe mora imeti tudi možnost in pristojnost preverjanja oz. dodeljevanja statusov, akreditacij idr. za urejanje razmerij navijačev do klubov oz. nacionalnih zvez. Konzulat mora razpolagati tudi z elektronskim čitalcem avtentičnosti vstopnic. V kolikor gre za mednarodne dogodke je priporočljivo, da je v navijaškem konzulatu tudi predstavnik konzultanta gostujoče države, ki rešuje težave tujih državljanov (ob izgubljenih dokumentih, žrtvah odklonskih ravnanj, odvzemu prostosti itd.)

Širša blokada

Namen širše blokade je, da ločuje upravičence pristopa proti stadionu od ne upravičencev. Na manjših dogodkih je lahko oblikovana tudi v oblikah kot jih poznamo pri aktivnih preventivi za razhodu udeležencev.

V okolico stadiona (skozi širšo blokado) tako lahko pristopijo samo osebe v svojstvu z organiziracijo dogodka ali osebe, ki se uporavičneo zadržujejo na tem območju (stanovalci, zaposleni, stranke….)



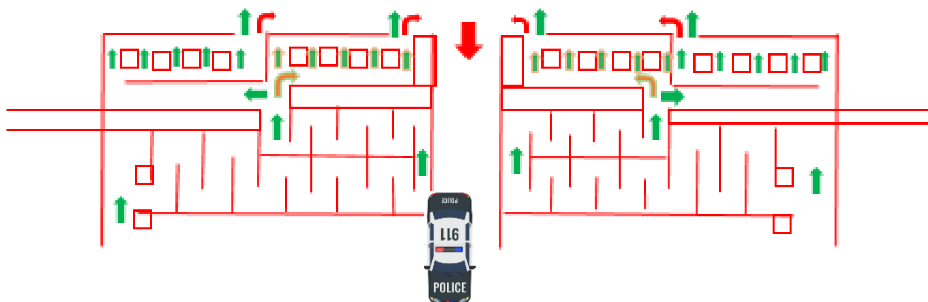
Ožja blokada

Namen ožje blokade je, da prepreči pristop do stadiona osebam, ki nimajo pravice vstopiti na stadion. Pristopajo lahko samo osebe, ki dobijo upravičenost pristopa, ker:

- posedujejo karte,
- ne prinašajo nevarnih predmetov ali alkohola,
- stopnja opitosti ni višja od dovoljene,
- niso sovražno nastrojene

V kolikor ožja blokada vključuje tudi območja, s stanovalci in gospodarskimi dejavnostmi je porebno za stanovalce, zaposlene, stranke in druge razdelati poseben protokol vstopa, ki se navadno izvaja na servisnih prehodih ožje blokade. O tem protokolu morajo biti vse prizadete strani natančo podučene. Za te skupine se ob informiranju oz. ob nagovoru priporoča darila (npr. nalepke, značke, majice ipd.) oz. ob prigovorih tudi nadomestilo (Npr. brezplačne vstopnice, posebne lože ali denarna nadomestila)

Če imajo ožje blokade v svojem notranjem parametru omejeno gibanje, je treba na začetku vrste z obvestili in osebjem poskrbeti, da v vrsto stopijo samo udeleženci, ki lahko vstopajo na tisto območje ožje blokade (npr. samo vhodi južna stran A, B, C, D) in zraven skica kje se nahajajo prehodi.



Na vstopnih mestih v ožji prameter se lahko planira tudi površen pregled vstopnic in navijačev. Konfiguracija stadiona pa nam lahko tudi sugerira, da lahko opravljamo detajlni pregled vstopajočih že ob vstopu skozi ožjo blokado, pri čemer mora biti območje med ožjo blokado in vstopom »čisto« (prej pregledano in nezmožnost vnosa prepovedanih stvari na kakršen koli drug način).

Ob glavnih prehodih v parameter notranje blokade je treba planirati prostor po katerem se na hitro kanalizirajo osebe, ki v danem trenutku že na prvi pogled ne izpolnjujejo vseh pogojev vstopa (zeleno oranžna puščica na skici). Preusmeri se jih na stranski prehod, kjer se ukvarjajo z vsemi, ki so jih iz glavnega prehoda s tekočim prehodom usmerili na stranski prehod. Stranski prehodi morajo imeti tudi izločitvene koridorje (dimnik), ki vodijo izven zunanje blokade stadiona in osebje, ki navijače znajo usmeriti v navijaški konzulat. Planirati je potrebno tudi dodatno varnostno osebje za izločanje neupravičencev vstopa in odpadna mesta večjega volumna.

Na kritičnih mestih se tampon cone na mejah ožje blokade širijo in popolnijo s primernim številom varnostnega osebja.

Zunanja in notranja blokada morata imeti predvidene tudi intervencijske in servisne prehode in poti!



Vir: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Color_Line_stadion_opning.jpg

Vstopna mesta na območje stadiona

Vstopna mesta na stadion so namenjena detajlnemu pregledu kart in upravičencev vstopa. Če je gibanje med sektorji omejeno, je treba na začetku vrste pred pristopnimi mesti je z obvestili in osebjem poskrbeti, da v vrsto stopijo samo udeleženci, ki lahko vstopajo skozi tisto vstopno mesto.

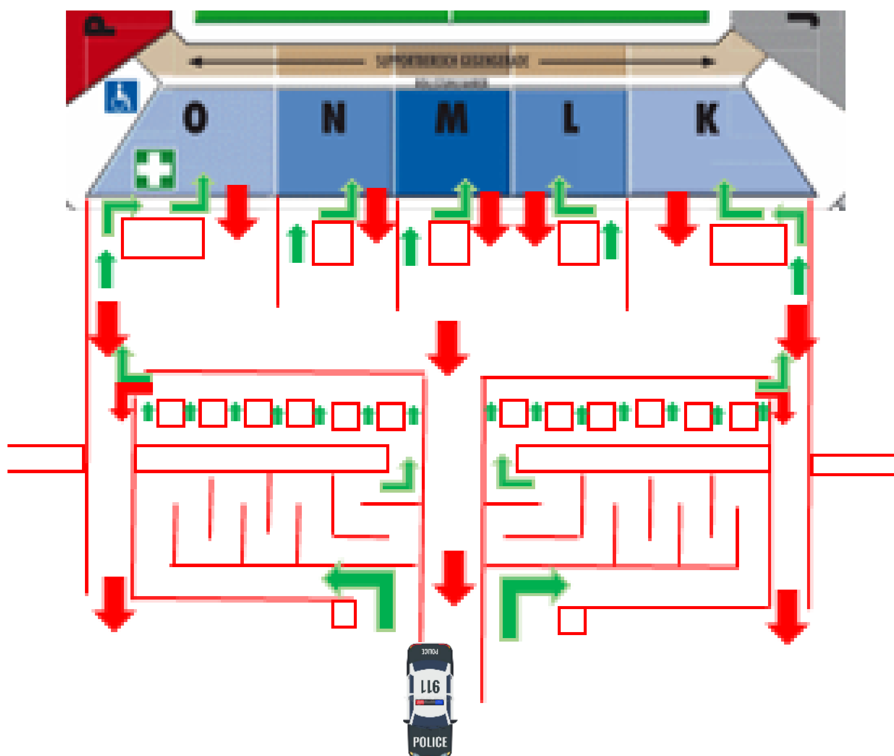
Stadion mora biti na ranljivih mestih ograje dodatno zavarovan s široko tampon cono in namestitvijo varnostnega osebja.

Ob vstopnih mestih je treba planirati območje za izvedbo policijskih procesov. Zaželjeno je tudi, da je prisotno osebje in navijaškega konzulata, ki rešuje problematiko neverificiranih vstopnic.

Priporočljivo je, da so čitalci vstopnic vezani na mehanske zapore (vrtiljake), ki omogočajo vstop samo, če čitalec spozna karto kot veljavno.

Vstopna mesta na sektor na stadionu

Služijo razvrščačnju udeležencev v ciljne sektorje. V kolikor je na stadionu potem prehod med sektorji prost je razvrščanje ljudi na primernejša vstopna mesta bolj informativne narave in boljše orientacije udeležencev.



AKTIVNA VARNOSTNA PREVENITVA OB RAZHODU UDELEŽENCEV

Poudarja okoliščine, ki udeležencem omogočajo neposredno zaznavanje varnostnega osebja. Zavestno zaznano varnostno osebje umiraj podzavest posameznika in s tem zmanjšuje negativne učinke posameznikov in množice, tudi po tem ko območje prireditve zapustijo.

Varnostno osebje mora biti toliko aktivno, da jih vsak posameznik zazna (pozdrav, nagovor, navidezni pristop, indivudialni nagovor…).

Konkretno:

Odprava oseb iz objekta:

Pri pretočnosti do 3-5 oseb/sekundo varnostnik na izhodu iz prostora. (Širina izhoda do 1.5 m)

Pri pretočnosti do 5-10 os./sek. dva varnostnika vsak na svoji strani izhoda. (Širina izhoda do 2 m)

Česanje množice:

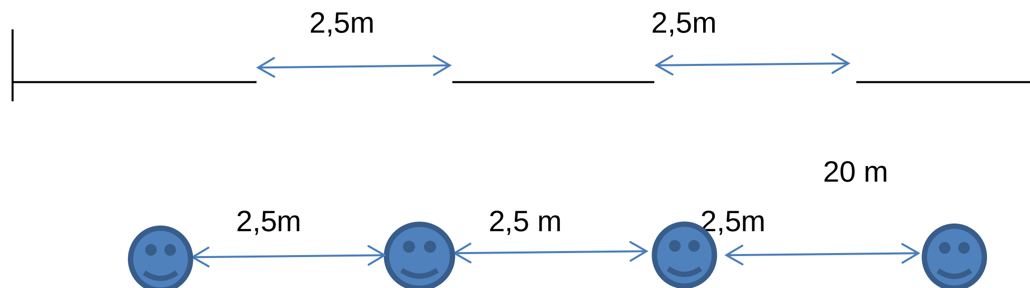
Varnostniki češejo množico tako, da v določeni razdalji do izhodov iz objekta naredijo posebne prehode iz območja. Pri večjih pretočnostih se odmik varnostnikov od izhoda poveča za toliko metrov, za kolikor oseb v sekundi je največja pričakovana pretočnost. Prehodi oz. razmiki med varnostniki praviloma niso ožji od širine izhodov. Izjemoma, če so zato dodatni varnostni razlogi in če pojemek ne povzroča ponovnega strnjevanja množice so lahko varnostniki razmaknjeni manj, kot je širina posameznega izhoda. Število prehodov iz območja je vsaj dvakrat večje od števila izhodov iz objekta. Pri pomanjkanju varnostnega osebja oz. na preobširnem VO se lahko (sploh na manj prehodnih območjih) vmesene praznine zapolnijo z ograjami, trakovi in vključi tektonske elemente. Če je zaradi širine prehodov možno, da prihaja od ponovnega strnjevanja množice se raje poveča število prehodov, kot da se prehodi širijo. Širši razmiki med varnostniki namreč zmanjšujejo efekt preventive.

Eskalacijska tabela za česanje množice:

Širina izhoda v metrih	Število izhodov iz objekta	Širina vseh izhodov v metrih skupaj	Pričakovana pretočnost oseb/ sekundo	Odmaknjenost prehodov oz. varnostnikov od izhodov v metrih	Širina prehodov v razmika med varnostniki v metrih	Število prehodov iz območja
2	3	6	25	25	2	6
2,5	4	10	40	40	2,5	8
3	5	15	60	60	3	10
4	6	24	100	100	4	12

Primer:

Pri pretočnosti do 20 os./sek. varnostniki so umaknjeni 20 m od izhoda/izhodov razmaknjena za širino izhoda (2,5m).



Če so razmiki med varnostniki večji od skupne širine vseh izhodov ne gre več za česanje množice, temveč za točkovno delovanje.

Druga delovanja, ki vsebujejo preventivni učinek

(našteta po upadanju učinka):

Pri **točkovnem delovanju** je varnostno osebje nameščeno na določene varnostno ali vizualno bolj izpostavljene točke (statično varovanje).

Pri **obhodnem varovanju** varnostno osebje z obhodi pokriva več varnostno izpostavljenih točk na določenem območju (dinamično varovanje).

Pri **patruljiranju** gre za praviloma dva varnostnika, ki samostojno delujeta na določenem območju ali pomagata pri varnostno zahtevnejših primerih statičnega ali dinamičnega varovanja.

Pri **interveniranju** gre za dva ali več varnostnikov (praviloma patruljo in dodatne razpoložljive varnostnike), ki ukrepajo ob konkretnih kršitvah.

Špalir množico usmerja a jih ohranja jedro !

Učinek preventive glede na status varnostnega osebja (našteta po upadanju učinka):

- Posebne enote policije
- Policija
- Mestno redarstvo
- Varnostniki
- Reditelji
- Informatorji, hostese

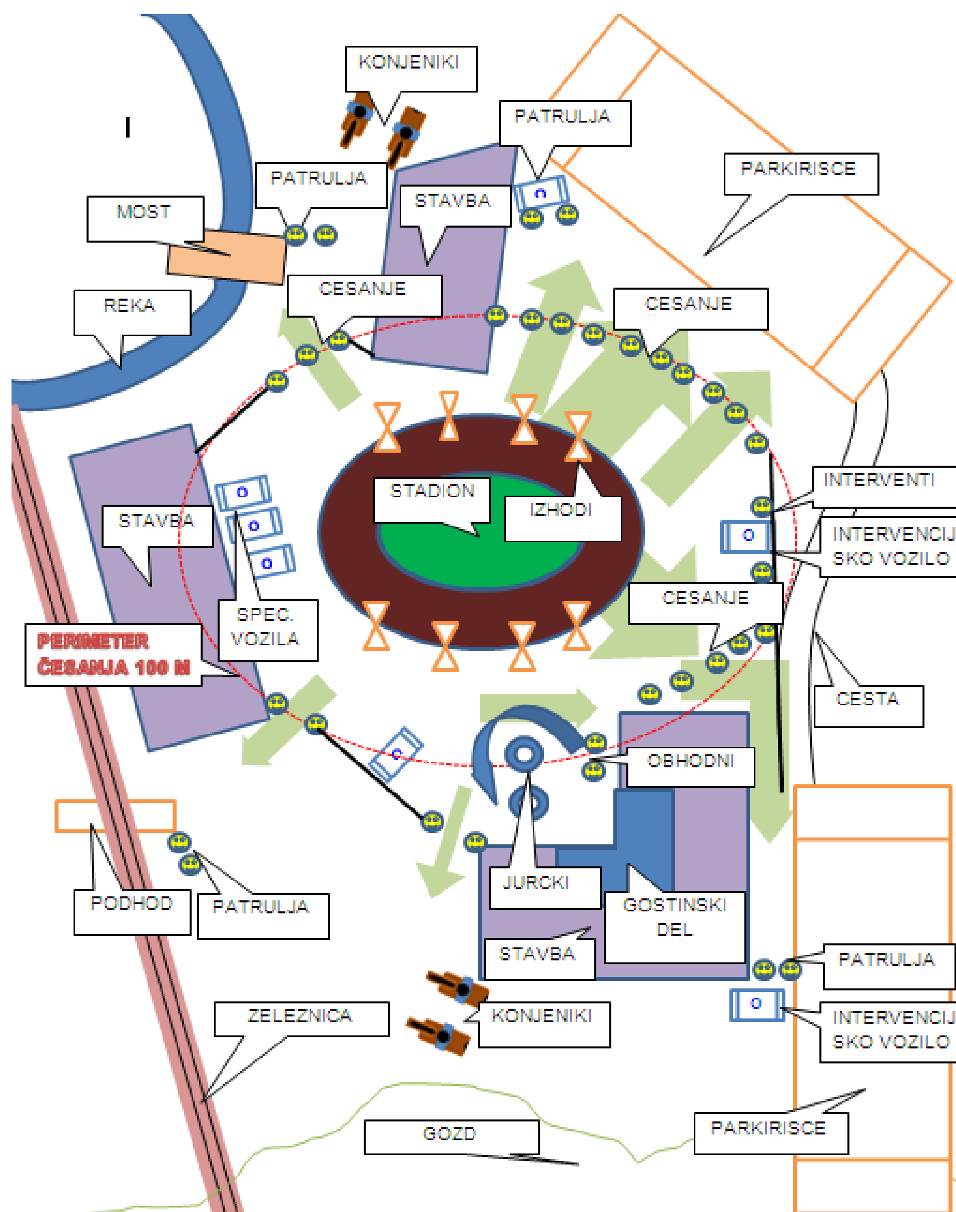
Represivnejši, ko je status varnostnega osebja večji je učinek preventive

Preventiva se lahko poveča tudi z uporabo (našteto po upadanju učinka):

- helikopterja (preleti, lebdenja, osvetlitve, zvočna opozorila…)
- službenih konj (navzočnost, gibanje, česanje..)
- specialnih vozil (vodni top, vozila opremljena za delovanje med množico)
- službenih psov
- intervencijskih vozil
- zvočnih ali svetlobnih signalov
- specialne opreme (ščiti, čelade, megafoni ipd.)
- obvestil o video nadzoru
- dodatne razsvetljave
- različnih obvestil, navodil, informativnih tabel
- razpršenostjo ponudbe/animacij v in izven objekta

Izjemno veliko preventivo se doseže **s pravilno namestitvijo ograj**, tako pri vstopu kot pri izstopu!

Ogaje in druga oprema se lahko iz funkcij opravljanja protokola za pristop do stadiona prelevi v funkcije za umirjanje udeležencev ob razhodu prireditve.


KONJENIKI
PATRULJA
PARKIRISCE
MOST
PATRULJA
STAVBA
REKA
CESANJE
CESANJE
STADION
IZHODI
INTERVENTI
STAVBA
INTERVENCIJ SKO VOZILO
SPEC. VOZILA
PERIMETER ČESANJA 100 M
CESANJE
CESTA
OBHODNI
JURCKI
GOSTINSKI DEL
PODHOD
PATRULJA
STAVBA
PATRULJA
ZELEZNICA
KONJENIKI
INTERVENCIJ SKO VOZILO
GOZD
PARKIRISCE

Zaključek

Izgrede danes bolje razumemo in imamo boljše taktike.

Vendar, je te taktike težko razumeti, ker:

- rešitve odstopajo od običajnega spoprijemanja s temi težavami in ker
- gre za dolgoročne rešitve,

pri čemer se zelo rada ustvari skepsa, ki vodi v popuščanje in prilagajanje strokovnih usmeritev, ter se s tem hitro vrača k stari taktiki »gašenja požara«.

Usmeritve imamo. Kdor jih ne bo upošteval mora prevzeti svoj del odgovornosti.

Angleške izkušnje pričajo:

Tragedija 15. aprila 1989 na Hillsborough (96 smrtnih žrtev). To je bil mejnik, da so policija in redarske službe uvedle novo strategijo delovanja. To ne pomeni, da je bilo nasilje na nogometnih stadionih v Angliji izkoreninjeno. Policija zoper kršitelje hitro ukrepa. Klubi svoje poglede do prestopnikov vedno bolj zaostrujejo. Policija redko ukrepa s silo, praviloma prouči video posnetke in kršiteljem tudi za vedno prepove vstop na stadion. Tudi mediji transparentno poročajo o številnih aretacijah in izrečenih kaznih.

Medtem ko je nasilje na tekmah v Angliji nedvomno v zamiranju, organizirane tolpe še vedno delujejo. Izbruhi teh tolp so redki, se pa praviloma končajo tragično in so nesprejemljivi, vendar, v primerjavi z razcvetom huliganstva v 70-ih in 80-ih, gre tu za posamezne dogodke, ki se jih resno obsoja. Posamezni izgredi verjetno nikoli ne bodo zatrti, dokler nogometna igra ostaja silovito strastna, bodo v vsaki družbi elementi idiotizma in nasilja vedno sledili nogometu. Z dvigom gostoljubja/komoditete na stadionih dvigujejo tudi nivo dogodkov, kar posledično vpliva tudi na manj krešitev!

O avtorju



Domen Vivod, diplomiran pravnik, inštruktor za specialno policijsko taktiko, inštruktor za taktiko varovanja, predavatelj na Zbornici za razvoj slovenskega zasebnega varovanja in drugih nosilcih javnih pooblastil za usposabljanje varnostnega osebja, avtor številnih strokovnih del in člankov predstojnik BBR Security.

Avtor je del svojega življenja osebno sodeloval pri izvajanju najzahtevnejših varnostnih nalog. Istočasno je izvaja številne poizkuse, primerjave in študija. Znanstvene metode je preizkusil v praksi in jih kot predstojnik varnostne organizacije uvaja v delo.

Danes poznamo številna njegova dela. Med drugim so izšle že štiri njegove strokovne knjige: Specialna policijska taktika, Postavitev varnostnih ograd, Vrste in načini evakuacije in Sodobna uporaba fizične sile, katerim se ponosno pridružuje tudi peta: Preprečevanje huliganstva na stadionih.

VIRI:

1. "What is football hooliganism?". BBC News. Pridobljeno dne 12 May 2015.
2. "Another sorry outbreak of the English disease". *The Independent* (London). 17 June 2004. Pridobljeno dne 2007-07-25.
3. "novasports.gr". novasports.gr. Pridobljeno dne 2010-03-24.
4. "German Hooligans Make Mark in Bratislava | World Cup 2006 | Deutsche Welle | 05.09.2005". Dwworld.de. Pridobljeno dne 2010-03-24.
5. "Fence collapse hits soccer final". BBC News. 30 December 2000. Pridobljeno dne 2010-03-24.
6. Ingle, Sean (13 December 2006). "When did football hooliganism start?". London: The Guardian. Pridobljeno dne 2007-07-25.
7. Pearson, G. (December 2007). "FIG FACT-SHEET FOUR: HOOLIGANISM". *University of Liverpool FIG Factsheet*. Liverpool FC. Pridobljeno dne 9 May 2012.
8. European convention on spectator violence and misbehaviour at sports events and in particular at football matches , standing committee (T-RV), Recommendation Rec (2015) 1 of the Standing Committee on Safety, Security and Service at Football Matches and other Sports Events,
9. European convention on spectator violence and misbehaviour at sports events and in particular at football matches , standing committee (T-RV), Recommendation Rec (2015) 1 of the Standing Committee on Safety, Security and Service at Football

Matches and other Sports Events, ANNEX A on Safety - Recommended Good Practices

10. European convention on spectator violence and misbehaviour at sports events and in particular at football matches , standing committee (T-RV), Recommendation Rec (2015) 1 of the Standing Committee on Safety, Security and Service at Football Matches and other Sports Events, ANNEX B on Security - Recommended Good Practices
11. European convention on spectator violence and misbehaviour at sports events and in particular at football matches , standing committee (T-RV), Recommendation Rec (2015) 1 of the Standing Committee on Safety, Security and Service at Football Matches and other Sports Events, ANNEX C on Service - Recommended Good Practices
12. European convention on spectator violence and misbehaviour at sports events and in particular at football matches , standing committee (T-RV), Recommendation Rec (2015) 1 of the Standing Committee on Safety, Security and Service at Football Matches and other Sports Events, ANNEX D Checklists
13. Guidelines for Entrance Procedures at Football Matches position paper, Football supporters europe
14. Revive the roar jan. 2012, The vision of Football supporters Europe
15. Tamara D. Madensen, John E. Eck (2008) Spectator Violence in Stadiums Guide No. 54 http://www.popcenter.org/problems/spectator_violence/print/
16. Bureš R. (2004) Preprečevanje nasilja v športu
17. Marsh, P, Fox, K, Carnibela,G,MCVann,J, in Marsh J (1996) v Nogometno nasilje v Evropi, Amstrdamska skupina





Ricci
concept
WWW.RICCI-CONCEPT.COM









